

תמצית דוחות כספיים
ליום 30 ביוני 2017
מגדל חברה לביטוח בע"מ

תוכן העניינים

פרק 1 דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

פרק 2 הצהרות בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

פרק 3 דוחות כספיים מאוחדים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

מספר חברה: 52-000489-6 כתובת: אפעל 4, קרית אריה, פתח תקווה

טלפון: 076-8868959, 076-8868962 פקסימיליה: 03-9238988

דוא"ל: migdalhold@migdal.co.il אתר אינטרנט: www.migdal.co.il

דירקטוריון

- יוחנן דנינו - יו"ר
- שלמה אליהו
- ישראל אליהו
- רונית בודו דח"צ
- מירב בן כנען הלר דח"צ (מונתה ביום 26.4.2017)
- אייל בן שלוש דח"צ (פרש ביום 26.4.2017)
- יעקב דנון דח"צ
- ד"ר גבריאל פיקר

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

פרק 1 - דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד - תוכן עניינים

2.....	1. תיאור הקבוצה	2
2.....	1.1 כללי	2
2.....	1.2 תחומי הפעילות של הקבוצה	2
2.....	1.3 התפתחויות עיקריות בקבוצה מאז הדוח התקופתי	2
5.....	2. תיאור הסביבה העסקית	5
6.....	3. הסברי הדירקטוריון למצב עניני התאגיד	6
6.....	3.1 ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות	6
7.....	3.2 תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון המדווח	7
8.....	3.3 תיאור התפתחות תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת	8
10.....	3.4 תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך	10
17.....	3.5 תחום ביטוח בריאות	17
18.....	3.6 תחום ביטוח כללי	18
20.....	3.7 נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים	20
21.....	3.8 מקורות מימון	21
21.....	4. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית	21
21.....	4.1 סביבה מקרו כלכלית	21
24.....	4.2 משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס SOLVENCY II	24
26.....	5. שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים	26
26.....	5.1 הסדרים תחיקתיים המתייחסים לגופים מוסדיים והוראות כלליות	26
27.....	5.2 הסדרים תחיקתיים בביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך	27
31.....	5.3 הסדרים תחיקתיים בביטוח בריאות	31
32.....	5.4 הסדרים תחיקתיים בביטוח כללי	32
33.....	6. היבטי ממשל תאגידי	33
33.....	6.1 שינויים בדירקטוריון החברה	33
33.....	6.2 שינויים בנושאי משרה בקבוצה	33
34.....	6.3 מינוי נושאי משרה ושינויים במבנה הארגוני בגופים המוסדיים בקבוצה	34
34.....	6.4 תגמול יו"ר מגדל ביטוח	34
35.....	6.5 אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי	35
35.....	7. אירועים לאחר תקופת הדיווח	35

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד ליום 30 ביוני 2017

דוח הדירקטוריון סוקר את השינויים העיקריים בפעילות קבוצת מגדל לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 ("תקופת הדוח").

הדוח נערך מתוך הנחה שבפני המעיין מצוי גם הדוח התקופתי המלא לשנת 2016 מיום 22 במרס 2017 ("הדוח התקופתי").

1. תיאור הקבוצה

1.1. כללי

מגדל חברה לביטוח בע"מ ("החברה" או "מגדל", "מגדל ביטוח"), באמצעות חברות הבנות שלה ("קבוצת מגדל", "הקבוצה"), פועלת בעיקר בתחום הביטוח, הפנסיה והגמל.

פעילות הביטוח של הקבוצה, מתבצעת באמצעות החברה. פעילות הפנסיה והגמל של הקבוצה, מתבצעת באמצעות חברות הבנות של החברה: מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופת גמל בע"מ ("מגדל מקפת" או "מקפת"), ויוזמה קרן פנסיה לעצמאים בע"מ ("יוזמה לעצמאים" או "יוזמה").

הקבוצה מחזיקה גם בסוכנויות ביטוח, באמצעות מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ ("מגדל סוכנויות"), שהינה בשליטה מלאה של החברה.

בעלת השליטה המלאה בחברה הינה מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ ("מגדל אחזקות" ו/או "קבוצת מגדל אחזקות").

נכון למועד דוח זה, אליהו 1959 בע"מ (לשעבר אליהו חברה לביטוח בע"מ) ("אליהו") מחזיקה כ-68.46% מהון המניות המונפק והנפרע של מגדל אחזקות^{1,2}. לפרטים נוספים, ראה סעיף 2.2 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

1.2. תחומי הפעילות של הקבוצה

תחומי הפעילות המהותיים העיקריים של הקבוצה הינם ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך, ביטוח בריאות, ביטוח כללי ואחר. לפרטים ראה באור 5 לדוחות הכספיים וכן סעיף 3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

1.3. התפתחויות עיקריות בקבוצה מאז הדוח התקופתי

להלן עדכונים לתיאור המובא בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי:

1.3.1. השפעת הסביבה הכלכלית ותנודתיות של עקום הריבית חסרת הסיכון

הקבוצה פועלת בסביבה כלכלית המושפעת, בשנים האחרונות, בין היתר, מריבית נמוכה ומתנודתיות של עקום הריבית חסרת הסיכון. לשיעורי הריבית הנמוכים השלכה מהותית הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה ובכלל זה על גובה ההתחייבויות הביטוחיות של הקבוצה.

¹ כפי שנמסר למגדל אחזקות ע"י אליהו, אליהו שעבדה לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") כ-30% מהון המניות של מגדל אחזקות, ראה באור 1 לדוחות הכספיים.

² בחודש יוני 2017, מכרה אליהו כ-0.73% מאחזקותיה במגדל אחזקות בעסקה מחוץ לבורסה (לפירוט ראה דוח מיידי של מגדל אחזקות מיום 2 ביולי 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-068103). טרם המכירה האמורה החזיקה אליהו כ-69.19% ממניות מגדל אחזקות ואילו כיום, בעקבות המכירה האמורה וכאמור לעיל, מחזיקה אליהו בכ-68.46% מהון המניות המונפק והנפרע של מגדל אחזקות.

לאחר תגובות ניכרות של עקום הריבית חסרת הסיכון שאפיינה את שנת 2016 אשר בסיכומה חלה ירידה מסוימת של עקום הריבית חסרת הסיכון לעומת סוף שנת 2015, במחצית הראשונה של שנת 2017 ("התקופה המדווחת") חלה עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון שהביאה לקיטון בהפרשות המיוחדות בעתודות ביטוח החיים בגין העתודה המשלימה לגמלאות ובגין בחינת נאותות העתודות (LAT), בעיקר ברבעון הראשון של שנת 2017. לפירוט ראה סעיף 3.2 להלן ובאור 10א. לדוחות הכספיים.

בנוסף לקיטון בהפרשות המיוחדות האמורות, נרשמו בתקופה המדווחת הכנסות מהשקעות שנבעו מעליית שערים בשוקי ההון, בעיקר במדדי המניות, לפירוט ראה סעיפים 3.2 ו-4.1.2 להלן.

בדבר רגישות הרווח (והפסד) וההתחייבויות הביטוחיות לשינויים בריבית, ראה באור 1.37.ב.1א) בדוחות הכספיים לשנת 2016.

לאחר תאריך המאזן ועד סמוך למועד פרסום הדוח חלה ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון, לפירוט ראה סעיף 7 להלן.

1.3.2. התפתחויות אחרות בסביבה העסקית, ובכלל זה שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

ההסדרים הרגולטוריים שראו אור בשנים האחרונות בכלל ובמהלך השנה האחרונה בפרט, הובילו לשינויים מהותיים בתחום הביטוח הפנסיוני, המתבטאים בשנים האחרונות, בעיקר בגידול מכירות מוצר הפנסיה תוך הקטנת דמי הניהול הממוצעים בשוק. עם זאת, מאז שנת 2016 ניכרת התעוררות במכירות של מוצרי ביטוח החיים (ביטוח מנהלים), וזאת בדמי ניהול נמוכים מאלו שהיו נהוגים בעבר. עוד מתבטא השינוי האמור בריבוי הסדרות רגולטוריות בתחום הפנסיוני, אשר עיקרן: איחוד, פישוט ושקיפות של המוצרים הפנסיוניים, תוך הגברת התחרות בתחום.

להלן ההסדרים העיקריים שפורסמו בתקופת דוח זה, וכן הסדרים עיקריים נוספים אשר חלקם תואר במסגרת פרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי, וחלו בהם עדכונים או שינויים מהותיים בתקופת הדוח:

(א) בחודש מרס 2017 פורסמו **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואת אגרות חוב מיועדות בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017, ("תקנות זקיפת תשואה")**, אשר עניינן שינוי הדרגתי באופן הקצאת האג"ח המיועדות בין עמיתים בקרנות פנסיה חדשות מקיפות, כך שישונה אופן הקצאת האג"ח המיועדות (הנושאות תשואה מובטחת) בקרנות פנסיה חדשות מקיפות בין מקבלי קצבת פרישה, חוסכים מעל גיל 50 וחוסכים מתחת לגיל 50 וזאת כפי שנקבע בתקנות. יצוין כי בין היתר, מסמיכות התקנות את הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן "הממונה") להשוות את שיעור הקצאת האג"ח המיועדות בין הקרנות, וזאת באמצעות הגדלת שיעור הקצאת האג"ח המיועדות בגין נכסי מקבלי הקצבה עד לתקרה של 85% במקום 60% ובכך להקטין את שיעור ההקצאה של האג"ח המיועדות בגין נכסי שאר העמיתים באותה קרן. בחודש יוני 2017, פורסם חוזר כללים להגדלת שיעור זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה, אשר קובע הוראות שנוגעות לנסיבות אשר בהתקיימן על חברה מנהלת לבצע הגדלה של שיעור זקיפת איגרות חוב מיועדות למקבלי קצבת פרישה.

לפרטים נוספים, לרבות השלכות צפויות של שינוי בהקצאת האג"ח המיועדות, והעתירה התלויה ועומדת לבית המשפט העליון בנוגע להנפקת אג"ח מיועדות ראה סעיף 6.3.11 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וכן סעיף 5.2 להלן.

(ב) בחודש יוני 2016 פורסם **תיקון מס' 16 לחוק קופות גמל** (להלן: "תיקון 16"), שעניינו התאמת הוראות שונות בחוק להסכם הקיבוצי שנחתם בחודש פברואר 2016, לפיו יוגדלו תשלומי המעסיק והפקדות העובד כך ששיעור התשלומים למרכיב תגמולי

המעסיק יהיה אחיד בכל המוצרים הפנסיוניים. הגדלת התשלומים וההפקדות שלעיל תוכננה להתבצע בשני שלבים, אשר השני שבהם החל בחודש ינואר 2017, ובהתאם אליו הוגדלו הפקדות העובד ל-6%, ותשלומי המעסיק ל-6.5%. יישום הוראות תיקון 16 לחוק הביאו להגדלת היקף הפרמיות ודמי הגמולים בחברה, לפירוט ראה סעיף 6.3.2 (ג) בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וכן סעיף 3.4 להלן.

(ג) **ניתוק עמלה מדמי ניהול:** בחודש ינואר 2017 פורסם תיקון מס' 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ו-2016, שעניינו איסור על קיומה של זיקה בין גובה דמי הניהול שייגבו מאדם שמצטרף לקופת גמל ובין גובה עמלת ההפצה המשולמת לסוכן הביטוח, בקשר עם צירוף האדם לקופת הגמל.

בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעת השינוי כאמור על פעילות החברה בתחומים הרלוונטיים. לפרטים נוספים, לרבות השלכות צפויות על החברה, ראה סעיף 32.2.2 (א) בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

(ד) **קרן ברירת מחדל:** במהלך שנת 2016 יושם מנגנון קרן ברירת מחדל בהתאם לחוזרי הממונה מחודש מרס 2016 והתיקון לו מחודש יולי 2016 ("חוזר קרן ברירת מחדל") ובהתאם בוצע על ידי משרד האוצר הליך בחירת קרנות ברירת המחדל לשנתיים הקרובות, אשר במסגרתו נבחרו שתי חברות מנהלות ("קרנות ברירת המחדל"). קרנות ברירת המחדל שנבחרו מציעות לעמיתים החדשים שהצטרפו ויצטרפו החל מיום 1.11.2016 דמי ניהול בשיעורים נמוכים משמעותית מממוצע דמי הניהול הנהוגים בשוק. יצוין, כי בחודש פברואר 2017 פורסמה **טייטה לתיקון חוזר קרן ברירת מחדל** לפיה, בין היתר, ההוראה הקובעת שהסכמי ברירת מחדל שהיו בתוקף במועד הוצאת החוזר המקורי יישארו בתוקף עד ליום 31.3.2019, אינה חלה על הסכמי ברירת מחדל בהם דמי הניהול הינם בגובה דמי הניהול המירביים הקבועים על פי דין (לפי תקנות דמי ניהול). לפרטים נוספים אודות חוזר קרן ברירת מחדל ראה סעיף 6.3.8 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

להערכת החברה, לבחירת קרנות ברירת המחדל וכן לחובת קיום הליכים תחרותיים על ידי המעסיקים כמפורט לעיל, עשויות להיות השלכות מהותיות על השוק ובכלל זה על הקבוצה, אשר עשויות להביא להפחתת שיעורי דמי הניהול הנגבים מעמיתים חדשים ו/או מעמיתים קיימים ולהביא לפגיעה ברווחיות הקבוצה (בעיקר במקפת, כחברה המנהלת של קרנות הפנסיה החדשות, קופות הגמל וקרנות ההשתלמות). נכון ליום 30 ביוני 2017, לאמור לעיל לא הייתה השפעה משמעותית על היקף דמי הגמולים והנכסים המנוהלים בקרנות הפנסיה שבניהול מקפת, אם כי בתקופת הדוח נמשכה השחיקה בשיעור דמי הניהול בקרנות הפנסיה של הקבוצה.

(ה) **הסדרת "עקוב אחרי" ומנגנון איחוד חשבונות:** בחודש ינואר 2017 נכנסה לתוקף הסדרת "עקוב אחרי", לפיה בעת פתיחת חשבון חדש בקרן פנסיה, יועברו הכספים הצבורים בחשבונות הלא פעילים של אותו עמית בקרנות הפנסיה האחרות אוטומטית לחשבון החדש שפתח, לפרטים נוספים ראה סעיף 6.3.4 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

בהקשר זה יצוין גם מנגנון איחוד חשבונות אשר נקבע במסגרת תיקון 13 לחוק קופות הגמל (שפורסם בחודש נובמבר 2015). מנגנון איחוד החשבונות קובע, כי בהיעדר הוראה אחרת מהעמית, יאוחדו חשבונות הפנסיה הלא פעילים של עמית לתוך החשבון הפעיל שלו. הוראות ליישום המנגנון נקבעו בחוזרים שונים של הממונה אשר פורסמו במהלך שנת 2016, לפרטים נוספים ראה סעיפים 6.3.10 בחלק ב' לדוח תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 ו-26.5.11 בחלק ד' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

בחודש אוגוסט 2017 פורסמה טיוטת תיקון לחוזר איחוד חשבונות קיימים בקרנות פנסיה חדשות - הוראת שעה. במסגרת הטייטה מוצע לבצע מחדש את מנגנון איחוד החשבונות כמפורט לעיל, לעמיתים שחשבונותיהם לא אוחדו במסגרת פעימות האיחוד שבוצעו עד כה.

יישום ההוראות בעניין איחוד חשבונות, בנוסף עם הסדרת "עקוב אחרי" ובמיוחד על רקע ההסדרה הרגולטורית בעניין קרן ברירת מחדל נבחרת (ראה סעיף (ד) לעיל), עלול לגרום לירידה בהיקף הכספים המנוהלים בחשבונות המוקפאים בקרנות הפנסיה של מגדל מקפת (שכן חשבונות מוקפאים של עמיתים במגדל מקפת עשויים להתאחד עם חשבונות פעילים של עמיתים בחברות מנהלות אחרות). איחוד חשבונות המוזכר לעיל, גורם לצמצום מספר העמיתים בקרן הפנסיה של מגדל מקפת. עם זאת, איחוד החשבונות כאמור יגדיל את היקף כספי העמיתים המנוהלים בחשבונות הפעילים בקרן הפנסיה של מגדל מקפת, כתוצאה מהעברה של כספי חשבונות מוקפאים בקרנות פנסיה של חברות מנהלות אחרות לחשבונותיהם במגדל מקפת. שינויים אלה צפויים להגביר את התחרות ועשויים להביא לירידה בגובה דמי הניהול. נכון ליום 30 ביוני 2017 לא הייתה ליישום החוזר השפעה משמעותית על היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה בענף הפנסיה.

לפירוט בדבר העברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים בקרנות הפנסיה ראה סעיף 3.4.4 (ב) להלן.

(i) קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה

בחודש ספטמבר 2016 פרסם הממונה את חוזר קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח אובדן כושר עבודה. מטרת החוזר הינה ליצור מבנה אחיד ומודולרי לתכנית לביטוח אובדן כושר עבודה.

להערכת החברה, השינויים האמורים בחוזר עשויים להביא לעלייה בתעריפי אובדן כושר עבודה, אולם בשלב זה עדיין קשה להעריך את ההשפעה של השינויים שלעיל על רוחיות החברה ממוצר זה.

עד למועד פרסום דוח זה, טרם קיבלו התכניות החדשות של החברה את אישור הממונה, ומנגד, הממונה לא הודיע על דחיית מועד התחילה. לפיכך, החל מיום 1 באוגוסט 2017 וכל עוד תכניות החברה לא תאושרנה על ידי הממונה, לא תוכל החברה לשווק תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה יחד עם פוליסות הביטוח השונות, לרבות שחרור מתשלום פרמיה.

יש לציין כי היעדר האפשרות לשווק תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה מונעת גם את האפשרות למכור חיסכון במסגרת הביטוח הפנסיוני בביטוח חיים. הואיל ובשלב זה לא ברור כמה זמן תימשך היעדר האפשרות לשווק את התוכניות האמורות, קיים קושי להעריך את ההשלכות על רוחיות החברה. לפירוט ראה סעיף 5.2.5 להלן.

לפירוט נוסף, לרבות ההשלכות של יישום ההסדרות הרגולטוריות האמורות, ראה גם סעיף 6.4 בחלק ב' לדוח תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וסעיף 5.2 להלן.

לפירוט בדבר התפתחויות נוספות בהסדרים התחיקתיים ראה סעיף 5 להלן.

1.3.3 יישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II ("ההוראות החדשות"), לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות ההון והוראות הממונה שניתנו מכוחן (תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 ("תקנות ההון").

לפירוט נוסף, ובכלל זה תוצאות החישוב בהתאם למשטר כושר הפירעון החדש (סולבנסי 2), ראה סעיף 4.2 להלן ובאור 6 לדוחות הכספיים.

2. תיאור הסביבה העסקית

לעניין תיאור הסביבה העסקית, ראה סעיף 4.1 להלן.

3. הסברי הדירקטוריון למצב עיני התאגיד

3.1. ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות

מיליוני ש"ח	1-6/2017	1-6/2016	שינוי ב- %	2016	4-6/2017	4-6/2016	שינוי ב- %
תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך							
פרמיות שהורווחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים ⁽¹⁾	8,756.3	7,617.1	15%	16,314.2	4,409.9	3,812.3	16%
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	532.4	(605.9)		416.6	101.6	(50.3)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	499.5	(598.9)		358.6	97.0	6.1	
תחום ביטוח בריאות							
פרמיות שהורווחו ברוטו	641.8	564.5	14%	1,177.2	326.3	286.7	14%
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	37.5	(11.6)		6.2	30.5	(2.6)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	35.0	(12.5)		2.8	30.2	1.2	
תחום ביטוח כללי							
פרמיות שהורווחו ברוטו	1,207.4	1,073.5	12%	2,182.5	597.9	531.4	13%
פרמיות ברוטו	1,252.0	1,334.3	(6%)	2,440.7	560.4	613.3	(9%)
פרמיות בשייר	961.3	1,037.6	(7%)	1,968.7	389.8	425.0	(8%)
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	46.9	(150.1)		(155.9)	22.4	(31.4)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	58.8	(146.9)		(178.0)	21.5	(11.0)	
סך תחומי הפעילות							
סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים	10,605.5	9,255.1	15%	19,673.8	5,334.1	4,630.3	15%
סה"כ פרמיות ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים ⁽²⁾	10,650.1	9,515.9	12%	19,932.0	5,296.7	4,712.3	12%
סה"כ רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	616.7	(767.6)		266.9	154.5	(84.3)	
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס	593.3	(758.2)		183.4	148.6	(3.7)	
אחר⁽³⁾							
רווח לתקופה לפני מס	35.1	12.5		33.6	34.0	19.1	
רווח כולל לפני מס	75.2	38.0		27.3	47.6	36.7	
רווח (הפסד) לתקופה לפני מסים	651.9	(755.1)		300.6	188.5	(65.2)	
רווח (הפסד) כולל לתקופה לפני מסים⁽⁴⁾	668.4	(720.3)		210.7	196.3	33.0	
מסים על ההכנסה							
מסים על הכנסה - במונחי רווח לתקופה	215.5	(260.1)		79.5	53.4	(25.6)	
מסים על הכנסה - במונחי רווח כולל	220.6	(253.4)		37.1	55.6	9.7	
רווח (הפסד) לתקופה	436.4	(494.9)		221.0	135.1	(39.7)	
רווח (הפסד) כולל לתקופה	447.9	(466.9)		173.6	140.6	23.3	
תשואה להון (על בסיס רווח לתקופה)⁽⁵⁾	9.0%	(10.6%)		4.7%	2.6%	(0.9%)	
תשואה להון (על בסיס רווח כולל)⁽⁵⁾	9.2%	(10.0%)		3.7%	2.7%	0.6%	
תשואה להון במונחים שנתיים (על בסיס רווח כולל)⁽⁶⁾	18.4%	(19.9%)		3.7%	10.9%	2.2%	

(1) תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף הפרמיות, אלא נזקפים ישירות להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. נתוני דמי הגמולים המיוחסים לקרנות הפנסיה וקופות הגמל אשר מנוהלות על ידי הקבוצה אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים.

(2) בביטוח כללי כולל נתוני פרמיות ברוטו ובביטוח חיים ובריאות כולל פרמיות שהורווחו ברוטו.

- (3) סעיף אחר כולל בעיקרו את תוצאות הפעילות של סוכנויות הביטוח בקבוצה, פעילויות נלוות או משיקות לפעילות הקבוצה, אשר אינן בהיקף מהותי, וכן הכנסות מהשקעות נטו (ובכלל זה הכנסות מחברות כלולות) שלא נזקפו לתחומי הפעילות וכן התאמות במסגרת איחוד הדוחות.
- (4) הרווח הכולל לתקופה כולל גם את תוצאות פעילות ההשקעה של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה (תיק הנוסטרו) שטרם מומשו, לעומת זאת הרווח לתקופה כולל את תוצאות פעילות ההשקעה של ניירות ערך שמומשו בשנת הדוח החל מיום הרכישה, לפיכך, הפער בין הרווח הכולל לתקופה לבין הרווח לתקופה מושפע בעיקרו מעיתוי המימוש של רווחים או הפסדים מניירות ערך, זאת מלבד מקרים בהם נרשמת הפרשה לירידת ערך אשר נזקפת לדוח רווח והפסד אף טרם המימוש. החברה משתמשת בעיקר ברווח הכולל לצורך מדידת תוצאותיה.
- (5) חישוב התשואה להון מבוצע על בסיס הרווח בתקופה ביחס ליתרת ההון. החישוב בוצע על בסיס התאמת יתרת ההון לחלוקת דיבידנד במהלך התקופות המדווחות.
- (6) התשואה להון בכל התקופות המדווחות לעומת התקופות המקבילות אשתקד מחושבת במונחים שנתיים. הערות לעיל מתייחסות לאופן התיאור בכל חלקי דוח הדירקטוריון.

3.2. תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון המדווח

ברבעון המדווח נרשם רווח כולל בסך של כ-141 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ-23 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הגידול ברווח הכולל ברבעון המדווח הושפע בעיקרו משיפור בתוצאות החיתומיות בביטוח כללי וביטוח בריאות וכן מגידול בהפרשות בביטוח חיים וביטוח כללי שחל ברבעון המקביל אשתקד בעיקר בשל ירידת עקום הריבית חסרת הסיכון.

ברבעון המקביל אשתקד נרשמו הפרשות בביטוח חיים בסך של כ-100 מיליון ש"ח (לפני מס) בעתודה המשלמה לגמלאות ובעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT) בעיקר בשל ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון. לפירוט ראה באור 10א. לדוחות הכספיים.

ברבעון המדווח נרשמו רווחים מהשקעות³ בסך של כ-2,166 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-1,789 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-1,982 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-1,635 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, הרווחים מהשקעות מיוחסים ברובם לפוליסות המשתתפות ברווחים, לפירוט ראה סעיף 3.4.5 להלן. בתחום ביטוח כללי נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-51 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-59 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ובתחום ביטוח בריאות נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-55 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-36 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

יש לציין כי חלק ניכר מההכנסות מהשקעות נזקפות לעתודות הביטוחיות, ועל כן ההשפעה העיקרית על תוצאות החברה הינה במרווח הפיננסי הנוצר לאחר הזקיפה האמורה לעתודות הביטוחיות.

במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד פוליסות מבטיחות תשואה בביטוח חיים ובהכנסות הריאליות מהשקעות בתחום הביטוח הכללי חלה ירידה לעומת הרבעון המקביל אשתקד. מנגד, בהכנסות הריאליות מהשקעות בביטוח בריאות ובהכנסות מהשקעות העומדות כנגד ההון חלה עלייה מסוימת.

ברבעון המדווח, דמי הניהול המשתנים בפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים ששווקו עד שנת 2004, הסתכמו בסך של כ-51 מיליון ש"ח (לפני מס), לעומת כ-30 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, לאחר שהחברה כיסתה את הפסדי ההשקעות שנצברו לחובת מרבית המבוטחים ברבעון הראשון של שנת 2016.

³ הרווחים (הפסדים) מהשקעות כוללים רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון, חלק החברה בתוצאות נטו של חברות כלולות וכן רווח (הפסד) כולל אחר הנובע בעיקרו מנכסים פיננסיים זמינים למכירה לפני מיסים.

ברבעון המדווח חלה עלייה במדד המחירים לצרכן שהסתכמה ב-0.9%, לעומת עלייה של 0.5% ברבעון המקביל אשתקד. יצוין, כי לשינויים באינפלציה השפעה על ההכנסות מהשקעות בגין הנכסים הצמודים למדד ולעליית המדד בתיקי הנוסטרו. כמו כן, לאינפלציה השפעה על התאמת ההתחייבויות הביטוחיות וההתחייבויות הפיננסיות הצמודות למדד, והשפעה על דמי הניהול המשתנים אשר נגבים בפוליסות המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004 בעקבות ההשפעה על התשואה הריאלית המושגת בפוליסות אלו.

בביטוח חיים חל גידול בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים. מנגד, חלה ירידה ברווח מסיכון (בעיקר בביטוח אובדן כושר עבודה) וכן חל גידול בהוצאות.

בפרמיות בביטוח חיים, לרבות תקבולים בגין חוזי השקעה, חלה עלייה לעומת הרבעון המקביל אשתקד. בפרמיות השוטפות חל גידול שנבע בחלקו מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון 16, ראה סעיף 1.3.2(ב) לעיל. בנוסף, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חל גידול ניכר לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

במכירות החדשות (ללא הגדלות) בתחום ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך חלה עלייה ניכרת לעומת הרבעון המקביל אשתקד, אשר התבטאה בעיקרה במכירות ביטוח חיים.

בענפי הפנסיה והגמל חלה הרעה בתוצאות שהושפעה בעיקרה משחיקה בשיעור דמי הניהול הממוצעים. בנוסף לכך, התגברה מגמת העברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים, לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

בתחום ביטוח הבריאות, חל שיפור בתוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעות ריאליים) לעומת הרבעון המקביל אשתקד. השיפור התרכז בעיקרו בביטוח הוצאות רפואיות בשל קיטון בתביעות וכן בביטוחי הקולקטיבים.

בתחום הביטוח הכללי, חל שיפור בתוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעה ריאליים) אשר התרכז בעיקרו בביטוח רכב רכוש.

לפירוט בדבר התוצאות הכספיות לפי תחומי הפעילות ראה להלן. כמו כן, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

3.3. תיאור התפתחות תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת

בתקופה המדווחת נרשם רווח כולל בסך כ-448 מיליון ש"ח לעומת הפסד כולל בסך של כ-467 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל בתקופה המדווחת הושפע מהקטנת ההפרשות המיוחדות בביטוח חיים בסך של כ-196 מיליון ש"ח (לפני מס) בשל עליית עקום הריבית חסרת הסיכון, כמתואר להלן. בנוסף לכך, הרווח הושפע מעלייה ניכרת בתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשוקי ההון בעיקר על רקע עלייה בשערי המניות.

ההפסד הכולל בקבוצה בתקופה המקבילה אשתקד נבע בעיקרו מהפרשות בסך של כ-955 מיליון ש"ח (לפני מס) שרשמה החברה בביטוח חיים ובביטוח כללי בשל ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון, ומעדכון שיעור ריבית ההיוון בענפי רכב חובה וחבויות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי, כמפורט להלן. במקביל לגידול בעתודות הביטוח שחל בתקופה המקבילה אשתקד עקב ירידת עקום הריבית, נרשמו הכנסות מעליית שערי איגרות החוב, ומנגד נרשמו הפסדים מהשקעות בעקבות ירידות שערים במדדי המניות.

בביטוח חיים, עליית עקום הריבית חסרת הסיכון בתקופה המדווחת גרמה להקטנת ההפרשות המיוחדות בסך כ-196 מיליון ש"ח (לפני מס), מזה: כ-49 מיליון ש"ח בגין העתודה המשלימה לגמלאות וכ-147 מיליון ש"ח בגין בחינת נאותות העתודות (LAT). מנגד, בתקופה המקבילה אשתקד חל גידול בהפרשה בסך כולל של כ-811 מיליון ש"ח (לפני מס) אשר נבע בעיקרו מגידול בעתודה המשלימה לגמלאות וכן בהפרשה בעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT) בעקבות ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון. לפירוט נוסף, ראה באור 10א. לדוחות הכספיים.

בביטוח כללי, בתקופה המקבילה אשתקד נרשמה הפרשה בסך כ-119 מיליון ש"ח בשייר (לפני מס), בעיקר ברבעון הראשון של שנת 2016, בגין השפעת פרסום תקנות ביטוח לאומי, לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3%. ירידת עקום הריבית בתקופה המקבילה אשתקד הביאה גם להגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח הכללי בסך של כ-25 מיליון ש"ח בענפים שבהם מחושבות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי. לפירוט ראה באור 1.א10 לדוחות הכספיים.

בתקופה המדווחת נרשמו רווחים מהשקעות⁴ בסך של כ-4,006 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-962 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-3,686 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-816 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הרווחים מהשקעות מיוחסים ברובם לפוליסות המשתתפות ברווחים, לפירוט ראה סעיף 3.4.5 להלן. בתחום ביטוח כללי נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-93 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-63 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ובתחום ביטוח בריאות נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-96 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-15 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יש לציין כי חלק ניכר מההכנסות מהשקעות נזקפות לעתודות הביטוחיות ועל כן ההשפעה העיקרית על תוצאות החברה הינה במרווח הפיננסי הנוצר לאחר הזקיפה האמורה לעתודות הביטוחיות.

כתוצאה מן האמור לעיל, במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד פוליסות מבטיחות תשואה בביטוח חיים חלה ירידה לעומת התקופה המקבילה אשתקד וכן חלה ירידה קלה בהכנסות מהשקעות הריאליות בביטוח כללי. בהכנסות הריאליות מהשקעות בתחומי ביטוח בריאות וכן בהכנסות מהשקעות העומדות כנגד ההון חלה עלייה.

בתקופה המדווחת, דמי הניהול המשתנים בפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים ששווקו עד שנת 2004, הסתכמו בסך של כ-195 מיליון ש"ח (לפני מס), לעומת כ-30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופה המדווחת חלה עלייה במדד המחירים לצרכן שהסתכמה ב-0.7%, לעומת ירידה של 0.4% בתקופה המקבילה אשתקד. יצוין כי, לשינויים באינפלציה השפעה על ההכנסות מהשקעות בגין הנכסים הצמודים למדד ולעליית המדד בתיקי הנוסטרו. כמו כן, לאינפלציה השפעה על התאמת ההתחייבויות הביטוחיות וההתחייבויות הפיננסיות הצמודות למדד, והשפעה על דמי הניהול המשתנים אשר נגבים בפוליסות המשתתפות ברווחים שהונפקו עד שנת 2004 בעקבות ההשפעה על התשואה הריאלית המושגת בפוליסות אלו.

בביטוח חיים חל גידול בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים. מנגד, חלה ירידה ברווח מסיון (בעיקר באובדן כושר עבודה) וכן חל גידול בהוצאות.

בפרמיות בביטוח חיים, לרבות תקבולים בגין חוזי השקעה, חלה עלייה לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בפרמיות השוטפות חל גידול שנבע בחלקו מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון 16, ראה סעיף 1.3.2(ב) לעיל. בנוסף, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חל גידול ניכר לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

במכירות החדשות (ללא הגדלות) בתחום ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך חלה עלייה ניכרת לעומת התקופה המקבילה אשתקד, אשר התבטאה הן במכירות ביטוח חיים והן במכירות הפנסיה.

בענפי הפנסיה והגמל חלה הרעה בתוצאות כתוצאה משחיקה בשיעור דמי הניהול הממוצעים. בנוסף לכך, התגברה מגמת העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בתחום ביטוח הבריאות, חל שיפור בתוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעות ריאליים) לעומת התקופה המקבילה אשתקד. השיפור התרכז בעיקרו בביטוחי הוצאות רפואיות בשל קיטון בתביעות וכן בביטוחי הקולקטיבים. מנגד, חלה הרעה בביטוח תאונות אישיות וביטוח סיעודי בשל גידול בתביעות.

⁴ הרווחים (הפסדים) מהשקעות כוללים רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון, חלק החברה בתוצאות נטו של חברות כלולות וכן רווח (הפסד) כולל אחר הנובע בעיקרו מנכסים פיננסיים זמינים למכירה לפני מיסים.

בתחום הביטוח הכללי, חל שיפור בתוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעה ריאליים וללא עדכון העתודות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי ועדכון בעתודות בשל השפעת הנוהג המיטבי שבוצעו בתקופה המקבילה אשתקד) אשר התרכז בעיקרו בביטוח רכב רכוש.
לפירוט בדבר התוצאות הכספיות לפי תחומי הפעילות ראה להלן. כמו כן, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

3.4 תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

3.4.1 להלן פירוט של תמצית תוצאות פעילות התחום:

במיליוני ש"ח	1-6/2017	1-6/2016	שינוי ב-%	2016	4-6/2017	4-6/2016	שינוי ב-%
ביטוח חיים							
פרמיות שוטפות שהורווחו ברוטו ותקבולים שוטפים בגין חוזי השקעה ⁽¹⁾	3,755.1	3,435.3	9%	7,105.7	1,883.5	1,731.9	9%
פרמיות חד פעמיות ותקבולים חד פעמיים בגין חוזי השקעה ⁽²⁾	764.2	426.8	79%	1,176.5	361.5	190.3	90%
פרמיות שהורווחו ברוטו כולל חוזי השקעה בביטוח חיים	4,519.3	3,862.1	17%	8,282.2	2,244.9	1,922.3	17%
דמי ניהול	549.8	352.2	56%	995.2	230.4	194.1	19%
רווח (הפסד) לתקופה	520.7	(633.3)		382.0	89.9	(70.4)	
רווח (הפסד) כולל	486.2	(628.3)		323.4	85.3	(15.1)	
פנסיה							
דמי גמולים	3,354.0	2,988.0	12%	6,289.0	1,694.0	1,508.0	12%
דמי ניהול	170.5	170.0	0%	343.7	85.0	84.9	0%
רווח לתקופה	7.0	19.3		42.5	8.5	15.7	
רווח כולל	8.1	20.7		43.3	8.4	16.3	
גמל							
דמי גמולים	883.0	767.0	15%	1,743.0	471.0	382.0	23%
דמי ניהול	57.5	60.2	(4%)	118.3	28.7	30.0	(4%)
רווח (הפסד) לתקופה	4.7	8.1		(7.9)	3.2	4.4	
רווח (הפסד) כולל	5.2	8.8		(8.1)	3.3	4.9	
סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים	8,756.3	7,617.1	15%	16,314.2	4,409.9	3,812.3	16%
סה"כ דמי ניהול	777.8	582.4	34%	1,457.3	344.0	309.0	11%
סה"כ רווח (הפסד) לתקופה	532.4	(605.9)		416.6	101.6	(50.3)	
סה"כ רווח (הפסד) כולל	499.5	(598.9)		358.6	97.0	6.1	

(1) מזה הפרמיות השוטפות בתקופה המדווחת הסתכמו בכ-3,680 מיליון ש"ח לעומת כ-3,363 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המדווח בכ-1,847 מיליון ש"ח לעומת כ-1,695 ברבעון המקביל אשתקד.

(2) מזה הפרמיות החד פעמיות בתקופה המדווחת הסתכמו בכ-620 מיליון ש"ח לעומת כ-292 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המדווח בכ-278 מיליון ש"ח לעומת כ-127 ברבעון המקביל אשתקד.

3.4.2 להלן פירוט התחייבויות ביטוחיות חיים ונכסים מנוהלים בפנסיה ובגמל בקבוצה:

במיליוני ש"ח	30.6.2017	30.6.2016	% השינוי	31.12.2016
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	91,767	83,447	10%	87,617
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	28,073	27,875	1%	27,819
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה - ביטוח חיים	119,840	111,322	8%	115,437
נכסים מנוהלים בפנסיה	59,361	52,067	14%	55,818
נכסים מנוהלים בגמל	15,517	15,174	2%	15,485
סה"כ ביטוח החיים וחיסכון לטווח ארוך	194,718	178,563	9%	186,740

3.4.3 תוצאות הפעילות בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך ברבעון המדווח

(א) ביטוח חיים

היקף הפעילות

ברבעון המדווח חלה עלייה של כ-9% בפרמיות השוטפות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים השוטפים בגין חוזי השקעה לעומת הרבעון המקביל אשתקד, שנבעה בחלקה מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16, כאמור בסעיף 1.3.2(ב) לעיל. בנוסף, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חלה עלייה של כ-90% לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת (במונחים שנתיים) הסתכם ברבעון המדווח בכ-1.9% בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

רווח כולל לפני מס

המעבר לרווח כולל בביטוח חיים לעומת הפסד כולל ברבעון המקביל אשתקד, הושפע בעיקרו מקיטון בהפרשות המיוחדות בסך של כ-28 מיליון ש"ח (לפני מס) בגין בחינת נאותות העתודות (LAT) ובגין העתודה המשלימה לגמלאות ברבעון המדווח, לעומת הרבעון המקביל אשתקד אשר בו חל גידול בהפרשות המיוחדות בסך של כ-100 מיליון ש"ח (לפני מס) בעתודה המשלימה לגמלאות ובעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT) בעיקר בשל ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון, לפירוט ראה באור 10א. לדוחות הכספיים.

דמי הניהול המשתנים שנרשמו ברבעון המדווח בפוליסות המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004, הסתכמו בסך של כ-51 מיליון ש"ח (לפני מס), לעומת גביית דמי ניהול משתנים בסך של כ-30 מיליון ש"ח (לפני מס) ברבעון המקביל אשתקד לאחר שהחברה כיסתה את הפסדי ההשקעות שנצברו לחובת מרבית המבוטחים ברבעון הראשון של שנת 2016.

בנוסף, חל גידול בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים, לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

מנגד, במרווח הפיננסי מהשקעות העומדות כנגד פוליסות מבטיחות תשואה חלה ירידה.

כמו כן, חל קיטון ברווח מסיכון (בעיקר בביטוח אובדן כושר עבודה) בשל גידול בתביעות וגידול בהוצאות.

לפירוט נוסף בנוגע למרווח הפיננסי הכולל בביטוח חיים ראה גם באור 2.ג.5 לדוחות הכספיים.

(ב) קרנות פנסיה

היקף הפעילות

ברבעון המדווח חלה עלייה של כ-12% בדמי הגמולים לעומת הרבעון המקביל אשתקד, אשר הושפעה ממכירות חדשות ומהגדלות שכר, בניכוי ביטולים, וכן מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16, לפירוט ראה סעיף 1.3.2(ב) לעיל.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בפנסיה ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד, הושפעה בעיקרה מגידול בהוצאות הנהלה וכלליות.

דמי הניהול נותרו ברמה דומה לרבעון המקביל אשתקד בשל המשך שחיקה בשיעור דמי הניהול הממוצעים לנוכח התחרות בשוק, וזאת על אף עלייה בהיקף הנכסים המנוהלים ודמי הגמולים.

(ג) קופות גמל

היקף הפעילות

ברבעון המדווח חלה עלייה של כ-23% בדמי הגמולים לעומת הרבעון המקביל אשתקד, הנובעת בעיקרה מגידול בהפקדות לקופת גמל להשקעה וחסכון לכל ילד. לפירוט בעניין, ראה סעיפים 6.3.14 ו-6.3.15 בחלק ב' לדוח התקופתי.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בגמל ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד הושפעה מירידה בהכנסות מדמי ניהול בשל ירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

3.4.4 תוצאות הפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך בתקופה המדווחת

(א) ביטוח חיים

היקף הפעילות

בתקופה המדווחת חלה עלייה של כ-9% בפרמיות השוטפות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים השוטפים בגין חוזי השקעה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, שנבעה בחלקה מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16, כאמור בסעיף 1.3.2(ב) לעיל. בנוסף, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חלה עלייה של כ-79% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

על פי נתוני משרד האוצר⁵, נכון ליום 30.6.2017 היקף הנכסים המצרפי בביטוח חיים משתף ברווחים הסתכם בכ-278 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-12% לעומת 30.6.2016 (לעומת כ-10% בקבוצה).

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת (במונחים שנתיים) הסתכם בתקופה המדווחת בכ-2.0%, לעומת כ-1.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

⁵ מבוסס על נתוני אתר "ביטוח נט".

רווח כולל לפני מס

המעבר לרווח כולל בביטוח חיים לעומת הפסד בתקופה המקבילה אשתקד, הושפע בעיקרו מעלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון, אשר גרמה לקיטון בהפרשות המיוחדות בסך כולל של כ-196 מיליון ש"ח (לפני מס) בתקופה המדווחת, זאת לעומת גידול בהפרשות בסך של כ-811 מיליון ש"ח כתוצאה מירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון בתקופה המקבילה אשתקד. לפירוט ראה באור 10א. לדוחות הכספיים.

בדמי הניהול המשתנים שנרשמו בתקופה המדווחת בפוליסות המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004, חל גידול והם הסתכמו בסך של כ-195 מיליון ש"ח (לפני מס), לעומת דמי ניהול משתנים בסך כ-30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד בעיקר בשל גידול בתשואות שהושגו על ידי הקבוצה.

כמו כן, חל גידול בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

מנגד בברוח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד פוליסות מבטיחות תשואה בביטוח חיים חלה ירידה לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

כמו כן, חלה ירידה ברווח מסיכון (בעיקר בביטוח אובדן כושר עבודה) בשל גידול בתביעות וכן חל גדול בהוצאות.

לפירוט נוסף בנוגע לברוח הפיננסי הכולל בביטוח חיים ראה גם באור 2.ג.5 לדוחות הכספיים.

(ב) קרנות פנסיה**היקף הפעילות**

בתקופה המדווחת חלה עלייה של כ-12% בדמי הגמולים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, אשר הושפעה ממכירות חדשות ומהגדלות שכר, בניכוי ביטולים, וכן מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס¹⁶, לפירוט ראה סעיף 1.3.2(ב) לעיל.

על פי נתוני משרד האוצר⁶, היקף דמי הגמולים המצרפי בענף קרנות הפנסיה החדשות במחצית הראשונה של שנת 2017 הסתכם בכ-17,203 מיליון ש"ח לעומת כ-15,297 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של כ-12%.

בתקופה המדווחת, בענף הפנסיה התגברה מגמת העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים⁷ לעומת התקופה המקבילה אשתקד. העברות הכספיים לקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה הסתכמו בכ-1,193 מיליון ש"ח (לעומת כ-289 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד), ומנגד העברות הכספיים מקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה לקרנות/קופות אחרות הסתכמו בכ-2,071 מיליון ש"ח (לעומת כ-779 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים, כאמור, הסתכמו בכ-878 מיליון ש"ח (לעומת כ-490 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). העברות הכספיים לקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה ומנגד העברות הכספיים מקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה לקרנות/קופות אחרות הושפעו בחלקן מיישום הוראות חוזר איחוד חשבונות כאמור בסעיף 1.3.2(ה) לעיל.

⁶ מבוסס על נתוני אתר ה"פנסיה-נט".

⁷ דמי הגמולים בפנסיה אינם כוללים העברות כספיים בגין מעבר עמיתים מקרן לקרן.

על פי נתוני משרד האוצר⁸ נכון ליום 30 ביוני 2017, היקף הנכסים המנוהלים המצרפי בענף קרנות הפנסיה החדשות הסתכם בכ-276 מיליארד ש"ח, לעומת כ-233 מיליארד ש"ח ביום 30 ביוני 2016 (עלייה של כ-19%) ולעומת כ-255 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2016 (עלייה של כ-8%).

בנכסים המנוהלים בקבוצה, חלה עלייה של כ-14% נכון ליום 30 ביוני 2017 לעומת 30 ביוני 2016, אשר הושפעה מהעלייה בצבירה השוטפת נטו⁹ וכן מרווחים מהשקעות.

כתוצאה מהאמור לעיל, חלה בתקופה המדווחת ירידה בנתח השוק של הקבוצה בענף קרנות הפנסיה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בפנסיה בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד, הושפעה בעיקרה מגידול בהוצאות הנהלה וכלליות.

סך דמי הניהול נותר ברמה דומה לתקופה המקבילה אשתקד בשל המשך שחיקה בשיעור דמי הניהול הממוצעים לנוכח התחרות בשוק, וזאת על אף עלייה בהיקף הנכסים המנוהלים ודמי הגמולים.

(ג) קופות גמל

היקף הפעילות

בתקופה המדווחת חלה עלייה של כ-15% בדמי הגמולים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, הנובעת בעיקרה מגידול בהפקדות לקופת גמל להשקעה וחיסכון לכל ילד. לפירוט בעניין, ראה סעיפים 6.3.14 ו-6.3.15 בחלק ב' לדוח התקופתי.

בתקופה המדווחת, בענף הגמל התגברה מגמת העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים¹⁰ לעומת התקופה המקבילה אשתקד. העברות הכספיים לקופות הגמל של הקבוצה הסתכמו בכ-312 מיליון ש"ח (לעומת כ-137 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד), ומנגד העברות הכספיים מקופות הגמל של הקבוצה לקופות אחרות הסתכמו בכ-900 מיליון ש"ח (לעומת כ-582 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים, כאמור, הסתכמו בכ-588 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת (לעומת כ-446 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד).

על פי נתוני משרד האוצר¹¹ נכון ליום 30 ביוני 2017, היקף הנכסים המנוהלים המצרפי בענף קופות הגמל הסתכם בכ-420 מיליארד ש"ח, לעומת כ-386 מיליארד ש"ח ביום 30 ביוני 2016 (עלייה של כ-9%) ולעומת כ-403 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2016 (עלייה של כ-4%).

בהיקף הנכסים המנוהלים בקבוצה לעומת 30 ביוני 2016 חלה עלייה של כ-2% שהושפעה בעיקרה מהכנסות מהשקעות בקיזוז העברות כספיים נטו בגין מעבר עמיתים לגופים מוסדיים אחרים.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בגמל בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד הושפעה מירידה בהכנסות מדמי ניהול בשל ירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

⁸ מבוסס על נתוני אתר ה"פנסיה-נט".

⁹ צבירה שוטפת, נטו, מוגדרת כדמי גמולים בתוספת מעבר עמיתים נטו ובניכוי פדיונות ותשלומי פנסיה.

¹⁰ דמי הגמולים בגמל אינם כוללים העברות כספיים בגין מעבר עמיתים מקופה לקופה.

¹¹ מבוסס על נתוני אתר ה"גמל-נט".

3.4.5

פרטים נוספים בהתפתחות הרווח בביטוח חיים

(א) תשואות משוקללות בפוליסות המשתתפות ברווחים (באחוזים):

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')			
2016	1-6.2016	1-6.2017	
4.66	0.61	2.65	תשואה ריאלית חיובית ברוטו
3.44	0.26	1.99	תשואה ריאלית חיובית נטו
4.35	0.21	3.36	תשואה נומינלית חיובית ברוטו
3.12	(0.14)	2.70	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) נטו

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004			
2016	1-6.2016	1-6.2017	
3.69	0.35	2.41	תשואה ריאלית חיובית ברוטו
2.45	(0.25)	1.79	תשואה ריאלית חיובית (שלילית) נטו
3.37	(0.05)	3.12	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) ברוטו
2.14	(0.65)	2.50	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) נטו

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')					
רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017	רבעון שני 2017	
1.02	1.47	2.50	1.90	0.73	תשואה ריאלית חיובית ברוטו
0.82	1.13	2.00	1.49	0.48	תשואה ריאלית חיובית נטו
1.54	1.88	2.19	1.70	1.62	תשואה נומינלית חיובית ברוטו
1.34	1.53	1.69	1.29	1.38	תשואה נומינלית חיובית נטו

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004					
רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017	רבעון שני 2017	
0.92	1.37	1.94	1.71	0.69	תשואה ריאלית חיובית ברוטו
0.61	1.05	1.62	1.41	0.36	תשואה ריאלית חיובית נטו
1.42	1.76	1.61	1.51	1.58	תשואה נומינלית חיובית ברוטו
1.13	1.47	1.32	1.21	1.27	תשואה נומינלית חיובית נטו

(ב) רווחי השקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול בגינם

להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבוטחים בביטוח חיים וחוזי השקעה משתתפים ברווחים ודמי ניהול המחושבים בהתאם להנחיות שקבע הממונה, וזאת על בסיס התשואה והיתרות הרבעוניות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של החברה:

2016	1-6.2016	1-6.2017	
במיליוני ש"ח			
82,37	(112)	2,269	רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבוטחים לאחר דמי ניהול
995	352	550	דמי ניהול

רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017	רבעון שני 2017	
במיליוני ש"ח					
1,001	1,217	1,272	1,056	1,213	רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים לאחר דמי ניהול
194	281	363	319	231	דמי ניהול

(ג) תשואות משוקללות בקרנות פנסיה (באחוזים)

2016	1-6.2016	1-6.2017	תשואה פיננסית לתקופה
3.99	0.28	3.41	תשואה נומינלית חיובית ברוטו

רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017	רבעון שני 2017	תשואה נומינלית חיובית ברוטו
1.49	1.98	1.69	1.57	1.81	

3.5 תחום ביטוח בריאות

3.5.1 להלן תיאור תמצית התוצאות בתחום ביטוח בריאות (במיליוני ש"ח):

שינוי ב-%	4-6/2016	4-6/2017	2016	שינוי ב-%	1-6/2016	1-6/2017
14%	286.7	326.3	1,177.2	14%	564.5	641.8
	(2.6)	30.5	6.2		(11.6)	37.5
	1.2	30.2	2.8		(12.5)	35.0

3.5.2 היקף הפעילות ברבעון ובתקופה המדווחת

העלייה בפרמיות ברבעון ובתקופה המדווחים לעומת התקופות המקבילות אשתקד נובעת בעיקרה מגידול בפרמיות ביטוחי פרט, בשל השפעת המכירות החדשות בניכוי ביטולים. מגמת העלייה בפרמיות ניכרת בכל מוצרי הבריאות אותם הקבוצה משווקת. בנוסף, חלה עלייה מסוימת בפרמיות מביטוחים קבוצתיים.

3.5.3 תוצאות הפעילות ברבעון המדווח

רווח כולל לפני מס

הגידול ברווח הכולל לעומת הרבעון המקביל אשתקד, נובע בעיקרו משיפור בתוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעות ריאליים) אשר התרכז בעיקרו בביטוח הוצאות רפואיות בשל קיטון בתביעות וכן בביטוחי הקולקטיבים. בנוסף, חלה עלייה מסוימת בהכנסות הריאליות מהשקעות העומדות כנגד ההתחייבויות הביטוחיות.

3.5.4 תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת

רווח כולל לפני מס

המעבר לרווח כולל בתקופה המדווחת לעומת הפסד כולל בתקופה המקבילה אשתקד, נובע בעיקרו מגידול בהכנסות הריאליות מהשקעות העומדות כנגד ההתחייבויות הביטוחיות. בנוסף, חל שיפור בתוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעות ריאליים) אשר התרכז בעיקרו בביטוח הוצאות רפואיות בשל קיטון בתביעות וכן בביטוחי הקולקטיבים. מנגד, חלה הרעה בביטוח תאונות אישיות וביטוח סיעודי בשל גידול בתביעות.

לפירוט נוסף ראה באור 3.5.3 לדוחות הכספיים.

3.6 תחום ביטוח כללי

3.6.1 להלן תיאור תמצית התוצאות בתחום ביטוח כללי :

מיליוני ש"ח	1-6/2017	1-6/2016	שינוי ב-%	2016	4-6/2017	4-6/2016	שינוי ב-%
רכב חובה							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	242.0	293.9	(18%)	558.4	97.2	118.1	(18%)
פרמיות בשייר	236.8	289.4	(18%)	547.4	94.6	115.9	(18%)
רווח לתקופה	(1.2)	(54.8)		(67.5)	(15.3)	(18.4)	
רווח (הפסד) כולל	4.4	(53.4)		(78.4)	(15.7)	(8.7)	
רכב רכוש							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	429.6	413.0	4%	884.7	170.8	174.2	(2%)
פרמיות בשייר	424.7	409.8	4%	879.2	168.9	172.6	(2%)
רווח (הפסד) לתקופה	24.8	(54.6)		(79.4)	20.2	(24.6)	
רווח (הפסד) כולל	26.5	(54.1)		(81.5)	20.0	(22.3)	
רכוש אחר							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	387.9	406.5	(5%)	661.5	198.5	228.1	(13%)
פרמיות בשייר	163.7	159.2	3%	290.7	71.3	71.7	(1%)
רווח (הפסד) לתקופה	33.4	30.4		39.2	13.5	16.5	
רווח (הפסד) כולל	34.0	30.7		38.2	13.5	17.6	
חבויות							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	192.5	221.0	(13%)	336.2	93.9	92.9	1%
פרמיות בשייר	136.1	179.2	(24%)	251.4	55.0	64.7	(15%)
רווח (הפסד) לתקופה	(10.2)	(71.2)		(48.3)	4.0	(4.9)	
רווח (הפסד) כולל	(6.2)	(70.1)		(56.4)	3.7	2.4	
סה"כ תחום ביטוח כללי							
פרמיות ברוטו ⁽¹⁾	1,252.0	1,334.3	(6%)	2,440.7	560.4	613.3	(9%)
פרמיות בשייר	961.4	1,037.6	(7%)	1,968.7	389.8	425.0	(8%)
רווח (הפסד) לתקופה	46.9	(150.1)		(155.9)	22.4	(31.4)	
רווח (הפסד) כולל	58.8	(146.9)		(178.0)	21.5	(11.0)	

⁽¹⁾ נתוני הפרמיות ברוטו סווגו מחדש בתקופות 1-6/2016 ו-4-6/2016, לפירוט ראה באור 2.ג.2. לדוחות הכספיים.

3.6.2 תוצאות הפעילות ברבעון המדווח

היקף הפעילות

הירידה בפרמיות ברוטו ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד, התרכזה בעיקרה בביטוח רכב חובה בשל קיטון בכמות הפוליסות וכן בביטוחי רכוש אחר בשל שינוי במועדי חידוש פוליסות בהן הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים. בביטוח רכב רכוש חלה ירידה קלה בפרמיות שנבעה מקיטון בכמות הפוליסות בעקבות עליית תעריפים.

רווח כולל לפני מס

המעבר לרווח כולל ברבעון המדווח לעומת הפסד ברבעון המקביל אשתקד הושפע בעיקרו משיפור בתוצאות החיתומיות ברכב רכוש. העלייה ברווח כאמור, קוזזה בחלקה בשל קיטון בהכנסות הריאליות מהשקעות.

להלן ניתוח התוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעות ריאליים) לפי ענפים:

בענף רכב חובה בתוצאות החיתומיות חלה הרעה לעומת הרבעון המקביל אשתקד הנובעת מהתפתחות שלילית בניסיון התביעות שהובילה לגידול בהערכה האקטוארית בגין שנות חיתום ותיקות, זאת בהשוואה להתפתחות חיובית ברבעון המקביל אשתקד.

בנוסף, נרשם ברבעון המדווח הפסד בסך כ-16 מיליון ש"ח הנובע מחלקה של החברה בפול (המיוחס בחלקו לשנות חיתום ותיקות בשל עדכן ההפרשה לתקנות הביטוח הלאומי). ברבעון המקביל אשתקד, החברה רשמה הפרשה בסך כ-15 מיליון ש"ח המיוחסת בעיקרה לחלקה של מגדל לביטוח השיורי ("הפול") בעקבות עדכון ריבית ההיוון בשל תקנות הביטוח הלאומי.

בענף רכב רכוש חל מעבר מהפסד חיתומי לרווח חיתומי אשר הושפע בעיקרו מעלייה בפרמיה הממוצעת.

בענפי רכוש (ללא רכב) התוצאות החיתומיות נותרו ברמה דומה לרבעון המקביל אשתקד.

בענפי החבויות, בתוצאות החיתומיות נרשם ברבעון המדווח הפסד חיתומי קל לעומת רווח חיתומי ברבעון המקביל אשתקד, אשר נבע בעיקרו מענף אחריות מעבידים.

כמו כן, במסגרת בחינת נאותות ההתחייבויות על פי עקרונות הנוהג המיטבי, חל ברבעון המדווח קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בענפי חבות צד ג' וחבות מעבידים אשר לגביהן חלים עקרונות אלה בסך של כ-11 מיליון ש"ח (לפני מס) בשל עלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון, וזאת לעומת גידול של כ-2 מיליון ש"ח (לפני מס) בשל ירידת עקום הריבית ברבעון המקביל אשתקד. לפירוט ראה באור 1.א10 לדוחות הכספיים.

3.6.3

תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת**היקף הפעילות**

הירידה בפרמיות ברוטו בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נבעה בעיקרה מביטוח רכב חובה בשל קיטון בכמות הפוליסות, מביטוחי החבויות בעקבות קיטון בכמות הפוליסות כמו גם בשל שינוי במועדי חידוש פוליסות בהן הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים וכן מענפי רכוש אחר בעיקר בשל שינוי במועדי חידוש פוליסות בהן הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים.

מנגד, חלה עלייה בפרמיות בביטוח רכב רכוש שהושפעה מעליית תעריפים שקוזזה בחלקה בשל ירידה בכמות הפוליסות.

רווח כולל לפני מס

המעבר מהפסד כולל במחצית הראשונה של שנת 2016 לרווח כולל בתקופה המדווחת הושפע מהגדלת העתודות האקטואריות בתקופה המקבילה אשתקד בעקבות פרסום תקנות ביטוח לאומי וירידה בעקום ריבית ההיוון, כמתואר להלן. בנוסף, בתקופת הדוח חל שיפור בתוצאות החיתומיות אשר התרכז בעיקרו בביטוח רכב רכוש. מנגד, חל קיטון בהכנסות הריאליות מהשקעות.

בתקופה המקבילה אשתקד, בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי (בהמשך להמלצות ועדת וינוגרד), לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3%, עדכנה החברה את אומדניה בגין השפעת האמור ובהתאם לכך הגדילה את ההפרשות, בעיקר ברבעון הראשון של שנת 2016, בסך של כ-119 מיליון ש"ח בשייר לפני מס, מתוכן בענף רכב חובה כ-86 מיליון ש"ח ובענף חבויות כ-33 מיליון ש"ח. לפירוט ראה באור 2.א10 לדוחות הכספיים.

כמו כן, במסגרת בחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי, חל בתקופה המקבילה אשתקד גידול בהתחייבויות הביטוחיות בענפי חבות צד ג' וחבות מעבידים אשר לגביהן חלים עקרונות אלה בסך של כ-25 מיליון ש"ח לפני מס בשל ירידה בעקום הריבית חסרת הסיכון. לפירוט ראה באור 1.10 א. לדוחות הכספיים.

להלן ניתוח התוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעות ריאליים) לפי ענפים:

בענף רכב חובה בתוצאות החיתומיות (ללא עדכון העתודות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי בתקופה המקבילה אשתקד כאמור לעיל) חל קיטון לעומת התקופה המקבילה אשתקד הנובע מהתפתחות שלילית בניסיון התביעות שהובילה לגידול בהערכה האקטוארית בגין שנות חיתום ותיקות בהשוואה להתפתחות חיובית בתקופה המקבילה אשתקד.

בענף רכב רכוש חל מעבר מהפסד חיתומי לרווח חיתומי אשר הושפע בחלקו מעלייה בפרמיה הממוצעת לעומת החמרה שחלה בתקופה המקבילה אשתקד בניסיון התביעות.

בענפי רכוש (ללא רכב) חלה עלייה בתוצאות החיתומיות אשר נבעה מהתפתחות חיובית בניסיון התביעות שהובילה לקיטון בהערכה האקטוארית (בעיקר ברבעון הראשון של השנה).

בענפי החבויות, בתוצאות החיתומיות (ללא עדכון העתודות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי והשפעת ההפרשות בגין עקרונות הנוהג המיטבי בתקופה המקבילה אשתקד, כאמור לעיל), חל צמצום בהפסד החיתומי לעומת התקופה המקבילה אשתקד, אשר נבע בעיקרו מהתפתחות שלילית בניסיון התביעות בתקופה המקבילה אשתקד.

3.7

נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים

מיליוני ש"ח	30.6.2017	30.6.2016	% השינוי	31.12.2016
סה"כ מאזן ⁽¹⁾	139,958	128,619	9%	134,434
סה"כ נכסים עבור חוזים תלויי תשואה ⁽¹⁾	94,249	85,926	10%	90,083
סה"כ הון	5,306	4,220	26%	4,858
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	127,969	118,943	8%	123,313
מתוכן:				
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	93,753	85,217	10%	89,523
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	34,216	33,726	1%	33,790

⁽¹⁾ הנתונים ליום 30 ביוני 2016 סווגו מחדש, לפירוט ראה באור 1.2 א. לדוחות הכספיים.

הגידול הן בהיקף הנכסים והן בהיקף ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה הושפע בעיקרו מהגידול בצבירות נטו בתיק הנכסים וכן מהתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון.

העלייה ביתרות המזומנים ושווי המזומנים מכ-9.1 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2016 לכ-12.5 מיליארד ש"ח נכון ליום 30 ביוני 2017, נובעת בעיקרה מגידול בתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת נטו, לפירוט ראה את דוח תזרים המזומנים בדוחות הכספיים של החברה.

הגידול בהון לעומת 31 בדצמבר 2016 נובע בעיקרו מרווח כולל בסך כ-448 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת.

ההון הקיים במגדל ביטוח ליום 30 ביוני 2017, על פי תקנות והנחיות הממונה המחושב על-פי תקנות ההון הקיימות הינו כ-8,829 מיליוני ש"ח, כולל הון משני ושלישוני מורכב של כ-3,531 מיליון ש"ח. למגדל ביטוח עודף של כ-4,496 מיליוני ש"ח מעל ההון המינימלי הנדרש.

לפרטים נוספים בדבר דרישות ההון ראה פירוט בבאור 6 בדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף, ובכלל זה תוצאות החישוב בהתאם למשטר כושר הפירעון החדש (סולבנסי 2), ראה סעיף 4.2 להלן ובאור 6 לדוחות הכספיים.

3.8. מקורות מימון

31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	במיליוני ש"ח
3,821	3,014	3,852	התחייבויות פיננסיות
3,610	2,718	3,617	הלוואות לזמן ארוך ⁽¹⁾
1	-		הלוואות לזמן קצר
210	296	235	נגזרים ⁽²⁾
מזה:			
169	231	175	נגזרים בגין התחייבויות עבור פוליסות תלויות תשואה

(1) יתרת הלוואות לזמן ארוך נכון ליום 30.6.2017 מורכבת בעיקרה מהנפקות אגרות חוב של מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ שיתרתן בדוחות הכספיים (ללא ריבית לשלם) הינה כ-3,613 מיליון ש"ח. אגרות החוב האמורות משמשות במגדל ביטוח כהון משני ושלישוני מורכב, לפי העניין, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב. הגידול בירת הלוואות לזמן ארוך נכון ליום 30.6.2017 לעומת 30.6.2016 נובע מהנפקת אגרת חוב סדרה ה' בחודש ספטמבר 2016 בערך נקוב של כ-901 מיליון ש"ח, אשר יתרתה בדוחות הכספיים (ללא ריבית לשלם) הינה כ-889 מיליון ש"ח.

(2) יתרת הנגזרים הכלולה בהתחייבויות הפיננסיות משקפת את ההתחייבות שנוצרה ליום המאזן בשל הפעילות בנגזרים, בעיקר בנושא החשיפה למט"ח.

4. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית

4.1. סביבה מקרו כלכלית

להלן תיאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה, שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על הקבוצה¹².

4.1.1. התפתחויות במשק ובתעסוקה

הקבוצה פועלת במסגרת המשק הישראלי אשר מצבו הכלכלי, הפוליטי והביטחוני משליך על מכירותיה בתחומים שונים, על היקף תביעות הביטוח ועל עלויות שונות הכרוכות בתפעולה. לרמת התעסוקה והשכר במשק הישראלי השפעה בעיקר על היקף עסקי ביטוח חיים והסיכון לטווח ארוך של הקבוצה.

הסביבה העולמית - במהלך המחצית הראשונה של שנת 2017 נמשך המומנטום החיובי בכלכלה הגלובלית, תוך שיפור בסחר העולמי ובנתוני הצמיחה של מרבית המשקים בעולם. בארה"ב נרשמה חולשה ברבעון הראשון המוסברת בחלקה בגורמים זמניים, תוך אינדיקציות להתאוששות צפויה. באירופה נמשכת הצמיחה גם ברבעון השני של השנה, התעסוקה עולה והסיכון לפירוק גוש האירו פחת בעקבות תוצאות הבחירות בצרפת.

במרבית המשקים המובילים נותרה ההרחבה המונית מרחיבה מאוד, ובפרט באירופה נמשכת תכנית ההרחבה הכמותית על ידי הבנק המרכזי (ה-ECB). מנגד, הבנק המרכזי של ארה"ב (ה-Fed) העלה את הריבית במהלך התקופה.

¹² הסקירה מבוססת, בין היתר, על פרסומי בנק ישראל ועל פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

המשק הישראלי - ברבעון הראשון של שנת 2017, דווחה צמיחת תוצר נמוכה יחסית, אשר התבטאה בירידה בצריכה הפרטית ובהשקעה בנכסים קבועים, בעיקר בשל ירידה חריגה ברכישות כלי רכב לעומת הרבעון שקדם לו. מנגד, ביצוא סחורות ושירותים חלה עלייה. בניכוי ההשפעה החריגה כאמור, מסתמן קצב צמיחה גבוה.

על פי אומדן שלישי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לרבעון הראשון של שנת 2017¹³, ברבעון המדווח עלה התוצר המקומי הגולמי בשיעור של כ-1.4% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 4.7% ברבעון הרביעי של שנת 2016 ושל כ-4.1% ברבעון השלישי של שנת 2016, ועלייה של כ-4.0% בשנת 2016 כולה. בתוצר לנפש חלה ירידה של כ-0.5% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של כ-2.0% בשנת 2016. התמ"ג העסקי עלה בכ-0.5% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של כ-4.3% בשנת 2016.

העלייה המתונה בתוצר ברבעון המדווח משקפת ירידות בהוצאה לצריכה פרטית (כ-1.1%) ובהשקעות בנכסים קבועים (כ-3.4%) ומנגד עליות ביצוא סחורות ושירותים (כ-8.7%) ובהוצאה לצריכה ציבורית (כ-2.6%). בנוסף, חלה ירידה ביבוא סחורות ושירותים (כ-9.3%).

שוק העבודה - במהלך התקופה המדווחת נמשך השיפור בשוק העבודה. שיעור האבטלה הסתכם בכ-4.4% בממוצע לעומת כ-4.8% בממוצע בשנת 2016. כמו כן, בחודשים ינואר-מאי 2017 חלה עלייה של כ-2.4% בשכר הריאלי הממוצע לעומת ממוצע שנת 2016.

4.1.2 שוק ההון

חברות הביטוח, קרנות הפנסיה וקופות הגמל והחברות הפועלות במסגרת השירותים הפיננסיים, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון. לתשואות בשוק ההון באפיקים השונים, השלכה מהותית, הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה.

בתקופה המדווחת נמשך המומנטום החיובי בשווקים הפיננסיים, תוך עליות שערים במדדי המניות בעולם. בארץ חלו עליות שערים ברבעון השני של השנה ואילו בסיכומה של התקופה נרשמה מגמה מעורבת.

במהלך התקופה המדווחת, הבנק הפדרלי המרכזי בארה"ב העלה את הריבית ברבע נקודת אחוז במרס ופעם נוספת ביוני. ביתר המשקים המובילים נותרה ההרחבה המוניטרית מרחיבה מאוד.

להלן מגמות עיקריות ברבעון המדווח באפיקי ההשקעה העיקריים והשלכותיהן:

אינפלציה - בתקופה המדווחת עלה מדד המחירים לצרכן בכ-0.7% לפי מדד ידוע ושמר על יציבות לפי מדד בגין. ברבעון השני של שנת 2017 עלה מדד המחירים לצרכן בכ-0.9% לפי מדד ידוע וירד בכ-0.1% לפי מדד בגין.

ריבית - הריבית המוניטרית לחודש יוני 2017 הסתכמה בכ-0.1%, בדומה לריבית לחודש דצמבר 2016. בסוף התקופה המדווחת הציפיות לאינפלציה¹⁴ (ל-12 החודשים הבאים) עמדו על שיעור של כ-0.5%, בדומה לציפיות לאינפלציה בסוף שנת 2016. כתוצאה, הריבית הריאלית השלילית בסוף התקופה המדווחת הסתכמה בשיעור של כ-0.4% בדומה לסוף שנת 2016.

אגרות חוב ממשלתיות - בתקופה המדווחת, נרשמה ירידה קלה בתשואות לפדיון של האג"ח השקלי במרבית הטווחים. לעומת זאת, באג"ח הצמוד הממשלתי חלה מגמה מעורבת תוך עליה בתשואות לפדיון בטווח הקצר והארוך. ברבעון השני של השנה נרשמה ירידה קלה בתשואות לפדיון של האג"ח השקלי בכל הטווחים, ואילו באג"ח הממשלתי הצמוד חלה מגמה מעורבת תוך עליה קלה בטווח הארוך.

¹³ לפי אומדן החשבונות הלאומיים לישראל לרבעון הראשון של שנת 2017 שפורסם ביום 16 ביולי 2017.

¹⁴ הציפיות לאינפלציה מבוססות על פערי תשואות אג"ח ממשלתיות צמודות ולא צמודות.

כתוצאה, מתחילת שנת 2017 הניבו האג"ח השקליות בריבית קבועה תשואה ריאלית ממוצעת של כ-0.8% והאג"ח הצמודות הניבו תשואה ריאלית שלילית ממוצעת של כ-0.3%.

ברבעון השני של שנת 2017, הניבו האג"ח השקליות בריבית קבועה תשואה ריאלית אפסית והאג"ח הצמודות הניבו תשואה ריאלית של כ-0.1% בממוצע.

אגרות חוב קונצרניות - בתקופה המדווחת, חלו ירידות בתשואות לפדיון באג"ח הקונצרניות הצמודות והשקליות, אשר הושפעו מירידה במרווח הסיכון מול אגרות החוב הממשלתיות. ברבעון השני של השנה נרשמה יציבות יחסית בתשואות לפדיון כאשר במרווח הסיכון נרשמה ירידה קלה באג"ח הקונצרני הצמוד לעומת עלייה קלה באג"ח הקונצרני השקלי.

בסיכומה של התקופה המדווחת, מדד האג"ח הקונצרניות עלה ריאלית בכ-2.5% וברבעון השני של השנה עלה ריאלית בכ-0.8%.

שינויי הריבית והאינפלציה הצפויה, כאמור, גרמו לשינויים בתשואות הגלומות בתיקי הנכסים הפיננסיים שמחזיקות חברות הביטוח, לרבות תיקי הנכסים המוחזקים מול הפוליסות המשתתפות ברווחים, מהן נגזרים רווחי ההשקעות של חברות הביטוח.

לרמת הריביות הנמוכה השפעה על הקטנת התשואות העתידיות בעת מיחזור הנכסים כנגד ההתחייבויות ולהקטנת הערך הגלום של תיק ביטוח החיים, כמו גם להקטנת התשואה העתידית של כספי העמיתים. לפרטים נוספים בדבר השפעת הריבית על העתודות בביטוח חיים ועל יצירת עודף/ גירעון אקטוארי בקרנות הפנסיה, ראה סעיף 1.3.1 לעיל.

מניות (שוק מקומי) - בתקופה המדווחת נרשמה ירידה במדד ת"א 35 אשר הושפעה מביצועי חסר בעיקר בענפי הכימיה והפארמה ומנגד חלה עלייה במדדי המניות האחרים, כאשר ברבעון השני של השנה נרשמו עליות בכל מדדי המניות.

בסיכומה של התקופה המדווחת, מדד ת"א 125 ירד ריאלית בכ-0.2%, מדד ת"א 35 ירד ריאלית בשיעור של כ-3.2%, מדד ת"א 90 עלה ריאלית בכ-12.1%, ומדד יתר המניות עלה ריאלית בכ-7.2%.

ברבעון השני של השנה, מדד ת"א 125 עלה ריאלית בכ-2.1%, מדד ת"א 35 עלה ריאלית בשיעור של כ-1.7%, מדד ת"א 90 עלה ריאלית בכ-3.2%, ומדד יתר המניות עלה ריאלית בכ-2.5%.

מניות (שווקי חו"ל) - במהלך התקופה המדווחת נרשמו עליות שיעורים באירופה, בארה"ב וכן במשקים המתעוררים.

בתקופה המדווחת, מדד המניות העולמי MSCI עלה נומינלית בכ-10.2% (עלייה של כ-0.2%, כולל השפעת שער החליפין), מדד ה-NASDAQ 100 עלה נומינלית בכ-16.1% (עלייה של כ-5.6% כולל השפעת שער החליפין) ומדד ה-DOW JONES עלה נומינלית בכ-8.0% (ירידה של כ-1.8% כולל השפעת שער החליפין).

ברבעון השני של שנת 2017, מדד המניות העולמי MSCI עלה נומינלית בכ-3.6% (ירידה של כ-0.3% כולל השפעת שער החליפין), מדד ה-NASDAQ 100 עלה נומינלית בכ-3.9% (יציבות כולל השפעת שער החליפין), ומדד ה-DOW JONES עלה נומינלית בכ-3.3% (ירידה של כ-0.6% כולל השפעת שער החליפין).

מט"ח - במהלך התקופה המדווחת, השקל התחזק מול המטבעות העיקריים, ובפרט התחזק מול הדולר נוכח היחלשות הדולר בעולם. הייסוף התרחש ברובו בתחילת התקופה ונבלם על רקע התערבות בנק ישראל בשוק המט"ח.

בסיכומה של התקופה המדווחת, השקל התחזק מול הדולר בשיעור נומינלי של כ-10.0%, מול האירו השקל התחזק בשיעור של כ-1.5%, מול הלירה שטרלינג התחזק השקל בשיעור של כ-4.0%, ומול היין היפני התחזק השקל בשיעור של כ-5.6%.

בתוך כך, חלו שינויים בשערי החליפין ברבעון השני של שנת 2017 כדלקמן: השקל התחזק מול הדולר בשיעור נומינלי של כ-3.9%, מול האירו השקל נחלש בשיעור של כ-2.6%, מול הלירה שטרלינג השקל נחלש בשיעור של כ-0.4%, ומול היין היפני התחזק השקל בשיעור של כ-3.9%.

4.1.3 התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן

לאחר תאריך המאזן ועד סמוך למועד פרסום הדוח, חלה עלייה בשערי המניות בעולם, לעומת ירידה בשערי המניות בארץ. כמו כן חלה עלייה בשערי אגרות החוב בשל ירידה בתשואות לפדיון. ראה גם באור 11 לדוחות הכספיים וסעיף 7 להלן.

בארץ, מדד המחירים לצרכן בגין חודש יולי 2017 ירד בשיעור של 0.1%.

בנק ישראל עדכן בחודש יוני 2017 את תחזית הצמיחה בארץ לשנת 2017 כלפי מעלה, מ-2.8% ל-3.4%, בשל הערכות לגידול בקצב היצוא, לאור השיפור בסחר העולמי.

4.2 משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II ("ההוראות החדשות"), לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 ("תקנות ההון").

כמו כן, צויין כי הממונה תפעל לתיקון תקנות ההון, כך שלאחר שחברת ביטוח תקבל את אישור הממונה שבוצעה ביקורת על יישום ההוראות החדשות בדוחותיה הכספיים, תקנות ההון לעניין הון עצמי מינימלי נדרש לא יחולו עליה. לפיכך, עד לקבלת אישור הממונה כאמור, על החברה חלות תקנות ההון וההוראות החדשות במקביל.

ההוראות החדשות מבוססות על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" שאומצה על ידי האיחוד האירופי ("הדירקטיבה"). הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי שעניינו דרישות גילוי.

ההוראות החדשות מבוססות על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והן מיושמות בישראל החל מ-30 ביוני 2017, על נתוני 31 בדצמבר 2016.

בהתאם להוראות קיימות שתי רמות של דרישות הון:

(א) ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - **SCR**). ה-**SCR** רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

(ב) רמה מינימלית של הון (**MCR** או "**סף הון**").

בהתאם להוראות, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי תקנות ההון לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בהנחיות) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מדרישות ההון.

ההוראות כוללות הוראות מעבר כלהלן:

(1) עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 ("תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה ב-5% בכל שנה החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.

(2) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון:

יחס כושר פירעון

מיליוני ש"ח	31.12.2016
בלתי מבוקר ובלתי סקור	
ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה:	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	11,063
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	11,931
גירעון ליום הדוח	(869)
יחס כושר פירעון ליום הדוח (באחוזים)	93%

מיליוני ש"ח	31.12.2016
בלתי מבוקר ובלתי סקור	
עמידה באבני דרך בתקופת הפריסה	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה (SCR)	10,652
הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה (SCR)	6,664
עודף בתקופת הפריסה	3,988

סף ההון (MCR)

מיליוני ש"ח	31.12.2016
בלתי מבוקר ובלתי סקור	
סף ההון (MCR) ⁽¹⁾	2,999
הון עצמי לעניין סף הון (MCR)	7,919

(1) ה-MCR מחושב בטווח שבין $SCR * 0.25$ ל- $SCR * 0.45$. לשם זהירות, חושב בשלב זה הסכום המקסימאלי.

כמפורט לעיל, על פי חישוב שערכה מגדל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2016, לחברה עודף הון משמעותי של כ-4 מיליארד ש"ח, על פי אבני הדרך בתקופת הפריסה. עם זאת, על החברה להשלים סך של כ-0.9 מיליארד ש"ח עד ליום 31 בדצמבר 2024.

החישוב שערכה החברה כאמור, אינו מבוקר ואינו סקור. לפי הנחיות הממונה, לצורך היערכות לדיווחים מבוקרים, יוגש לממונה עד ליום 31 בדצמבר 2017, דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר (שאינו מהווה ביקורת או סקירה), שמטרתו, בין היתר, בדיקת התהליך, הבקורות ושלמות הנתונים ששימשו לחישוב שביצעה מגדל ביטוח כאמור.

למודל במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, קיימים גורמים המשפיעים מהותית על תוצאות הדיווח, הטיפול בהם טרם נקבע סופית ונמצא בדיון בין הממונה לבין חברות הביטוח בישראל. חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש ("חישוב ההון") מבוססים על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר,

כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית הדמוגרפית וההתנהגותית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות.

יודגש כי, חישוב יחס כושר פירעון בהתאם להוראות החדשות, מבוסס על תזרימי מזומנים המופקים ממערכות עזר שונות שאינן חלק אינטגרלי ממערכת החשבונות השוטפת. תזרימים אלו כוללים שורה של הנחות והקצאות תמחיריות אשר טרם הושלמה בחינת רגישותן ותיקופן. בנוסף, החישוב כולל, בין היתר, שורה ארוכה של קורלציות בין הסיכונים השונים. מגדל ביטוח בוחנת מערכות המאפשרות בקרה וניתוח אפקטיביים. כמו כן, הוחל בהגדרת תהליכים לצורך הבטחת אפקטיביות הבקרה הפנימית.

החישובים הנדרשים ליחס כושר פירעון בהתאם להוראות החדשות הינם מורכבים ביותר בהיבטים רבים. הכלים הקיימים כיום, ובכלל זה המודלים האקטואריים, אינם ערוכים במלואם לחישוב ברמת הפירוט והדיוק הנדרשת להבטחת נאותות הדיווח והבקרה על יחס כושר פירעון. מגדל ביטוח ממשיכה להשקיע משאבים במיכון התהליכים התומכים, על מנת לצמצם את החשיפה והפערים בנושא, שהשפעתם אינה ידועה.

בהתאם לכל האמור לעיל, התוצאות יכולות להיות שונות באופן מהותי.

מגדל ביטוח פועלת לעמידה בדרישת ההון המלאה כפי שתחול ביום 31 בדצמבר 2024 על פי ההוראות החדשות. למגדל ביטוח קיימות אפשרויות מגוונות לניהול מצב ההון של החברה, בין היתר באמצעות צבירת הון מפעילותה השוטפת והרחבת בסיס ההון באמצעות שימוש במכשירי הון נוספים. אמצעים נוספים לעמידה בהוראות כאמור, הינם המשך הפחתת סיכונים בתיק הנוסטרו, התאמת תמהיל המוצרים, רכישת ביטוחי משנה ועוד. אפשרויות אלה תבחנה בהתחשב במחירים החלופיים שישירו באותה עת ובתועלת הכלכלית שלהם אל מול החלופות הקיימות.

לפרטים נוספים ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

5. שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים

תחומי הפעילות של הקבוצה נתונים לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים. חלק מההסדרים התחיקתיים המהותיים שפורסמו בתקופה החל מינואר 2017 ועד לפרסום הדוח התקופתי, כאמור, נכללו בדוח התקופתי לשנת 2016. בפרק זה יובאו שינויים מהותיים בהסדרים התחיקתיים אשר פורסמו ממועד הדוח התקופתי ועד למועד פרסום דוח זה.

המידע המופיע בסעיף זה בנוגע להערכות החברה הינו בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על נוסח החוזר/טיוטה כפי שהיא במועד הדוח ועל הערכות והנחות החברה בדבר דרכי פעולה שבהם יבחרו הגופים הפועלים בשוק. הערכות אלה עשויות שלא להתממש אם ישתנו ההוראות או יעודכנו או ייושמו באופן אחר מזה החזוי.

5.1. הסדרים תחיקתיים המתייחסים לגופים מוסדיים והוראות כלליות

הסדרים בתוקף

5.1.1. בחודש מרס 2017 פורסם מכתב למנהלי חברות הביטוח בעניין חישוב הערך הגלום לשנת 2016. בהתאם למכתב הממונה, על פי חוזר שעניינו פרסום לציבור של הערך הגלום בפוליסות ארוכות טווח בחברות ביטוח ("חוזר הערך הגלום") יש לפרסם את חישוב הערך הגלום בפוליסות ארוכות הטווח, עד למועד הדיווח הכספי לרבעון ראשון של שנה נתונה בגין נתונים התקפים לסוף שנה קודמת. חישוב זה, מבוצע בד בבד עם חישוב התחייבויות ביטוחיות בגין פוליסות ארוכות טווח לצורך המאזן הכלכלי.

הממונה ציינה כי על אף ששני החישובים הנ"ל מבוססים על מודל תזרים מזומנים והנחיות עבודה דומים, דווקא וקטור הריבית בו נעשה שימוש לצורך החישובים הינו שונה, ומביא לכך שתוצאותיו הסופיות של החישוב - שונות. על מנת לפשט את החישובים ואת תהליכי העבודה והבקורות הנחתה הממונה כי לצורך חישוב הערך הגלום, על מבטחים לעשות שימוש בווקטור הריבית המשמש עבור חישוב ההתחייבויות הביטוחיות על פי הסולבנסי 2, כווקטור ריבית אחיד, וכן פירטה אלו התאמות נוספות שיש לבצען בדיווח הערך הגלום.

להנחיות האמורות במכתב לעיל השפעה על חישוב הערך הגלום של החברה, לפירוט ראה דוח הערך הגלום של החברה אשר פורסם במסגרת הדוחות הכספיים של הרבעון הראשון של שנת 2017.

5.1.2 הוראות בדבר משטר כושר פירעון כלכלי - סולבנסי

(א) בחודש יולי 2017 פורסם חוזר בעניין דיווח לממונה אודות תוצאות חישוב כושר פירעון כלכלי ("החוזר"), הקובע, בין היתר, את מועד ואופן הגשת הדיווחים לממונה. כמו כן, החוזר קובע כי חברת ביטוח תגיש לממונה, יחד עם הדיווח אודות תוצאות חישוב כושר הפירעון כאמור, גם דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר שמטרתו בדיקת תהליך ותוצאות חישוב יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2016, וזאת לצורך היערכות לדיווחים מבוקרים. עם זאת, דוח מיוחד של רואה חשבון מבקר לעניין בחינה של תהליכים ובקורות שנועדו להבטיח איכות ושלמות הנתונים ששימשו בחישוב יחס כושר פירעון וכן בחינה של היקף ואיכות התייעוד בכל שלבי החישוב, יוגש לממונה עד ליום 31 בדצמבר 2017.

כמו כן, בחודש אוגוסט 2017 פורסם חוזר הנחיית גילוי בגין יחס כושר פירעון כלכלי בדוח התקופתי של חברות ביטוח, המעדכן, כהוראת שעה שתחול רק ביחס לנתוני 31 בדצמבר 2016, את מבנה הגילוי הנדרש בנושא משטר סולבנסי בדוח הדירקטוריון ובבאור לדוח הכספי של חברות ביטוח.

לפירוט ראה סעיף 4.2 לעיל וכן באור 6 לדוחות הכספיים.

(ב) בחודש יולי 2017 פורסמו טיוטת חוזר בעניין הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח ("טיוטת החוזר") וכן טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) הון עצמי מזערי הנדרש לקבלת רישיון מבטח), התשע"ז-2017 ("טיוטת התקנות").

במסגרת תיקון מס' 32 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשע"ו-2016 ("התיקון" או "חוק הפיקוח", לפי העניין), נעשתה הבחנה בחוק הפיקוח בין הון עצמי מזערי נדרש לקבלת רישיון חברת ביטוח ("הון מזערי נדרש לקבלת רישיון") לבין הון עצמי נדרש לשמירת יכולתה של חברת ביטוח לקיים את התחייבויותיה למבוטחים ("הון עצמי נדרש לכושר פירעון"). התיקון, שינה את מבנה הסמכויות ביחס להסדרה בנושא תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 ("תקנות ההון"), כך שבעוד שהסמכות לקבוע הון מזערי נדרש לקבלת רישיון נותרה בידי שר האוצר, הסמכות לקבוע הוראות לעניין הון עצמי הנדרש לכושר פירעון, הועברה לידי הממונה (בתנאים מסוימים). לאור האמור, מקדמת רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון את ביטול תקנות ההון במתכונתן הנוכחית, והחלפתן בטיוטת החוזר ובטיוטת התקנות, כך שבמסגרת התקנות המוצעות, יוסדר רק נושא ההון העצמי המזערי הנדרש לקבלת רישיון חברת ביטוח, ואילו במסגרת החוזר המוצע, יעוגנו ההסדרים הקיימים בתקנות ההון במתכונתן הנוכחית, הנוגעים לעניין הון עצמי נדרש לכושר פירעון, תוך ביצוע שינויים והתאמות לחוזר הסולבנסי.

לכשתיכנס לתוקף טיוטת החוזר ותהפוך לחוזר, יחול החוזר על כלל המבטחים בישראל. זאת להוציא מבטחים אשר עליהם יחולו ההוראות החדשות בנושא סולבנסי, לאחר שקיבלו את אישור הממונה כי ביצעו ביקורת רואה חשבון על יישומן.

5.2 הסדרים תחיקתיים בביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

הסדרים בתוקף

5.2.1 תיקון חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני

בחודש מרס 2017 פורסם תיקון לחוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני. מטרת החוזר אשר פורסם לראשונה ב-2016, הינה הסדרת תהליכי העברת

המידע והכספים בין הגורמים השונים בשוק החיסכון הפנסיוני באופן ממוכן, בין היתר באמצעות קביעת מבנה של "רשומה אחודה", אשר תשמש את הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון, מעסיקים וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת הפעולות העסקיות השונות המתבצעות ביניהם. במסגרת כך, כולל החוזר מספר נספחים אשר קובעים את המבנה האחיד להעברת המידע, וביניהם נספח ה'- "ממשק מעסיקים", המסדיר מבנה אחיד להעברת מידע על הפקדת תשלומים לקופת גמל ולמתן היזון חוזר מגוף מוסדי למעסיק. במסגרת התיקון מחודש יולי 2017, אשר יכנס לתוקפו בנובמבר 2017, הוגדר השדה של מספרי הפוליסות אשר מועבר על ידי המעסיק לגוף המוסדי - כבלתי רלוונטי.

השלכות התיקון האמור לעיל, הינה הסרה למעשה של האפשרות למבוססים ומעסיקים להורות לגופים המוסדיים, באמצעות הגורמים המתפעלים במסגרת ממשק התשלומים, על אופן פיצול הכספים בין הפוליסות באופן הייחודי המותאם למבוטח. מהלך זה של פירעון בהעדר הנחיות פיצול עדכניות בכל חודש, עלול להביא לפיצול הכספים באופן שלא בהכרח יתאים לרצון הלקוח, ובמקרים אחרים עלול לסרב את מהלך הפירעון אם תידרש הוספת שלב ביניים לברור הפיצול.

5.2.2 תיקון חוזר כללים לתפעול מוצר פנסיוני ומכתב הבהרות בנוגע לכללי תפעול מוצר פנסיוני.

סעיף 3(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 (להלן בפסקה זו: "החוק") קובע את התנאים שבהם עוסק בשיווק פנסיוני (או גוף קשור בו) יהיה רשאי, בנוסף לעיסוקו האמור בשיווק לעובד פלוני, לתת שירותי תפעול מוצר פנסיוני למעבידו של פלוני ("משווק-מתפעל"). בפרט, קובע הסעיף חובה על העוסק בשיווק פנסיוני כאמור, לגבות דמי סליקה בכל חודש מהמעביד, וממנו בלבד, בעבור כל עובד, ועוד קובע הסעיף, כי דמי הסליקה המשולמים יופחתו מהעמלה שמשולמת על ידי הגוף המוסדי לסוכן הביטוח הפנסיוני ובהמשך לכך, יופחתו דמי הניהול שמשלם העובד בשיעור הפחתת עמלת ההפצה.

בהקשר לאמור לעיל:

(א) פורסם בחודש יוני 2017 **מכתב הבהרות בנוגע לפרשנות סעיף 3(ב) לחוק**, אשר בהתאם אליו, בין היתר, פורשו החובות המוטלות על המשווק-מתפעל, באופן רחב. כך לדוגמה, נקבע בין היתר כי: (1) משווק-מתפעל נדרש לגבות דמי סליקה בעבור כל עובד בגוף שמבוצעים עבורו שירותי סליקה, גם אם המשווק מתפעל אינו נותן שירותי שיווק פנסיוני לאותו עובד; (2) הפחתת דמי הסליקה מתוך העמלה המשולמת על ידי יצרן לבעל רישיון תהיה בגובה דמי הסליקה המשולמים על ידי מעסיק מסוים בגין עובד מסוים ומתוך כלל עמלות ההפצה בגין כלל המוצרים המתופעלים; (3) הוראות החוק חלות על הפקדות עמית שכיר וגם על הפקדות עמית עצמאי המתופעלת עבור המעסיק באמצעות בעל רישיון.

(ב) בחודש ינואר 2017, פורסם **חוזר בעניין כללים לתפעול מוצר פנסיוני** (להלן: "החוזר המקורי") שמטרתו לקבוע הוראות לעניין אופן ביצוע ההוראות שקבועות בסעיף 3(ב) לחוק ולפרט את מתכונת הדיווח לגוף המוסדי בדבר הצורך להפחית את דמי הניהול שישלם העובד ואת אופן הצגת המידע לעובד. בחודש יולי 2017 פורסם **תיקון לחוזר המקורי אשר במסגרתו**, בין היתר, הוטלה חובה על גוף מוסדי לצרף מכתב לדיווח השנתי הראשון שישלח לעמית החבר בו, בו יפורטו דמי הסליקה שהופחתו מדמי הניהול.

ההוראות המנויות בסעיפים 5.2.1 ו-5.2.2 לעיל, קובעות כללים אחידים והבהרות לפעולות המשווקים-המתפעלים, בכל הנוגע ליישום הוראות סעיף 3(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005. זאת, על ידי קביעת מבנה אחיד להעברת מידע בין סוכנים לבין גופים מוסדיים, על מנת שהגופים המוסדיים יוכלו להפחית את עמלת ההפצה של משווקים אשר משמשים גם כמתפעלים בהתאם לדיווח

המועבר על ידם, ובכך להביא להפחתת העלויות המשולמות על ידי המבוטחים. בנוסף קובעים החוזרים שגוף מוסדי מחויב ליידע את המבוטח בנוגע להיקף החזר שקיבל במהלך השנה בשל תשלום דמי סליקה על ידי מעסיקו.

להערכת החברה, הוראות אלו בנוסף להוראות החוזרים שפורסמו בשנים האחרונות (לפירוט ראה סעיף 6.3.13 בחלק ב' לדוח התקופתי), עשויות לעודד גופים חדשים להיכנס לתחום התפעול הפנסיוני וכן להגביר את התחרות בינם לבין מנהלי ההסדר (סוכנויות ביטוח גדולות, לרבות סוכנויות בקבוצה), דבר העשוי לגרום, לפיצול תחום התפעול הפנסיוני מהשיווק אצל חלק ממנהלי ההסדר.

5.2.3 **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואת אגרות חוב מיועדות בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017, ("תקנות זקיפת תשואה")**

(א) בהמשך לאמור בסעיף 6.3.11 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וסעיף 1.3.2(א) לעיל בנוגע לעתירה התלויה והעומדת של "פורום החוסכים לפנסיה בישראל" ו"איגוד בתי ההשקעות" כנגד שר האוצר ואחרים, בה הם עותרים לבית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ, בבקשה כי יורה למדינה להנפיק אגרות חוב מיועדות גם לקופות הגמל, בדומה לאלה המונפקות לקרנות הפנסיה וזאת מחמת אפליה פוטנציאלית בין עמיתי קופות הגמל ובין החוסכים בקרנות הפנסיה החדשות. בחודש מרס 2017 הגישה המדינה הודעת עדכון, אשר במסגרתה הביעה את עמדתה לפיה אין לאף אדם או גוף זכות מוקנית לקבלת תמיכה מהמדינה, כי מתן הטבה של אג"ח מיועדות לקרנות הפנסיה בלבד, הינה למעשה סובסידיה שנועדה לתמרץ את הציבור הרחב לבחור במסלול חסכון פנסיוני זה, לגבי רובד ההכנסה שאינו עולה על פעמיים השכר הממוצע במשק. כמו כן, לשיטת המדינה, קיימים הבדלים מהותיים בין קרנות הפנסיה לבין קופות הגמל וביטוחי המנהלים, המבססים את מדיניותן החברתית-כלכלית של ממשלות ישראל להקצות אג"ח מיועדות רק לקרנות הפנסיה ואין מדובר באפליה אסורה.

ביום 23 באפריל 2017 הגישה ההתאחדות את עמדתה ביחס להודעת העדכון של המדינה האמורה לעיל, וביום 14 במאי 2017 החליט בית המשפט העליון כי התיק יוחזר לדין ויישמע בפניו בחודש ספטמבר 2017.

(ב) **חוזר כללים להגדלת שיעור זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה**

בחודש יוני 2017 פורסם חוזר כללים להגדלת שיעור זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה. בחוזר נקבע, כי חברה מנהלת תגדיל את שיעור זקיפת התשואה למקבלי קצבה בקרן מסוימת, בשל איגרות החוב המיועדות, אם נוצר פער בשיעור זקיפת תשואת איגרות חוב מיועדות לעמיתים אחרים או לעמיתים בגיל 50 ומעלה, בשיעור העולה על 1.5 נקודות האחוז מהשיעור המינימאלי¹⁵. השיעור המינימאלי יעודכן מעת לעת על ידי הממונה, ולכל הפחות אחת לשנתיים.

במכתב שהוציאה הממונה בחודש יוני 2017 הבהיר הממונה כי השיעור המינימאלי הינו 27.8%. נכון למועד הדוח, הפער בשיעור זקיפת תשואת איגרות חוב מיועדות לעמיתי מגדל מקפת ביחס לשיעור המינימאלי נמוך מ-1.5 נקודות האחוז ולפיכך החברה המנהלת אינה נדרשת להגדיל את שיעור זקיפת התשואה למקבלי הקצבה בקרן.

יצוין כי החוזר האמור פורסם מכוחן של תקנות זקיפת תשואה אשר פורסמו במרס 2017, לפרטים ראו לעיל סעיף 1.3.2(א) לדוח זה.

¹⁵ "שיעור מינימאלי" כהגדרתו בחוזר, הינו שיעור זקיפת התשואה של איגרות חוב מיועדות לעמיתים אחרים או לעמיתים בגיל 50 ומעלה, לפי העניין, בקרן בה שיעור זה הוא הנמוך ביותר, בהתאם לפרסום הממונה כפי שיתעדכן מעת לעת.

5.2.4

בחודש מאי 2017 פורסם תיקון לחוזרים: **הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה, קרן פנסיה חדשה כללית והוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות**. מטרת תיקון החוזרים הינה להתמודד עם הסבסוד הצולב שנוצר כתוצאה מחישוב מקדמי המרה לקצבה לפורשים בהתאם לריבית גבוהה מריבית השוק.¹⁶

בין היתר, משנים החוזרים את מנגנון חישוב הצמדת הפנסיה כך שמבוטח שיחל לקבל קיצבה בגין אירוע מזכה שארע לאחר מועד תחילת החוזרים, אשר נקבע ליום ה-1 בינואר 2018 ("פנסיונרים חדשים"), יהא זכאי לפנסיה אשר תהיה צמודה לתשואה בפועל של תיק ההשקעות (בניכוי התשואה שהייתה גלומה במקדם הפנסיה). הצמדת הפנסיה בפועל, תבוצע באמצעות מנגנון האיזון האקטוארי של הקרן הכולל גם עודף או גרעון (לפי העניין) הנובע מגורמים דמוגרפיים ושינויים בעתודה האקטוארית (בגובה של עד 1% מההתחייבות). כמו כן, החוזרים קובעים כי התאמת הפנסיות של הפנסיונרים החדשים בשל שינויים במדד, תיעשה בהתאם לשיעור השינוי במדד בכל רבעון ותעודכן בפועל רק מחודש אפריל של השנה העוקבת למועד הדיווח.

להערכת החברה, השינוי האפשרי בהקצאת האג"ח המיועדות ותיקון החוזרים האמורים לעיל, עשויים להביא להגברת התחרות על הכספים המיועדים לתשלום קצבאות סמוך לגילאי הפרישה, תוך מתן עדיפות לקרנות הפנסיה על פני חלק ממוצרי החיסכון ארוך הטווח האחרים, ואף עלול להביא לירידה בשיעור דמי הניהול בגין מקבלי הקיצבה.

5.2.5

חוזר קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה

בחודש ספטמבר 2016 פורסם חוזר קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח אובדן כושר עבודה. מטרת החוזר הינה ליצור מבנה אחיד ומודולרי לתכניות לביטוח אובדן כושר עבודה ולצמצם את השוני הרב בתנאי הפוליסות המשווקות כיום על ידי חברות הביטוח, לעניין קביעת זכאותו של המבוטח לתגמולי הביטוח בקרות מקרה ביטוח. בחוזר נקבעו הכללים והתנאים שצריכה להכיל תכנית לביטוח אובדן כושר עבודה בסיסית (להלן: "התכנית הבסיסית"), לצד הכללים והתנאים לעריכת הרחבות לתכנית הבסיסית, לבחירת המבוטח, בהתאם לנספחי החוזר (כגון: נספח ביטול קיזוז פיצוי חודשי מגורם ממשלתי; נספח ביטול חריג, ועוד) (להלן בפסקה זו: "ההרחבות").

יצוין, כי על אף האמור לעיל לעניין ההרחבות, בכל פוליסה חייבות להיכלל ההרחבות האמורות בנספח "ברות ביטוח" (המקנה למבוטח, בנסיבות מסוימות, הזכות לחזור ולרכוש את היקף הכיסוי הביטוחי המלא שהיה בפוליסה טרם הקטנת היקף הכיסוי הביטוחי, ללא צורך בחיתום רפואי) ובנספח "אובדן כושר עבודה חלקי" (אשר קובע בין היתר כי סכום הפיצוי החודשי שישולם בקרות מקרה ביטוח, יהיה שווה לסכום הפיצוי החודשי הקבוע בפוליסה למקרה אובדן כושר עבודה מוחלט כפול שיעור אובדן כושר עבודה החלקי שנקבע למבוטח).

בהתאם לחוזר, כל חברות הביטוח נדרשו להגיש לממונה תכניות חדשות לדוגמא עד ליום 31 בדצמבר 2016, כאשר מועד התחילה של החוזר, אשר נקבע מלכתחילה ליום 1 במאי 2017, שונה (במסגרת חוזר מתקן שפורסם בחודש מאי 2017) ליום 1 באוגוסט 2017.

להערכת החברה, השינויים האמורים עשויים להביא לעלייה בתעריפי אובדן כושר עבודה, אולם בשלב זה עדיין קשה להעריך את ההשפעה של השינויים שלעיל על רווחיות החברה ממוצר זה.

¹⁶ בקרנות הפנסיה החדשות, ביחס לעמיתים הפעילים והמוקפאים, נוצר גירעון כתוצאה מפרישות חדשות לפנסיה של מבוטחים. הגירעון נובע מהפער בין הריבית התחשיבית (הגבוהה יותר) הגלומה במקדם ההמרה לפנסיה, לפיו מחשבים את סכומי הפנסיה המגיעים לפורשים לגמלאות (מקדם המחושב לפי הנחיות האוצר), לבין הריבית חסרת הסיכון במשק (הנמוכה יותר) לפיה מהוננת התחייבות הקרן כלפי הפנסיונרים במאזן האקטוארי (הריבית נקבעת לפי הנחיות משרד האוצר). הפער שבין שווי ההתחייבות כלפי הפורשים לגמלאות ובין היתרה הצבורה בחשבונם בפועל, ערב פרישתם לגמלאות, מתחלק בין כלל המבוטחים בקרן באמצעות מנגנון האיזון האקטוארי.

עד למועד פרסום דוח זה, טרם קיבלו התכניות החדשות של החברה את אישור הממונה, ומנגד, הממונה לא הודיע על דחיית מועד התחילה. לפיכך, החל מיום 1 באוגוסט 2017 וכל עוד תכניות החברה לא תאושרנה על ידי הממונה, לא תוכל החברה לשווק תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה יחד עם פוליסות הביטוח השונות, לרבות שחרור מתשלום פרמיה.

יש לציין כי היעדר האפשרות לשווק תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה מונעת גם את האפשרות למכור חיסכון במסגרת הביטוח הפנסיוני בביטוח חיים. הואיל ובשלב זה לא ברור כמה זמן תימשך היעדר האפשרות לשווק התוכניות האמורות, קיים קושי להעריך את ההשלכות על רווחיות החברה.

טיטות והצעות להסדרים תחיקתיים

5.2.6. טיטות הוראות בדבר תכנית ביטוח חיים אגב הלוואה לדירור (משכנתא)

בחודש אפריל 2017 פורסמה טיטות הוראות בדבר תכנית ביטוח חיים אגב הלוואה לדירור. מטרת הטיטות הינה לקבוע תנאים שייכללו בתכניות ביטוח חיים למשכנתא, כך שלאורך כל תקופת הלוואה, אשר עשויה להתאפיין בשינויים בתנאי המשכנתא שיש בהם כדי להשפיע על תנאי הפוליסה (כגון עדכון סכום או תקופת הלוואה, שינוי שיעור הריבית וכדומה), הכיסוי הביטוחי יעודכן בהתאם לתנאי הלוואה שיתקבלו מהבנק המלווה. לצורך כך, נקבע בין היתר בטיטות כי: (1) יוקם ממשק ממוחשב להעברת נתונים מהבנק המלווה למבטח; (2) מבטח לא יוכל לשווק פוליסות ביטוח חיים כבטוחה למשכנתא ללווים של בנק אשר לא קיים איתו ממשק ממוחשב להעברת מידע, ללא קשר לערוץ ההפצה בו שווקה הפוליסה; (3) מוצע לקבוע הוראות לקביעת ועדכון סכום הביטוח ותקופת הביטוח במועד ההצטרפות ובמהלך תקופת הביטוח; (4) נקבעו הוראות להסבת פוליסת ביטוח חיים כבטוחה למשכנתא. בהתאם לאמור בטיטות, מועד תחילתן של הוראותיה הינו ה-1 ביולי 2017.

להערכת החברה, יישום ההוראות שלעיל יצריך היערכות תפעולית משמעותית לאור התיאום הנדרש עם כלל החברות המבטחות וכלל הבנקים המלווים.

5.3. הסדרים תחיקתיים בביטוח בריאות

הסדרים בתוקף

5.3.1. ביטוח סיעודי קבוצתי ארוך טווח

בחודש מאי 2017 פורסמו תיקונים לחלק הבריאות בחוזר המאוחד. במסגרת התיקונים הוסדרה תכנית לביטוח סיעודי קבוצתי ארוך טווח.

באשר לצירוף לביטוח קבוצתי נקבע כי תקופת הביטוח תהיה בין 5 ל-8 שנים, הפרמיה תהיה קבועה או מוגדלת המתקבעת בגיל 65 לכל המאוחר, וערכי הסילוק יקבעו לפי גיל הכניסה לביטוח, תוך אבחנה בין מצטרפים מתחת ומעל גיל 40.

באשר לחידוש פוליסה באותה חברה או בחברה חדשה, החברה תקבע את ערכי הסילוק לפי מועד ההצטרפות לראשונה כפי שהיה בפוליסה הקודמת וינתן רצף ביטוחי ללא בחינת מצב רפואי קודם וללא תקופת אכשרה נוספת. ככל ותחודש פוליסה קבוצתית בחברה החדשה, החברה הישנה תעביר לחדשה את סכום הכיסוי שנצבר לצורך כיסוי סיכון עתידי וחברת הביטוח החדשה תתחשב בסכום זה בבואה לקבוע את תנאי הביטוח.

במקרה של אי חידוש הביטוח, חובה על חברת הביטוח, בתנאים מסוימים, לאפשר זכות ל"המשכיות", כלומר הזכות לעבור לפוליסת פרט עם סכום ביטוח ותקופת תשלום זהים לאלו שחלו בביטוח הקבוצתי והמעבר יבוצע ללא בחינת מצב רפואי קודם וללא תקופת אכשרה. בנוסף, נקבעו כללים לקביעת פרמיה וערכי סילוק, המבחינים בין מבטח שגילו 40 שנה ומעלה במועד מימוש הזכות להמשכיות, כולל הוראות מעבר, לבין מבטח שגילו פחות מ-40 שנה.

ככל והחברה מעוניינת לשווק פוליסה קבוצתית המתאימה לכללים החדשים בחוזר, תגיש החברה לבעל הפוליסה הצעה עד ליום 15 ביולי 2017.

תחולת החוזר הינה על כל תכנית המכילה רכיב סיעודי שתשווק לראשונה או תחודש החל מיום התחילה ה-1 בספטמבר 2017.

להערכת החברה, לתיקונים האמורים בחלק הבריאות בחוזר המאוחד, לא צפויות להיות השלכות משמעותיות על החברה לאור העובדה כי פעילותה של החברה בתחום הביטוח הסיעודי הקבוצתי, אינה מהותית.

טיוטות והצעות להסדרים תחיקתיים

5.3.2. תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ביטוח סיעודי

בחודש אפריל 2017 פורסמה טיוטה לתיקון החוזר המאוחד בתכניות בריאות בענף ביטוח סיעודי ("טיוטת התיקון"). במסגרת טיוטת התיקון מבקשת הממונה לקבוע הוראות בנוגע להליך ליישוב תביעות בביטוח סיעודי ("תביעת סיעוד"), לרבות לעניין אופן ביצוע הערכות תפקוד ולעניין התקשרות עם ספקים המבצעים הערכות תפקוד כאמור. במסגרת התיקון מוצע לקבוע את ההוראות הבאות: (1) הוראות פרטניות לניהול תביעת סיעוד הנוגעות ללוחות הזמנים בהן נדרשת חברת הביטוח לעמוד, ולהתנהלות חברת הביטוח או סוכן הביטוח מול המבוטח; (2) הוראות פרטניות לעניין ביצוע הערכת תפקוד ובכלל זה לעניין אופן בניית רשימת ספקי הערכה תפקודית, אופן בחירת ספק מתוך הרשימה, כללים לביצוע ההערכה התפקודית וכללים לעניין המצאת סיכום ההערכה התפקודית; (3) הוראות פרטניות בדבר ערעור חברת ביטוח על הערכת תפקוד; (4) כללים בנוגע לממשקי העבודה בין מבטח לבין ספק הערכה והבטחת שיקול דעתו המקצועי של הספק.

ככלל, מועד תחילת החוזר הינו בינואר 2018, והוא צפוי לחול גם תביעות שתוגשנה מכוחם של ביטוחים שנרכשו קודם לכן.

נכון למועד הדוח, החברה לומדת את הוראות טיוטת החוזר, ובהתאם, נכון למועד דוח זה, החברה אינה יכולה להעריך את ההשלכות מיישום טיוטת החוזר באם יהפוך לחוזר מחייב.

5.4. הסדרים תחיקתיים בביטוח כללי

הסדרים בתוקף

5.4.1. בחודש אפריל 2017, פורסם תיקון לחוזר המאוחד - הוראות בענף ביטוח דירה, אשר על פיו נדחה מועד תחילתו של החוזר מיום 1 ביוני 2017 ליום 3 בספטמבר 2017. יוזכר בהקשר זה כי החוזר המקורי פורסם בחודש נובמבר 2016, במטרה להביא להסדרת תחום נזקי המים במסגרת ביטוחי דירה, באופן שישפר את השירות שיקבל מבוטח בקרות מקרה ביטוח. לפירוט אודות הוראות החוזר מאוחד - הוראות בענף ביטוח דירה, ראה סעיף 12.2.5 בחלק ב' לדוח התקופתי.

נכון למועד הדוח, החברה נערכת ליישום של החוזר, לרבות התאמת ניהול התביעות בנזקי מים. בהתאם, נכון למועד דוח זה, החברה אינה יכולה להעריך את ההשלכות מיישום החוזר.

טיוטות והצעות להסדרים תחיקתיים

5.4.2. בחודש יוני 2017 פורסמה טיוטת צו לעדכון חלוקת הנטל בתאונות בהן מעורבים אופנועים (צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חלוקת נטל הפיצויים בין מבטחים), התשע"ז-2017), אשר באמצעותו יתוקן סעיף 3 לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, ותיקבע בו הוראת שעה למשך שנתיים וחצי, אשר תשנה את שיעור החלוקה שבין מבטח של רכב שאינו אופנוע לבין מבטח של אופנוע בנזקו של רוכב האופנוע בתאונה בה מעורבים כלי רכב ואופנוע ("תאונה מעורבת"). כך שמבטח כלי הרכב שאינו אופנוע יישא ב-95% במקום 75% מתשלום הפיצויים של נזקי הגוף של רוכב האופנוע.

להערכת החברה, ככל שלא יהיה שינוי בתעריפי האופנועים המבוטחים בפול, השינוי המוצע עשוי לגרום להעברת חלק מן ההפסד הנובע מהתביעות בתאונות המעורבות אל חברות הביטוח, אולם מנגד יקטין את הפסדי הפול ובהתאם את חלקה של החברה בהפסד, כך שההשפעה, הכוללת, על החברה אינה צפויה להיות מהותית.

5.4.3. בחודש אוגוסט 2017, פורסמה טיוטת תיקון הוראות החוזר המאוחד בקשר עם ענף רכב רכוש.

מטרת הטיוטה, הינה להסדיר את ממשקיהן של חברות הביטוח עם שמאים ועם מוסכים תוך נטרול ניגודי עניינים אפשריים בין הנ"ל, ולהבטיח את מיצוי זכויותיו של המבוטח וצדדים שלישיים לתאונות דרכים, ואת הטיפול ההוגן, היעיל, השקוף ומקצועי בהם. לצורך הגשמת האמור לעיל, מוצע במסגרת הטיוטה, בין היתר: (1) לבטל את רשימות שמאי החוץ ולהורות לכל חברת ביטוח לעשות שימוש במאגר שמאים, אשר יחליף את רשימות השמאים הקיימות היום בכל חברת ביטוח, כך שלמאגר השמאים יוכל להצטרף כל שמאי העונה לתנאים שיקבעו בהוראות החוזר המאוחד. בהקשר זה יצוין, כי שמאי שעורך שומה נגדית עבור חברת ביטוח ייחשב כ"שמאי בית" ולפיכך לא יוכל להיות ברשימת השמאים שבמאגר; (2) מוצע להסדיר את אופן בחירת השמאי כך שהמבוטח הוא שיבחר שמאי באופן עצמאי מתוך רשימת השמאים; (3) המבטח יאפשר לכל מוסך שיתחייב לעמוד בעקרונות ויחתום על הסכם התקשרות עמה, לשמש כמוסך מוסכם ולהעניק שירות למבוטחיה או לניזוק שהוא צד שלישי התובע את חברת הביטוח; (4) מוצע לאפשר לכל מבוטח לבחור את המוסך המוסכם באמצעות ציונים שימדדו את רמת שביעות הרצון של כל המבוטחים שקיבלו שירות באותו מוסך, ועוד. הוראות החוזר, לכשיפורסם, תחולנה שנה מיום פרסומן.

נכון למועד דוח זה, החברה לומדת את הוראות טיוטת החוזר.

6. היבטי ממשל תאגידי

6.1. שינויים בדירקטוריון החברה

6.1.1. ביום 26 באפריל 2017 סיים מר אייל בן שלוש, כהונה בת 9 שנים כדירקטור חיצוני בחברה. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 27 באפריל 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-043311 המובא על דרך הפניה.

6.1.2. ביום 26 באפריל 2017 גברת מירב בן כנען הלר החלה את כהונתה כדירקטורית חיצונית בחברה, לאחר שנתקבל אישור האסיפה הכללית של החברה וכן אישור הממונה. כמו כן, מונתה גברת בן כנען הלר כחברת וועדת הביקורת וועדת המאזן של החברה. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 26 באפריל 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-043320 המובא על דרך הפניה.

יצוין, כי החל מיום 23 במאי 2017 מכהנת הגברת מירב בן כנען הלר כיו"ר וועדת המאזן של החברה.

6.2. שינויים בנושאי משרה בקבוצה

6.2.1. ביום 25 במאי 2017 הודיע מר שי בסון, מנהל חטיבת הטכנולוגיות, ממונה אבטחת מידע, מנהל מערכות מידע ומנהל רציפות עסקית של החברה על רצונו לפרוש מכלל תפקידיו בקבוצה. מועד הפרישה נקבע ליום 31 באוגוסט 2017. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 25 במאי 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-053736 המובא על דרך הפניה.

6.2.2. ביום 24 ביולי 2017 הודיעו מר אמיל וינשל המכהן כמנהל חטיבת לקוחות וערוצי הפצה של החברה ומר ניצן צעיר הרים המכהן כמנהל תחום ביטוח כללי של החברה על רצונם לפרוש מכלל תפקידיהם בקבוצה. מועד הפרישה נקבע ליום 31 באוגוסט 2017. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 24 ביולי 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-076494 המובא על דרך הפניה.

6.3 מינוי נושאי משרה ושינויים במבנה הארגוני בגופים המוסדיים בקבוצה

6.3.1 הדירקטוריונים של מגדל ביטוח, מקפת ויוזמה אישרו ביום 17 באוגוסט 2017 ו-16 באוגוסט 2017, בהתאמה, שינוי מבנה אירגוני החל מיום 1 בספטמבר 2017 בגופים המוסדיים, אשר עיקריו כדלהלן:

(א) חטיבת הלקוחות וערוצי ההפצה של הגופים המוסדיים -

קליטת מרכז שירות הלקוחות ויחידת שירות הסוכנים ממערך תפעול החיסכון ארוך טווח והבריאות וקליטת יחידת המכירות של ענף נסיעות לחו"ל ממטה ביטוח חיים ובריאות.

בראש החטיבה יעמוד מר ליאור רביב אשר ימונה לתפקיד משנה למנכ"ל, בכפיפות ישירה למנכ"ל מגדל ביטוח. מר ליאור רביב מכהן כיום כסמנכ"ל, מנהל מערך התפעול והשירות של מגדל ביטוח, תפקיד אותו הוא ממלא משנת 2010.

(ב) העברת יחידות הגביה והתפעול של מגזר הגמל והזרוע הישירה בפנסיה למקפת, תחת ניהולו של המשנה למנכ"ל מקפת ומנהל הכספים של מקפת ויוזמה, מר אפי סנדרוב, שיקבל, בנוסף, תחת ניהולו, גם את כלל הגביה במוצר הפנסיה, וזאת החל מיום 1 בינואר 2018.

6.3.2 כמו כן אישר דירקטוריון מגדל ביטוח ביום 17 באוגוסט 2017 מינוי נושא משרה ושינויים נוספים במבנה הארגוני החל מיום 1 בספטמבר 2017 כדלקמן:

(א) העברת יחידת עמלות סוכנים מחטיבת הפיננסים והאקטואריה של מגדל ביטוח לתחום ביטוח חיים ובריאות שבחטיבת חיסכון ארוך טווח, בריאות ואיכות חיים.

(ב) העברת מרחב מג"ל מחטיבת הלקוחות וערוצי ההפצה לתחום ביטוח כללי, ובנוסף, איחוד תחום ביטוח כללי עם תחום ביטוח משנה ליחידה אחת הנקראת תחום ביטוח כללי וביטוח משנה.

גב' נטע איכר תמונה למנהלת תחום ביטוח כללי וביטוח משנה של מגדל ביטוח וכחברת הנהלה, בתוקף מיום 1 בספטמבר 2017. גב' נטע איכר מכהנת כיום כסמנכ"ל, נושאת משרה, האחראית על תחום ביטוח המשנה של מגדל ביטוח, ובנוסף מכהנת כמנהלת מרחב מג"ל, האחראי על ביטוח העסקים הגדולים בביטוח כללי.

6.3.3 הדירקטוריונים של מגדל ביטוח, מקפת ויוזמה אישרו ביום 25 ביולי 2017 וביום 16 באוגוסט 2017, בהתאמה, את מינויה של גב' תמי אוחנה קול לנושאת משרה, מנהלת חטיבת הטכנולוגיות, בכפיפות ישירה למנכ"ל מגדל ביטוח, משנה למנכ"ל מגדל ביטוח וחברת הנהלה במגדל ביטוח בתוקף מיום 1 בספטמבר 2017. ביום 16 באוגוסט 2017 הודיעה הממונה כי אין לה התנגדות למינויה של גב' תמי אוחנה קול לנושאת משרה במגדל ביטוח. טרם התקבל אישור הממונה למינויה לנושאת משרה במקפת וביוזמה.

ראה גם דוח מיידי של מגדל אחזקות מיום 17 באוגוסט 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-071710 המובא על דרך הפניה.

6.4 תגמול יו"ר מגדל ביטוח

בהמשך לאמור בבאור 38.א.4.ב) בדוח התקופתי לשנת 2016 בקשר עם פניית הממונה לחברה בדרישה שלא לשלם את תשלום ההתמדה למר יוחנן דנינו, יו"ר דירקטוריון החברה, ולפניית החברה, באמצעות יו"ר ועדת התגמול, לממונה בשאלה אם קיימת מניעה לשלם למר יוחנן דנינו את החלק בתשלום ההתמדה, הודיעה הממונה לחברה, במהלך הרבעון השני של שנת 2017, כי בהתאם לעמדתה בפנייה המקורית, לא ניתן לשלם סכום זה מהנימוק שמדובר ברכיב משתנה ועל פי הוראות ההסדר התחיקתי דירקטורים זכאים לקבל רכיב קבוע בלבד. לפיכך, בוטלה ההפרשה בגין מענק זה בסך של כ-0.6 מיליון ש"ח.

6.5 אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

מגדל ביטוח מיישמת את הוראות חוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון הנוגעות לבקורות ונהלים לגבי הגילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי של גוף מוסדי ומבצעת את ההליכים הנדרשים בקשר לכך וזאת על פי השלבים ובמסגרת המועדים שנקבעו בחוזרים הנ"ל, ובשיתוף יועצים חיצוניים שנשכרו לביצוע המשימה. במסגרת זאת, אימצה מגדל ביטוח את מודל הבקרה הפנימי של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

6.5.1 בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל ומנהל חטיבת פיננסים ואקטואריה של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי ומנהל חטיבת פיננסים ואקטואריה הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הינם אפקטיביים על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

6.5.2 בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2017 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

עם זאת, הגוף המוסדי מצוי בתהליך שוטף של פיתוח, שדרוג ו/או החלפה של מספר מערכות מידע, בין היתר, מתוך מגמה לשפר ולייעל את ביצוע התהליכים השונים ו/או את הבקרה הפנימית ו/או את השירות ללקוחות.

הצהרות, דוחות וגילויים בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם להוראות חוזרי אחריות ההנהלה, מצורפים בפרק 2 לדוח הרבעוני.

במקביל, ממשיך הגוף המוסדי להיערך ליישום השלבים הבאים הכלולים בחוזרי אחריות ההנהלה והתיקונים לו, הנוגעים לדוח לעמית ולמבוטח.

7 אירועים לאחר תקופת הדיווח

לאחר תאריך הדיווח ובסמוך למועד אישור הדוחות הכספיים, חלה ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון הצפויה להביא להגדלה של ההתחייבויות הביטוחיות. בדבר רגישות הרווח (והפסד) וההתחייבויות הביטוחיות לשינויים בריבית, ראה באור 1.37.ב.1 א) בדוחות הכספיים לשנת 2016.

מאידך, חלה עלייה בשווי של ההשקעות הפיננסיות של החברה.

מוקדם עדין להעריך את ההשפעה הכוללת של אירועים אלו על התוצאות הכספיות של החברה וזאת במיוחד לאור הרגישות הרבה של התוצאות לשינויים האמורים.

ראה גם באור 11 בדוחות הכספיים.

בדבר התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית לאחר תאריך המאזן, ראה סעיף 4.1.3 לעיל.

הדירקטוריון מודה להנהלות חברות הקבוצה, לעובדי הקבוצה ולסוכניה על תרומתם להישגיה.

עופר אליהו

מנכ"ל

יוחנן דנינו

יו"ר הדירקטוריון

17 באוגוסט 2017

הצהרות בדבר בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, עופר אליהו, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 31.6.17 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

17.08.2017

עופר אליהו, מנהל כללי

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 31.6.17 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

17.08.2017

ערן צ'רנינסקי, ראש חטיבת פיננסים ואקטואריה

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוחות כספיים מאוחדים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 ביוני 2017

בלתי מבוקרים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 ביוני 2017

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	..... דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים	
3	..... תמצית דוחות ביניים מאוחדים על המצב הכספי	
5	..... תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים	
6	..... תמצית דוחות ביניים מאוחדים על הרווח הכולל	
7	..... תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון	
10	..... תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים	
	..... באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים	
13	..... כללי	באור 1 -
13	..... בסיס עריכת הדוחות הכספיים	באור 2 -
14	..... עיקרי המדיניות החשבונאית	באור 3 -
15	..... עונתיות	באור 4 -
16	..... מגזרי פעילות	באור 5 -
39	..... ניהול ודרישות ההון של חברות הקבוצה	באור 6 -
42	..... מכשירים פיננסיים	באור 7 -
54	..... התחייבויות תלויות	באור 8 -
76	..... מיסים על הכנסה	באור 9 -
76	..... אירועים מהותיים בתקופת הדוח	באור 10 -
78	..... אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח	באור 11 -
79	..... דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד	
80	..... נספחים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים	

קוסט פורר גבאי את קסירר
 רח' עמינדב 3, תל-אביב, 6706703
 טל. +972 3 623 2525
 פקס +972 3 562 2555
 ev.com

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
 רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
 תל אביב 6100601
 03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

לבעלי המניות של מגדל חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מגדל חברה לביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 ביוני 2017 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, שינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, אשר ההשקעה בהן הינה כ- 317,197 אלפי ש"ח ליום 30 ביוני 2017 וחלקה של הקבוצה ברווחיהן הינו כ- 24,033 אלפי ש"ח וכ- 16,501 אלפי ש"ח לתקופות של שישה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 8 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
 רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין
 רואי חשבון

תל אביב,
 17 באוגוסט 2017

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 ביוני 2016	ליום 30 ביוני 2017
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

			נכסים
852,165	876,768	841,715	נכסים בלתי מוחשיים
7,013	11,745	3,450	נכסי מסים נדחים
1,894,376	1,870,886	1,952,935	הוצאות רכישה נדחות
647,884	658,714	634,296	רכוש קבוע
315,454	272,445	322,612	השקעות בחברות כלולות
5,686,004	5,404,211	5,742,833	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
641,395	626,196	644,589	נדל"ן להשקעה - אחר
1,026,712	1,126,761	1,032,140	נכסי ביטוח משנה
310,967	550,927	32,697	נכסי מסים שוטפים
926,479	1,047,733	1,585,284	חייבים ויתרות חובה
719,100	(* 755,017	945,055	פרמיות לגביה
76,296,715	71,599,994	77,886,251	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
8,953,191	8,195,668	8,597,896	נכסי חוב סחירים
23,607,754	22,439,650	23,710,819	נכסי חוב שאינם סחירים
1,057,776	960,649	1,070,166	מניות
2,399,061	2,090,558	2,407,188	אחרות
36,017,782	33,686,525	35,786,069	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
7,267,318	7,883,973	9,092,388	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,824,255	2,246,664	3,455,359	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
134,433,619	128,618,559	139,957,673	סך הכל נכסים
90,082,984	(* 85,925,762	94,249,177	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

(* סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2.

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 ביוני 2016	ליום 30 ביוני 2017
מבוקר	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח

הון והתחייבויות

הון

512,345	512,345	512,345	הון מניות ופרמיה
308,124	387,340	319,039	קרנות הון
4,030,893	3,311,197	4,466,965	עודפים
4,851,362	4,210,882	5,298,349	סך הכל הון המיוחס לבעלי המניות של החברה
6,700	9,096	7,590	זכויות שאינן מקנות שליטה
4,858,062	4,219,978	5,305,939	סך הכל הון

התחייבויות

33,789,715	33,726,357	34,216,462	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
89,523,351	85,216,504	93,752,573	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
399,654	232,353	403,417	התחייבויות בגין מסים נדחים
309,395	313,688	322,857	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
1,624	3,751	162,611	התחייבויות בגין מסים שוטפים
1,730,639	(* 1,892,386	1,942,089	זכאים ויתרות זכות
3,821,179	3,013,542	3,851,725	התחייבויות פיננסיות
129,575,557	124,398,581	134,651,734	סך הכל התחייבויות
134,433,619	128,618,559	139,957,673	סך הכל הון והתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

(* סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2.

17 באוגוסט 2017

ערן צ'רנינסקי ראש חטיבת פיננסים ואקטואריה	עופר אליהו מנכ"ל	יוחנן דנינו יו"ר הדירקטוריון	תאריך אישור הדוחות הכספיים
---	---------------------	---------------------------------	----------------------------

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
11,194,490	(* 2,640,237	3,049,958	(* 5,292,584	6,149,284	פרמיות שהורווחו ברוטו
708,795	(* 167,711	197,590	(* 340,038	401,023	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
10,485,695	2,472,526	2,852,368	4,952,546	5,748,261	פרמיות שהורווחו בשייר
4,929,860	1,694,154	2,141,939	905,817	3,963,976	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,457,252	309,019	344,042	582,397	777,843	הכנסות מדמי ניהול
315,127	86,671	79,012	169,463	182,088	הכנסות מעמלות
65,098	(109)	11,254	34,263	17,157	הכנסות אחרות
17,253,032	4,562,261	5,428,615	6,644,486	10,689,325	סך הכל הכנסות
14,752,307	(* 4,114,342	4,705,627	(* 6,290,873	8,861,722	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
335,885	(* 100,929	116,067	(* 137,011	160,288	וחוזי השקעה ברוטו
14,416,422	4,013,413	4,589,560	6,153,862	8,701,434	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי
1,584,005	366,554	398,232	787,206	821,202	בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
858,549	208,358	227,249	428,896	464,488	וחוזי השקעה בשייר
48,489	6,327	4,964	12,745	9,926	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
103,657	29,933	36,718	43,761	64,761	הוצאות הנהלה וכלליות
17,011,122	4,624,585	5,256,723	7,426,470	10,061,811	הוצאות אחרות
58,657	(2,920)	16,608	26,914	24,339	הוצאות מימון
300,567	(65,244)	188,500	(755,070)	651,853	סך הכל הוצאות
79,540	(25,587)	53,416	(260,132)	215,467	חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות
221,027	(39,657)	135,084	(494,938)	436,386	המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
219,075	(40,664)	134,701	(496,862)	435,505	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
1,952	1,007	383	1,924	881	מסים על ההכנסה
221,027	(39,657)	135,084	(494,938)	436,386	רווח (הפסד) לתקופה
					מינוס ל:
					בעלי המניות של החברה
					זכויות שאינן מקנות שליטה
1.18	(0.22)	0.73	(2.67)	2.34	רווח (הפסד) לתקופה
0.12	(0.02)	0.07	(0.27)	0.23	רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה 1 ש"ח
					רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה 0.1 ש"ח
					המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

(* סווג מחדש, ראה באור 2.ג.2.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		מבוקר
	2016	2017	2016	2017	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
221,027	(39,657)	135,084	(494,938)	436,386	רווח (הפסד) לתקופה
רווח (הפסד) כולל אחר:					
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר שהוכרו לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד					
61,201	129,225	61,902	139,803	66,412	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(241,852)	(60,567)	(62,891)	(163,442)	(83,926)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
82,848	30,545	11,836	55,944	34,714	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
854	1,260	(549)	888	(1,424)	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
45,113	(35,618)	(3,212)	(5,810)	(5,348)	השפעת המס על נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(305)	(437)	189	(308)	487	השפעת המס על רכיבים אחרים של רווח כולל אחר
(52,141)	64,408	7,275	27,075	10,915	סך הכל רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר שהוכרו לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד, נטו ממס
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד					
7,061	(2,202)	(2,545)	1,606	820	רווח (הפסד) ממדידה מחדש בשל תכנית הטבה מוגדרת
(2,367)	778	832	(662)	(244)	השפעת המס
4,694	(1,424)	(1,713)	944	576	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
(47,447)	62,984	5,562	28,019	11,491	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
173,580	23,327	140,646	(466,919)	447,877	רווח (הפסד) כולל לתקופה
מיוחס ל:					
171,711	22,407	140,262	(468,769)	446,987	בעלי המניות של החברה
1,869	920	384	1,850	890	זכויות שאינן מקנות שליטה
173,580	23,327	140,646	(466,919)	447,877	רווח (הפסד) כולל לתקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרן הערכה מחדש	קרן תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	קרנות הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
4,858,062	6,700	4,851,362	4,030,893	3,352	(55)	230,389	21,368	53,070	512,345
436,386	881	435,505	435,505	-	-	-	-	-	-
11,491	9	11,482	567	-	(937)	11,852	-	-	-
447,877	890	446,987	436,072	-	(937)	11,852	-	-	-
<u>5,305,939</u>	<u>7,590</u>	<u>5,298,349</u>	<u>4,466,965</u>	<u>3,352</u>	<u>(992)</u>	<u>242,241</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2017 (מבוקר)

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 ביוני 2017 (בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה									
סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרן הערכה מחדש	קרן תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	קרנות הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
4,686,897	7,246	4,679,651	3,807,041	3,352	(604)	283,079	21,368	53,070	512,345
(494,938)	1,924	(496,862)	(496,862)	-	-	-	-	-	-
28,019	(74)	28,093	1,018	-	580	26,495	-	-	-
(466,919)	1,850	(468,769)	(495,844)	-	580	26,495	-	-	-
<u>4,219,978</u>	<u>9,096</u>	<u>4,210,882</u>	<u>3,311,197</u>	<u>3,352</u>	<u>(24)</u>	<u>309,574</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)

רווח (הפסד) לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

מיוחס לבעלי מניות החברה

סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרן הערכה מחדש	קרן תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	קרנות הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם על שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
5,165,293	7,206	5,158,087	4,333,978	3,352	(632)	234,606	21,368	53,070	512,345
135,084	383	134,701	134,701	-	-	-	-	-	-
5,562	1	5,561	(1,714)	-	(360)	7,635	-	-	-
140,646	384	140,262	132,987	-	(360)	7,635	-	-	-
<u>5,305,939</u>	<u>7,590</u>	<u>5,298,349</u>	<u>4,466,965</u>	<u>3,352</u>	<u>(992)</u>	<u>242,241</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>

יתרה ליום 1 באפריל 2017 (בלתי מבוקר)

רווח (הפסד) לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 ביוני 2017 (בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה

סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרן הערכה מחדש	קרן תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	קרנות הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם על שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
4,196,651	8,176	4,188,475	3,353,198	3,352	(847)	245,989	21,368	53,070	512,345
(39,657)	1,007	(40,664)	(40,664)	-	-	-	-	-	-
62,984	(87)	63,071	(1,337)	-	823	63,585	-	-	-
23,327	920	22,407	(42,001)	-	823	63,585	-	-	-
<u>4,219,978</u>	<u>9,096</u>	<u>4,210,882</u>	<u>3,311,197</u>	<u>3,352</u>	<u>(24)</u>	<u>309,574</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>

יתרה ליום 1 באפריל 2016 (בלתי מבוקר)

רווח (הפסד) לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

מיוחס לבעלי מניות החברה										
סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרן הערכה מחדש	קרן תרגום של פעילויות חוץ	קרנות הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה	
אלפי ש"ח										
4,686,897	7,246	4,679,651	3,807,041	3,352	(604)	283,079	21,368	53,070	512,345	יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)
221,027	1,952	219,075	219,075	-	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
(47,447)	(83)	(47,364)	4,777	-	549	(52,690)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
173,580	1,869	171,711	223,852	-	549	(52,690)	-	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
(2,415)	(2,415)	-	-	-	-	-	-	-	-	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,858,062	6,700	4,851,362	4,030,893	3,352	(55)	230,389	21,368	53,070	512,345	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		נספח
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
(1,720,401)	1,795,190	2,706,365	77,521	3,778,085	א
					תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
					תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(5,687)	-	(1,034)	(5,313)	(2,337)	השקעה בחברות מוחזקות
(23,408)	-	-	-	-	מתן הלוואה לחברה כלולה
					תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות בניכוי עלויות עסקה
344,104	1,363	187	330,894	375	מזומנים שנגרעו בשל רכישות במסגרת צירוף עסקים, נטו
(13,190)	-	-	-	-	השקעה ברכוש קבוע
(28,163)	(10,866)	(6,244)	(16,832)	(16,373)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(107,944)	(32,216)	(25,006)	(59,549)	(49,561)	פירעון הלוואות שניתנו לחברות מוחזקות
4,836	2	1,712	53	6,179	דיבידנד שהתקבל מחברות מוחזקות
11,848	6,694	431	11,258	812	תמורה ממימוש נכסים בלתי מוחשיים
285	-	-	-	285	תמורה ממימוש רכוש קבוע
89	3	3,000	6	5,349	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
182,770	(35,020)	(26,954)	260,517	(55,271)	
					תזרימי מזומנים מפעילות מימון
2,572	2,574	-	2,574	-	קבלת הלוואות מבנקים ואחרים
901,115	-	-	-	-	תמורה מהנפקת אגרות חוב
(13,323)	-	-	-	-	בניכוי הוצאות הנפקה
(186)	(45)	(1,142)	(96)	(1,380)	פירעון הלוואות מבנקים ואחרים
-	-	(891)	-	(571)	שינוי באשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים ואחרים, נטו
(2,415)	-	-	-	-	דיבידנד לזכויות שאינן מקנות שליטה
887,763	2,529	(2,033)	2,478	(1,951)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
(65,252)	35,645	(100,393)	(16,572)	(264,689)	השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
(715,120)	1,798,344	2,576,985	323,944	3,456,174	עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
9,806,693	8,332,293	9,970,762	9,806,693	9,091,573	ב יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
9,091,573	10,130,637	12,547,747	10,130,637	12,547,747	ג יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

נספח א - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מסים על ההכנסה⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		אלפי ש"ח		
221,027	(39,657)	135,084	(494,938)	436,386	רווח (הפסד) לתקופה
(58,657)	2,920	(16,608)	(26,914)	(24,339)	<u>פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:</u> חלק החברה בתוצאות חברות מוחזקות, נטו רווחים, נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(2,930,362)	(1,131,622)	(1,389,537)	(78,088)	(2,700,190)	<u>הפסדים (רווחים), נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:</u> נכסי חוב סחירים נכסי חוב שאינם סחירים מניות השקעות אחרות
(218,032)	(143,216)	(92,093)	(122,708)	(12,035)	הוצאות (הכנסות) מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות
(1,064,474)	(361,315)	(417,449)	(484,100)	(656,631)	<u>הפסד (רווח) ממימוש:</u> נכסים בלתי מוחשיים רכוש קבוע חברות מוחזקות רווח מאיבוד השפעה מהותית בחברה כלולה
(38,951)	(5,872)	(22,798)	(22,302)	(26,188)	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
(102,757)	53,240	(125,146)	(1,806)	(367,249)	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
1,514	4,875	8,734	(1,710)	8,549	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
(1,140)	-	(2,006)	-	(2,006)	<u>פחת והפחתות:</u> רכוש קבוע נכסים בלתי מוחשיים
360	1	(456)	2	(664)	רכוש קבוע
(752)	(638)	-	(638)	-	חברות מוחזקות
(30,458)	-	-	(33,232)	-	רווח מאיבוד השפעה מהותית בחברה כלולה
(158,255)	-	9,574	-	9,574	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
(4,543)	-	-	-	-	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
22,648	-	-	-	-	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
58,938	14,313	12,756	30,871	25,179	<u>פחת והפחתות:</u> רכוש קבוע נכסים בלתי מוחשיים
149,376	37,264	33,993	74,908	68,108	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
6,210,713	1,936,262	2,183,755	1,903,866	4,229,222	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
1,463,509	803,620	469,233	1,400,151	426,747	תלויי תשואה
(272,419)	(397,727)	(55,812)	(372,468)	(5,428)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(60,954)	(31,259)	(16,906)	(37,464)	(58,559)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
79,540	(25,587)	53,416	(260,132)	215,467	מסים על הכנסה
(199,296)	(41,499)	(36,977)	(75,758)	(59,686)	<u>שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:</u> <u>השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה:</u> רכישת נדל"ן להשקעה מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
(5,198,426)	519,080	326,779	(2,339,516)	(95,944)	<u>השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:</u> רכישת נדל"ן להשקעה תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
(12,673)	(2,455)	(865)	(3,616)	(1,955)	פרמיות לגביה
130,000			130,000		חייבים ויתרות חובה
(2,805,735)	(272,333)	978,377	(380,526)	480,940	זכאים ויתרות זכות
(149,677)	(* 77,453)	(100,436)	(* 185,594)	(225,955)	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
(462,445)	(295,379)	(600,832)	(576,034)	(650,925)	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
302,324	(* 68,753)	(115,211)	(* 465,355)	311,239	<u>מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:</u> ריבית ששולמה ריבית שהתקבלה
10,159	1,643	5,025	9,221	14,282	מסים שהתקבלו (ששולמו), נטו
(5,340,925)	655,616	1,088,510	(988,232)	901,553	דיבידנד שהתקבל מהשקעות פיננסיות
(59,413)	(12,753)	(35,029)	(46,647)	(109,130)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שישימו לפעילות) שוטפת
2,632,306	963,860	1,008,634	1,350,398	1,439,019	
(5,731)	(23,186)	(48,898)	(123,320)	219,439	
832,335	251,310	558,064	380,260	890,818	
(1,720,401)	1,795,190	2,706,365	77,521	3,778,085	

⁽¹⁾ תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה, הנובעים בעיקר מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

* סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016	לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017
מבוקר	בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח				

7,801,126	6,612,405	8,252,236	7,801,126	7,267,318
2,005,567	1,719,888	1,718,526	2,005,567	1,824,255

9,806,693	8,332,293	9,970,762	9,806,693	9,091,573
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

7,267,318	7,883,973	9,092,388	7,883,973	9,092,388
1,824,255	2,246,664	3,455,359	2,246,664	3,455,359

9,091,573	10,130,637	12,547,747	10,130,637	12,547,747
-----------	------------	------------	------------	------------

נספח ב - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

נספח ג - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

נספח ד - מזומנים שנגרעו בשל רכישות במסגרת

צירוף עסקים, נטו

(19,154)	-	-	-	-
(1,013)	-	-	-	-
(238)	-	-	-	-
4,746	-	-	-	-
(4,970)	-	-	-	-
224	-	-	-	-
519	-	-	-	-
1,307	-	-	-	-
3,477	-	-	-	-
1,912	-	-	-	-
(13,190)	-	-	-	-

נכסים בלתי מוחשיים
רכוש קבוע
השקעות בחברות כלולות
מימוש זכויות הוניות בחברה כלולה
חייבים ויתרות חובה
התחייבויות מיסים נדחים
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
התחייבויות מס שוטפות
זכאים ויתרות זכות
התחייבויות פיננסיות

נספח ה - פעילות מהותית שאינה כרוכה בתזרימי

מזומנים

רכישת רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים ונדל"ן
להשקעה כנגד זכאים
דיבידנד מחברות כלולות

24,124	-	21,073	12,227	31,622
693	-	-	-	4

855	12,074	2,006	12,074	2,006
-----	--------	-------	--------	-------

תמורה ממכירת חברה כלולה ותיק ביטוח שטרם
התקבלה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב אפעל 4, קריית אריה, פתח תקווה. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של החברה ליום 30 ביוני 2017 כוללים את אלה של החברה, של החברות הבנות שלה (להלן יחד - "הקבוצה") והשקעות בחברות כלולות. הקבוצה עוסקת בעיקר בפעילות ביטוח, פנסיה וגמל.

החברה נשלטת על-ידי מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - "החברה האם"). החברה האם נשלטת על-ידי אליהו 1959 בע"מ (לשעבר - "אליהו חברה לביטוח בע"מ") (להלן - "אליהו בטוח") המחזיקה כ-68% מהון המניות של החברה האם וזאת לאחר שבחודש יוני 2017 מכרה אליהו בטוח כ-0.73% מאחזקותיה בחברה האם בעסקה מחוץ לבורסה.

מר שלמה אליהו וגב' חיה אליהו הינם המחזיקים הסופיים במניות אליהו בטוח, בין היתר, באמצעות החברות שלמה אליהו אחזקות בע"מ ואחים אליהו חברה לנאמנות והשקעות בע"מ, שבבעלותם המלאה. מר שלמה אליהו הינו בעל השליטה בחברה האם (להלן - "בעל השליטה").

כפי שנמסר לחברה האם על-ידי אליהו בטוח, היא שעבדה לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - "בנק לאומי") כ-30% מהון המניות של החברה האם (להלן - "המניות המשועבדות") כערובה להתחייבויות שנטלה אליהו בטוח כלפי בנק לאומי. ביום 22 בינואר 2014 נמסר לחברה האם על ידי אליהו בטוח כי הוסכם בינה לבין בנק לאומי על סיום הנאמנות והמניות המשועבדות הועברו מהנאמן לאליהו בטוח. כפי שנמסר לחברה האם, שעבוד המניות כערובה להתחייבויות שנטלה אליהו בטוח כלפי בנק לאומי נותר בעינו.

א. מתכונת עריכת של תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל-34 IAS, דיווח כספי לתקופות ביניים ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא את תמצית הדוחות יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך (להלן - "הדוחות השנתיים"). כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ג. סיווג מחדש

1. כספים שהתקבלו בסך של כ-119 מיליון ש"ח מוינו מסעיף פרמיות לגביה לסעיף זכאים ויתרות זכות.
2. החל מהרבעון השלישי לשנת 2016 בחרה החברה לשקף את רישום העסקה לקליטת תיק ה-Run Off בביטוח כללי של אליהו בטוח ביתרות מאזניות בלבד. הצגה זו בוצעה חלף ההצגה של הכרה בסעיף הפרמיות ובסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בדוח רווח והפסד כפי שנעשה ברבעון השני לשנת 2016, שכן לדעת החברה הצגה זו משקפת את העסקה בצורה נאותה יותר.

לפרטים נוספים אודות העסקה ראה באור 3.38.ה. לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016.

לסיווגים אלו לא הייתה השפעה על ההון, על הרווח והפסד ועל הרווח הכולל.

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים.

גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש). התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח אינה צפויה להיות רווחית, או הופכת למפסידה.

לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר.

התקן החדש ייושם החל מיום 1 בינואר 2021. אימוץ מוקדם אפשרי, כל עוד IFRS 9 מכשירים פיננסים וכן IFRS 15 הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות, מיושמים במקביל.

התקן החדש ייושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקי.
2. גישת השווי ההוגן.

החברה בוחנת את ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

פרשנות מספר 23 של דיווח כספי בינלאומי בדבר עמדות מס לא וודאיות (IFRIC 23)

ביום 7 ביוני 2017 פרסמה הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי את IFRIC 23 בדבר עמדות מס לא וודאיות. הפרשנות מבהירה כיצד ליישם את דרישות ההכרה והמדידה של IAS 12 כאשר קיימת אי וודאות לגבי עמדות מס. בהתאם לפרשנות, במסגרת קביעת הכנסה חייבת (הפסד) לצורך מס, בסיסי מס, הפסדים מועברים לצורך מס, זיכויי מס שלא נוצלו ושיעורי המס במקרה של אי וודאות, על הישות להעריך האם צפוי (probable) שרשות המס תקבל את עמדת המס שנגקטה על ידה. ככל שצפוי שרשות המס תקבל את עמדת המס שנגקטה הישות, הישות תכיר בהשלכות המס על הדוחות הכספיים בהתאם לאותה עמדת מס.

ככל שלא צפוי שרשות המס תקבל את עמדת החברה יש לשקף את ההשלכות האפשריות בשיטת הסכום הסביר ביותר או לפי תוחלת הסכום הצפוי. הפרשנות מבהירה כי כאשר בוחנים האם צפוי או לא צפוי שרשות המס תקבל את עמדת המס שנגקטה על ידי הישות, יש להניח שרשות המס תבחן את הסכומים שיש לה זכות לכך וכן שהיא מודעת לכל המידע הרלוונטי בבחינה זו. כמו כן, בהתאם לפרשנות יש לבצע הערכה מחדש לגבי סבירות קבלת עמדת המס כאשר מתרחשים שינויים בנסיבות או כתוצאה מקבלת מידע חדש אשר עשויים לשנות את הערכה האמורה. בנוסף, הפרשנות מחדדת את הצורך במתן גילויים בדבר שיקול הדעת של הישות והנחות שהונחו לגבי עמדות מס לא וודאיות.

הפרשנות תיושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2019, עם אפשרות ליישום מוקדם.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע %	מדד בגין

לשישה חודשים שהסתיימו ביום:

			30 ביוני 2017
(9.1)	0.7	0.0	30 ביוני 2016
(1.4)	(0.4)	0.0	

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:

			30 ביוני 2017
(3.7)	0.9	(0.1)	30 ביוני 2016
2.1	0.5	1.0	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

(1.5)	(0.3)	(0.2)
-------	-------	-------

באור 4 - עונתיות

א. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

ב. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר, וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעליה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

א. כללי

באור מגזרי פעילות כולל מספר מגזרים המהווים יחידות עסקיות אסטרטגיות של הקבוצה. יחידות עסקיות אלה כוללות מגוון מוצרים ומונהלות בנפרד לצורך הקצאת משאבים והערכת ביצועים. המוצרים בבסיס כל מגזר דומים בעיקרם לעניין מהותם, אופן הפצתם, תמהיל הלקוחות, מהות הסביבה המפקחת וכן במאפיינים כלכליים ודמוגרפים ארוכי טווח הנגזרים מחשיפה בעלת מאפיינים דומים לסיכונים ביטוחיים. כמו כן, לתוצאות תיק ההשקעות המוחזק כנגד ההתחייבויות הביטוחיות עשויה להיות השפעה ניכרת על הרווחיות.

תוצאות כל מגזר כוללות פריטים המיוחסים ישירות למגזר ופריטים אשר ניתן ליחסם על בסיס סביר.

כללי החשבונאות שישומו בדיווח המגזרי תואמים את כללי החשבונאות המקובלים שאומצו לצורך העריכה וההצגה של הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה.

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרנות השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח לביטוח חיים, פנסיה וגמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות מרכז את כל פעילות הקבוצה בביטוח בריאות - המגזר כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, ביטוח שיניים ועוד.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים, וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית, אחריות המוצר, גוף אנויות וגוף מטוסים.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות לרבות אובדן רכוש, מקיף בתי עסק, מקיף דירות, בנקים למשכנתאות, תאונות אישיות, מטענים בהובלה, ביטוח הנדסי וסיכונים אחרים.

4. מגזרי פעילות אחרים

מגזרי פעילות אחרים כוללים תוצאות מפעילות סוכנויות ביטוח.

5. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה הקבוצה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות, פעילויות נלוות/משיקות לפעילות הקבוצה, והחזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון החברה בהתאם לתקנות ההון.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
6,149,284	-	-	-	1,207,400	641,791	4,300,093
401,023	-	-	-	231,060	74,976	94,987
5,748,261	-	-	-	976,340	566,815	4,205,106
3,963,976	(12,217)	88,242	(222)	81,261	98,915	3,707,997
777,843	-	-	-	-	-	777,843
182,088	(77,712)*	-	160,046	37,320	25,655	36,779
17,157	(1,931)	668	17,531	889	-	-
10,689,325	(91,860)	88,910	177,355	1,095,810	691,385	8,727,725
8,861,722	-	-	-	880,824	468,429	7,512,469
160,288	-	-	-	87,006	37,136	36,146
8,701,434	-	-	-	793,818	431,293	7,476,323
821,202	(76,047)	-	66,275	228,757	183,231	418,986
464,488	(7,213)	18,987	85,952	25,687	39,203	301,872
9,926	-	-	2,348	5,162	-	2,416
64,761	(6,935)	69,731	200	(4,405)	138	6,032
10,061,811	(90,195)	88,718	154,775	1,049,019	653,865	8,205,629
24,339	-	13,705	304	60	-	10,270
651,853	(1,665)	13,897	22,884	46,851	37,520	532,366
16,596	-	39,840	214	11,916	(2,491)	(32,883)
668,449	(1,665)	53,737	23,098	58,767	35,029	499,483
93,752,573	-	-	-	-	1,986,073	91,766,500
34,216,462	-	-	-	5,181,485	961,707	28,073,270

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 54,621 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 12,114 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 10,977 אלפי ש"ח.)

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
5,292,584	-	-	-	1,073,479 (**)	564,501	3,654,604
340,038	-	-	-	213,474 (**)	34,221	92,343
4,952,546	-	-	-	860,005	530,280	3,562,261
905,817	(9,409)	50,372	610	54,394	16,115	793,735
582,397	-	-	-	-	-	582,397
169,463	(83,200) (*)	-	167,719	30,768	8,406	45,770
34,263	-	-	1,140	11,025	-	22,098
6,644,486	(92,609)	50,372	169,469	956,192	554,801	5,006,261
6,290,873	-	-	-	952,125 (**)	370,406	4,968,342
137,011	-	-	-	88,239 (**)	14,694	34,078
6,153,862	-	-	-	863,886	355,712	4,934,264
787,206	(82,209)	-	65,205	216,607	173,915	413,688
428,896	(4,785)	21,189	79,646	21,083	36,782	274,981
12,745	-	2	2,490	7,636	-	2,617
43,761	(4,624)	44,526	196	2,071	-	1,592
7,426,470	(91,618)	65,717	147,537	1,111,283	566,409	5,627,142
26,914	-	6,174	771	4,967	-	15,002
(755,070)	(991)	(9,171)	22,703	(150,124)	(11,608)	(605,879)
34,799	-	26,182	(753)	3,200	(854)	7,024
(720,271)	(991)	17,011	21,950	(146,924)	(12,462)	(598,855)
85,216,504	-	-	-	-	1,769,102	83,447,402
33,726,357	-	-	-	5,045,058	806,676	27,874,623

פרמיות שהרווחו ברוטו
פרמיות שהרווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהרווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(*) נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 56,606 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 15,167 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 11,427 אלפי ש"ח.

(**) סווג מחדש, ראה באור 2.ג.2.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)
 ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
3,049,958	-	-	-	597,868	326,314	2,125,776
197,590	-	-	-	115,757	34,518	47,315
2,852,368	-	-	-	482,111	291,796	2,078,461
2,141,939	(6,284)	62,420	(132)	51,585	55,275	1,979,075
344,042	-	-	-	-	-	344,042
79,012	(33,608)*	-	73,975	14,238	7,763	16,644
11,254	(970)	461	11,527	236	-	-
5,428,615	(40,862)	62,881	85,370	548,170	354,834	4,418,222
4,705,627	-	-	-	472,240	232,294	4,001,093
116,067	-	-	-	75,300	18,099	22,668
4,589,560	-	-	-	396,940	214,195	3,978,425
398,232	(33,118)	-	30,381	116,176	90,020	194,773
227,249	(3,725)	9,157	43,089	12,442	20,054	146,232
4,964	-	-	1,175	2,581	-	1,208
36,718	(3,529)	39,386	73	(2,403)	72	3,119
5,256,723	(40,372)	48,543	74,718	525,736	324,341	4,323,757
16,608	-	9,421	114	(66)	-	7,139
188,500	(490)	23,759	10,766	22,368	30,493	101,604
7,753	-	13,750	(163)	(918)	(319)	(4,597)
196,253	(490)	37,509	10,603	21,450	30,174	97,007
93,752,573	-	-	-	-	1,986,073	91,766,500
34,216,462	-	-	-	5,181,485	961,707	28,073,270

פרמיות שהרווחו ברוטו
 פרמיות שהרווחו על-ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהרווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות
 הוצאות (הוצאות) מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 22,529 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 6,216 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 4,863 אלפי ש"ח.)

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
2,640,237	-	-	-	(** 531,380)	286,678	1,822,179
167,711	-	-	-	(** 110,322)	16,635	40,754
2,472,526	-	-	-	421,058	270,043	1,781,425
1,694,154	(4,529)	47,481	327	38,221	32,634	1,580,020
309,019	-	-	-	-	-	309,019
86,671	(* (41,268)	-	84,624	13,937	4,263	25,115
(109)	-	-	-	(52)	-	(57)
4,562,261	(45,797)	47,481	84,951	473,164	306,940	3,695,522
4,114,342	-	-	-	(** 457,416)	210,802	3,446,124
100,929	-	-	-	(** 76,467)	6,096	18,366
4,013,413	-	-	-	380,949	204,706	3,427,758
366,554	(39,713)	-	30,802	107,706	84,846	182,913
208,358	(2,271)	10,099	40,333	9,958	19,961	130,278
6,327	-	1	1,200	3,818	-	1,308
29,933	(2,258)	28,058	105	1,986	-	2,042
4,624,585	(44,242)	38,158	72,440	504,417	309,513	3,744,299
(2,920)	-	(1,463)	253	(164)	-	(1,546)
(65,244)	(1,555)	7,860	12,764	(31,417)	(2,573)	(50,323)
98,261	-	17,993	(324)	20,449	3,734	56,409
33,017	(1,555)	25,853	12,440	(10,968)	1,161	6,086
85,216,504	-	-	-	-	1,769,102	83,447,402
33,726,357	-	-	-	5,045,058	806,676	27,874,623

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 27,968 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 7,034 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 6,266 אלפי ש"ח.
(** סווג מחדש, ראה באור 2.ג.2.)

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
מבוקר							
אלפי ש"ח							
11,194,490	-	-	-	2,182,472	1,177,180	7,834,838	פרמיות שהורוחו ברוטו
708,795	-	-	-	453,731	67,303	187,761	פרמיות שהורוחו על ידי מבטחי משנה
10,485,695	-	-	-	1,728,741	1,109,877	7,647,077	פרמיות שהורוחו בשייר
4,929,860	(21,228)	123,462	964	113,138	98,912	4,614,612	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,457,252	-	-	-	-	-	1,457,252	הכנסות מדמי ניהול
315,127	(152,817)*	-	306,331	68,215	10,633	82,765	הכנסות מעמלות
65,098	(6,522)	6,405	28,216	14,874	-	22,125	הכנסות אחרות
17,253,032	(180,567)	129,867	335,511	1,924,968	1,219,422	13,823,831	סך כל ההכנסות
14,752,307	(2,249)	-	-	1,783,574	843,569	12,127,413	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
335,885	-	-	-	213,430	47,565	74,890	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
14,416,422	(2,249)	-	-	1,570,144	796,004	12,052,523	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,584,005	(147,884)	-	130,663	453,802	345,678	801,746	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
858,549	(12,582)	48,985	157,981	45,655	71,520	546,990	הוצאות הנהלה וכלליות
48,489	(1,951)	2,079	8,563	14,034	-	25,764	הוצאות אחרות
103,657	(10,968)	101,755	345	2,687	-	9,838	הוצאות מימון
17,011,122	(175,634)	152,819	297,552	2,086,322	1,213,202	13,436,861	סך כל ההוצאות
58,657	-	22,738	835	5,435	-	29,649	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
300,567	(4,933)	(214)	38,794	(155,919)	6,220	416,619	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(89,888)	-	(6,097)	(257)	(22,110)	(3,372)	(58,052)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
210,679	(4,933)	(6,311)	38,537	(178,029)	2,848	358,567	סך כל הרווח (הפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
89,523,351	-	-	-	-	1,905,889	87,617,462	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
33,789,715	(1,049)	-	-	5,109,384	862,120	27,819,260	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 105,977 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח בריאות בסך של 27,712 אלפי ש"ח בתחום ביטוח כללי בסך של 19,128 אלפי ש"ח.

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,300,093	-	-	4,300,093	פרמיות שהורווחו ברוטו
94,987	-	-	94,987	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
4,205,106	-	-	4,205,106	פרמיות שהורווחו בשייר
3,707,997	486	1,243	3,706,268	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
777,843	57,497	170,548	549,798	הכנסות מדמי ניהול
36,779	-	-	36,779	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
8,727,725	57,983	171,791	8,497,951	סך כל ההכנסות
7,512,469	-	-	7,512,469	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
36,146	-	-	36,146	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
7,476,323	-	-	7,476,323	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
418,986	22,164	77,592	319,230	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
301,872	28,698	87,211	185,963	הוצאות הנהלה וכלליות
2,416	2,416	-	-	הוצאות אחרות
6,032	-	-	6,032	הוצאות מימון
8,205,629	53,278	164,803	7,987,548	סך כל ההוצאות
10,270	-	-	10,270	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
532,366	4,705	6,988	520,673	רווח לפני מסים על ההכנסה
(32,883)	491	1,135	(34,509)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
499,483	5,196	8,123	486,164	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
3,654,604	-	-	3,654,604	פרמיות שהורווחו ברוטו
92,343	-	-	92,343	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
3,562,261	-	-	3,562,261	פרמיות שהורווחו בשייר
793,735	889	1,379	791,467	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
582,397	60,186	169,988	352,223	הכנסות מדמי ניהול
45,770	-	-	45,770	הכנסות מעמלות
22,098	-	-	22,098	הכנסות אחרות
5,006,261	61,075	171,367	4,773,819	סך כל ההכנסות
4,968,342	-	-	4,968,342	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
34,078	-	-	34,078	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
4,934,264	-	-	4,934,264	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
413,688	21,707	77,094	314,887	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
274,981	28,687	74,936	171,358	הוצאות הנהלה וכלליות
2,617	2,617	-	-	הוצאות אחרות
1,592	-	-	1,592	הוצאות מימון
5,627,142	53,011	152,030	5,422,101	סך כל ההוצאות
15,002	-	-	15,002	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(605,879)	8,064	19,337	(633,280)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
7,024	699	1,318	5,007	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(598,855)	8,763	20,655	(628,273)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
2,125,776	-	-	2,125,776	פרמיות שהורווחו ברוטו
47,315	-	-	47,315	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
2,078,461	-	-	2,078,461	פרמיות שהורווחו בשייר
1,979,075	421	1,067	1,977,587	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
344,042	28,678	84,983	230,381	הכנסות מדמי ניהול
16,644	-	-	16,644	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
4,418,222	29,099	86,050	4,303,073	סך כל ההכנסות
4,001,093	-	-	4,001,093	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
22,668	-	-	22,668	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
3,978,425	-	-	3,978,425	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
194,773	10,898	34,050	149,825	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
146,232	13,753	43,543	88,936	הוצאות הנהלה וכלליות
1,208	1,208	-	-	הוצאות אחרות
3,119	-	-	3,119	הוצאות מימון
4,323,757	25,859	77,593	4,220,305	סך כל ההוצאות
7,139	-	-	7,139	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
101,604	3,240	8,457	89,907	רווח לפני מסים על ההכנסה
(4,597)	69	(42)	(4,624)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
97,007	3,309	8,415	85,283	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
1,822,179	-	-	1,822,179	פרמיות שהורווחו ברוטו
40,754	-	-	40,754	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,781,425	-	-	1,781,425	פרמיות שהורווחו בשייר
1,580,020	756	1,042	1,578,222	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
309,019	29,964	84,943	194,112	הכנסות מדמי ניהול
25,115	-	-	25,115	הכנסות מעמלות
(57)	-	-	(57)	הכנסות אחרות
3,695,522	30,720	85,985	3,578,817	סך כל ההכנסות
3,446,124	-	-	3,446,124	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
18,366	-	-	18,366	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
3,427,758	-	-	3,427,758	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
182,913	10,848	35,146	136,919	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
130,278	14,161	35,173	80,944	הוצאות הנהלה וכלליות
1,308	1,308	-	-	הוצאות אחרות
2,042	-	-	2,042	הוצאות מימון
3,744,299	26,317	70,319	3,647,663	סך כל ההוצאות
(1,546)	-	-	(1,546)	חלק בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(50,323)	4,403	15,666	(70,392)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
56,409	494	629	55,286	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
6,086	4,897	16,295	(15,106)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
7,834,838	-	-	7,834,838	פרמיות שהורווחו ברוטו
187,761	-	-	187,761	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
7,647,077	-	-	7,647,077	פרמיות שהורווחו בשייר
4,614,612	1,613	4,029	4,608,970	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,457,252	118,341	343,713	995,198	הכנסות מדמי ניהול
82,765	-	-	82,765	הכנסות מעמלות
22,125	-	-	22,125	הכנסות אחרות
13,823,831	119,954	347,742	13,356,135	סך כל ההכנסות
12,127,413	-	-	12,127,413	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
74,890	-	-	74,890	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
12,052,523	-	-	12,052,523	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
801,746	46,248	151,544	603,954	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
546,990	55,861	153,669	337,460	הוצאות הנהלה וכלליות
25,764	25,764	-	-	הוצאות אחרות
9,838	-	-	9,838	הוצאות מימון
13,436,861	127,873	305,213	13,003,775	סך כל ההוצאות
29,649	-	-	29,649	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
416,619	(7,919)	42,529	382,009	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(58,052)	(168)	745	(58,629)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
358,567	(8,087)	43,274	323,380	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017						
סה"כ	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים)		פוליסות ללא מרכיב חסכון		לפי מועד הנפקת הפוליסה	
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	מסנן	מסנן	מסנן	מסנן	מסנן
	משנת 2004		משנת 2003		משנת 1990	
	שאינו תלוי	תלוי תשואה	שאינו תלוי	תלוי תשואה	שאינו תלוי	תלוי תשואה
	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח
פרמיות ברוטו	193,412	1,251,860	-	2,575,337	252,659	26,927
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	27,448	191,725	-	-
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול	121,852	379,657	(7,630)	169,933	-	-
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	813,787	3,215,871	3,572	3,277,568	118,673	29,672
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	11	1,293	52,022	-	-
	4,300,195	4,300,195	4,300,195	4,300,195	4,300,195	4,300,195

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיעדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016							
סה"כ	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		פוליסות ללא מרכיב חסכון		עד שנת 1990	עד שנת 2003	
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	מסך	פרט	קבוצתי			
משנת 2004							
שאינו תלוי תשואה							
תלוי תשואה							
בלתי מבוקר							
אלפי ש"ח							
3,652,595	28,799	237,552	1,976,697	-	1,206,157	203,390	פרמיות ברוטו
207,483	-	-	206,533	950	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
519,747	-	-	150,421	27,748	203,675	137,903	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
4,972,562	37,204	89,503	1,976,832	14,176	1,730,395	1,124,452	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(4,220)	-	-	(14,866)	10,610	36	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיעדות.

2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.

המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל.

בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017							
סה"כ	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים)		פוליסות ללא מרכיב חסכון				
	פוליסות ללא מרכיב חסכון	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990	
	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	
2,125,816	13,020	124,523	1,264,730	-	626,743	96,800	פרמיות ברוטו
119,156	-	-	91,708	27,448	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
236,152	-	-	86,956	(1,166)	145,095	5,267	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
3,981,776	12,753	69,240	1,666,722	6,195	1,621,230	605,636	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
19,317	-	-	17,730	1,576	11	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016							
סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה				
	פוליסות ללא מרכיב חסכון	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990	
	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	
1,821,517	13,289	118,697	982,717	-	605,359	101,455	פרמיות ברוטו
100,107	-	-	99,553	554	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
222,470	-	-	79,327	6,898	120,264	15,981	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
3,433,816	16,400	44,320	1,302,679	2,321	1,460,614	607,482	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
12,308	-	-	7,505	4,786	17	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיעדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016							
סה"כ	פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים)		פוליסות ללא מרכיב חסכון				סה"כ
	לפי מועד הנפקת הפוליסה		סיכון הנמכר כפוליסה בודדת				
	משנת 2004		עד שנת 1990		עד שנת 2003		
	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	תלוי תשואה	פרט	קבוצתי	מבוקר	
	אלפי ש"ח						
פרמיות ברוטו	405,201	2,478,395	-	4,397,512	484,858	65,321	7,831,287
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח	-	-	2,329	444,996	-	-	447,325
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול	243,773	677,483	10,425	314,379	-	-	1,246,060
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	1,763,374	5,034,918	4,938	4,981,616	219,542	77,789	12,082,177
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	21	(2,877)	48,092	-	-	45,236

הערות:

- המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיעדות.
- המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.3. נתונים נוספים לגבי ביטוח בריאות

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
641,949	15,382	452,775	7,408	166,384
468,429	10,766	268,938	8,249	180,476

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(* הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 389,428 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 78,729 אלפי ש"ח.

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
565,024	13,401	399,358	6,242	146,023
370,406	8,449	232,333	6,985	122,639

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(* הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 358,743 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 54,016 אלפי ש"ח.

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
325,997	8,540	228,729	3,632	85,096
232,294	4,814	122,342	5,175	99,963

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(* הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 197,368 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 39,901 אלפי ש"ח.

באור 5: - מגזרי פעילות (המשך)

ג.3. נתונים נוספים לגבי ביטוח בריאות (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016					
סה"כ	אחר (*)		סיעודי		
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
287,034	7,723	202,718	3,039	73,554	פרמיות ברוטו
210,802	4,513	118,502	4,085	83,702	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(* הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 182,215 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 28,226 אלפי ש"ח.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016					
סה"כ	אחר (*)		סיעודי		
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
	מבוקר				
	אלפי ש"ח				
1,177,249	32,144	830,374	12,655	302,076	פרמיות ברוטו
843,569	22,130	515,187	15,801	290,451	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(* הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 738,876 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 123,642 אלפי ש"ח.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ
פרמיות ברוטו	429,566	387,936	192,472	1,252,009
פרמיות ביטוח משנה	4,829	224,211	56,366	290,665
פרמיות בשייר	424,737	163,725	136,106	961,344
שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר	16,361	(15,819)	(24,682)	14,996
פרמיות שהורווחו בשייר	441,098	147,906	111,424	976,340
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון	12,184	(622)	28,948	81,261
הכנסות מעמלות	145	32,233	4,942	37,320
הכנסות אחרות	126	44	299	889
סך כל ההכנסות	453,553	179,561	145,613	1,095,810
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	338,478	126,972	126,200	880,824
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח	1,838	66,105	7,860	87,006
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר	336,640	60,867	118,340	793,818
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	82,888	82,690	31,113	228,757
הוצאות הנהלה וכלליות	6,860	6,609	5,468	25,687
הוצאות אחרות	2,282	878	731	5,162
הוצאות (הכנסות) מימון	76	(4,900)	174	(4,405)
סך כל ההוצאות	428,746	146,144	155,826	1,049,019
חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	8	3	20	60
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה	24,815	33,420	(10,193)	46,851
רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה	1,684	595	4,003	11,916
סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה	26,499	34,015	(6,190)	58,767
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2017	665,699	616,530	1,721,199	5,181,485
התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2017	661,618	239,479	1,427,708	4,294,943

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-97% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (**)					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ	
293,864	412,965	406,458	221,033	1,334,320	פרמיות ברוטו
4,468	3,133	247,285	41,870	296,756	פרמיות ביטוח משנה
289,396	409,832	159,173	179,163	1,037,564	פרמיות בשייר
(26,444)	(71,956)	(20,017)	(59,142)	(177,559)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
262,952	337,876	139,156	120,021	860,005	פרמיות שהורווחו בשייר
22,361	8,075	5,672	18,286	54,394	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	58	26,841	3,869	30,768	הכנסות מעמלות
4,670	1,692	841	3,822	11,025	הכנסות אחרות
289,983	347,701	172,510	145,998	956,192	סך כל ההכנסות
318,414	316,599	139,005	178,107	952,125	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
15,044	3,709	76,321	(6,835)	88,239	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
303,370	312,890	62,684	184,942	863,886	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
33,965	81,871	70,921	29,850	216,607	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
7,167	5,256	6,000	2,660	21,083	הוצאות הנהלה וכלליות
2,172	2,988	1,162	1,314	7,636	הוצאות אחרות
200	45	1,676	150	2,071	הוצאות מימון
346,874	403,050	142,443	218,916	1,111,283	סך כל ההוצאות
2,104	762	379	1,722	4,967	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(54,787)	(54,587)	30,446	(71,196)	(150,124)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
1,355	491	245	1,109	3,200	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(53,432)	(54,096)	30,691	(70,087)	(146,924)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
2,156,951	546,991	658,021	1,683,095	5,045,058	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2016
1,860,943	542,722	220,363	1,434,722	4,058,750	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2016

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-89% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) סווג מחדש, ראה באור 2.ג.2.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ	
97,207	170,764	198,502	93,941	560,414	פרמיות ברוטו
2,626	1,867	127,154	38,974	170,621	פרמיות ביטוח משנה
94,581	168,897	71,348	54,967	389,793	פרמיות בשייר
33,881	54,006	3,492	939	92,318	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
128,462	222,903	74,840	55,906	482,111	פרמיות שהורווחו בשייר
25,675	7,559	110	18,241	51,585	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	(19)	12,696	1,561	14,238	הכנסות מעמלות
111	31	14	80	236	הכנסות אחרות
154,248	230,474	87,660	75,788	548,170	סך כל ההכנסות
161,284	164,094	94,786	52,076	472,240	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
11,175	1,210	64,328	(1,413)	75,300	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
150,109	162,884	30,458	53,489	396,940	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
15,378	42,905	42,755	15,138	116,176	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
3,280	3,332	3,179	2,651	12,442	הוצאות הנהלה וכלליות
629	1,127	460	365	2,581	הוצאות אחרות
133	39	(2,666)	91	(2,403)	הוצאות (הכנסות) מימון
169,529	210,287	74,186	71,734	525,736	סך כל ההוצאות
(32)	(10)	(2)	(22)	(66)	חלק בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(15,313)	20,177	13,472	4,032	22,368	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(429)	(175)	(14)	(300)	(918)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(15,742)	20,002	13,458	3,732	21,450	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
2,178,057	665,699	616,530	1,721,199	5,181,485	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2017
1,966,138	661,618	239,479	1,427,708	4,294,943	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2017

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-98% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 (**)					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ	
118,145	174,234	228,076	92,885	613,340	פרמיות ברוטו
2,234	1,610	156,349	28,154	188,347	פרמיות ביטוח משנה
115,911	172,624	71,727	64,731	424,993	פרמיות בשייר
2,875	(601)	(2,153)	(4,056)	(3,935)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
118,786	172,023	69,574	60,675	421,058	פרמיות שהורווחו בשייר
14,517	6,336	5,020	12,348	38,221	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	53	11,698	2,186	13,937	הכנסות מעמלות
(661)	513	308	(212)	(52)	הכנסות אחרות
132,642	178,925	86,600	74,997	473,164	סך כל ההכנסות
143,683	160,008	106,860	46,865	457,416	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
13,813	2,863	76,130	(16,339)	76,467	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
129,870	157,145	30,730	63,204	380,949	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
16,061	42,631	34,165	14,849	107,706	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
3,532	2,466	2,886	1,074	9,958	הוצאות הנהלה וכלליות
1,091	1,510	617	600	3,818	הוצאות אחרות
100	20	1,794	72	1,986	הוצאות מימון
150,654	203,772	70,192	79,799	504,417	סך כל ההוצאות
(366)	216	133	(147)	(164)	חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(18,378)	(24,631)	16,541	(4,949)	(31,417)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
9,657	2,328	1,073	7,391	20,449	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(8,721)	(22,303)	17,614	2,442	(10,968)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
2,156,951	546,991	658,021	1,683,095	5,045,058	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 ביוני 2016
1,860,943	542,722	220,363	1,434,722	4,058,750	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 ביוני 2016

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-99% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-88% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(** סווג מחדש, ראה באור 2.ג.2.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ
מבוקר אלפי ש"ח				
558,375	884,688	661,471	336,160	2,440,694
10,951	5,458	370,750	84,804	471,963
547,424	879,230	290,721	251,356	1,968,731
(45,737)	(174,398)	(9,883)	(9,972)	(239,990)
501,687	704,832	280,838	241,384	1,728,741
54,711	10,389	7,169	40,869	113,138
-	164	59,302	8,749	68,215
8,234	1,151	598	4,891	14,874
564,632	716,536	347,907	295,893	1,924,968
569,068	615,120	250,756	348,630	1,783,574
13,565	5,733	117,048	77,084	213,430
555,503	609,387	133,708	271,546	1,570,144
61,364	168,885	158,908	64,645	453,802
13,599	11,803	12,420	7,833	45,655
3,902	6,268	2,073	1,791	14,034
437	96	1,825	329	2,687
634,805	796,439	308,934	346,144	2,086,322
2,670	507	263	1,995	5,435
(67,503)	(79,396)	39,236	(48,256)	(155,919)
(10,865)	(2,060)	(1,070)	(8,115)	(22,110)
(78,368)	(81,456)	38,166	(56,371)	(178,029)
2,212,892	661,979	548,718	1,685,795	5,109,384
1,964,127	658,149	225,064	1,384,014	4,231,354

* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-97% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

א. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. חברות בנות של החברה, שהינן גופים מוסדיים, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה").

ב. משטרי ההון החלים על החברה

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות החדשות"), לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן - "תקנות ההון"). כמו כן, צויין כי הממונה תפעל לתיקון תקנות ההון, כך שלאחר שחברת ביטוח תקבל את אישור הממונה שבוצעה ביקורת על יישום ההוראות החדשות בדוחותיה הכספיים, תקנות ההון לעניין הון עצמי מינימלי נדרש לא יחולו עליה. לפיכך, עד לקבלת אישור הממונה כאמור, על החברה חלות תקנות ההון וההוראות החדשות במקביל.

יש לקרוא את המידע לעניין דרישות ההון על פי תקנות ההון וההוראות החדשות יחד עם המידע הכלול בבאור 14. לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016 ועם האמור בסעיף 4.2 בדוח הדירקטוריון.

ג. משטר ההון לפי תקנות ההון

להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות ההון.

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 ביוני 2017	
מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
4,349,580	4,333,220	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון והנחיות הממונה (1)
		<u>הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון</u>
4,851,362	5,298,349	הון ראשוני בסיסי
2,901,210	2,909,042	הון משני מורכב
703,630	704,270	הון שלישוני מורכב
(372,000)	(82,579)	ניכוי בשל מגבלה על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב (2)
3,232,840	3,530,733	סך הכל הון משני ושלישוני מוכר
8,084,202	8,829,082	סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
3,734,622	4,495,862	עודף ליום הדוח
265,885	280,940	סכום ההשקעות שיש חובה להעמידם כנגד עודפי הון בהתאם להוראות הממונה, ולפיכך מהווים עודפים מרותקים
63,929	63,929	סכום ההפחתה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל המהווה עודף מרותק
3,404,808	4,150,993	עודף לאחר ניכוי עודפים מרותקים, ראה גם סעיף ו. להלן
		<u>(1) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין</u>
449,177	460,141	פעילות בביטוח כללי
39,238	41,769	פעילות בביטוח סיעודי
457,257	461,706	סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים
1,519,140	1,566,445	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואשפוז
11,691	11,768	דרישות בגין תכניות מבטיחות תשואה
11,795	10,354	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
323,740	327,330	השקעה בחברות ביטוח וחברות מנהלות מאוחדות
(63,929)	(63,929)	הפחתה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל
976,745	957,258	נכסי השקעה ונכסים אחרים
333,054	260,950	סיכונים קטסטרופה בביטוח כללי
289,744	297,697	סיכונים תפעוליים
1,928	1,731	ערביות
4,349,580	4,333,220	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון והנחיות הממונה

(2) בהתאם לחוזר ביטוח בדבר הרכב הון עצמי מוכר של מבטח משנת 2011, הקובע כי שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני לא יפחת מ-60% מסך ההון העצמי המוכר של המבטח.

באור 6 - ניהול ודרישות ההון של חברות הקבוצה (המשך)

ד. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

כאמור לעיל, בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח בהתבסס על הוראות דירקטיבה שאומצה על ידי האיחוד האירופי המכונה "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה").

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי שעניינו דרישות גילוי.

ההוראות החדשות מבוססות על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והן מיושמות בישראל החל מ-30 ביוני 2017, על נתוני 31 בדצמבר 2016.

בהתאם להוראות קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון").

בהתאם להוראות, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי תקנות ההון לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בהנחיות) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מדרישות ההון.

ההוראות כוללות הוראות מעבר כלהלן:

(1) עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן - "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה ב-5% בכל שנה החל מ-60% מה-SCR ועד למלא ה-SCR.

(2) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

על פי חישוב שביצעה החברה ליום 31 בדצמבר 2016, בהתחשב בהוראות המעבר בתקופת הפריסה, לחברה עודף הון. ללא הוראות המעבר לחברה גרעון בהון, להשלמה עד 31 בדצמבר 2024 כאמור לעיל.

לפירוט נוסף, בלתי מבוקר ובלתי סקור, ראה סעיף 4.2 בדוח הדירקטוריון.

החישוב שערכה החברה כאמור, אינו מבוקר ואינו סקור. לפי הנחיות הממונה, לצורך היערכות לדיווחים מבוקרים, יוגש לממונה עד ליום 31 בדצמבר 2017, דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר (שאינו מהווה ביקורת או סקירה) שמטרתו, בין היתר, בדיקת התהליך, הבקורות ושלמות הנתונים ששימשו לחישוב שביצעה החברה כאמור.

למודל במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, קיימים גורמים המשפיעים מהותית על תוצאות הדיווח, הטיפול בהם טרם נקבע סופית ונמצא בדיון בין הממונה לבין חברות הביטוח בישראל. חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש ("חישוב ההון") מבוססים על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית הדמוגרפית וההתנהגותית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות.

יודגש כי, חישוב יחס כושר פירעון בהתאם להוראות החדשות, מבוסס על תזרימי מזומנים המופקים ממערכות עזר שונות שאינן חלק אינטגרלי ממערכת החשבונות השוטפת. תזרימים אלו כוללים שורה של הנחות והקצאות תמחיריות אשר טרם הושלמה בחינת רגישותן ותיקופן. בנוסף, החישוב כולל, בין היתר, שורה ארוכה של קורלציות בין הסיכונים השונים. החברה בוחנת מערכות המאפשרות בקרה וניתוח אפקטיביים. כמו כן, הוחל בהגדרת תהליכים לצורך הבטחת אפקטיביות הבקרה הפנימית.

החישובים הנדרשים ליחס כושר פירעון בהתאם להוראות החדשות הינם מורכבים ביותר בהיבטים רבים. הכלים הקיימים כיום, ובכלל זה המודלים האקטואריים, אינם ערוכים במלאם לחישוב ברמת הפירוט והדיוק הנדרשת להבטחת נאותות הדיווח והבקרה על יחס כושר פירעון. החברה ממשיכה להשקיע משאבים במיכון התהליכים התומכים, על מנת לצמצם את החשיפה והפערים בנושא, שהשפעתם אינה ידועה.

בהתאם לכל האמור לעיל, התוצאות יכולות להיות שונות באופן מהותי.

ה. דרישות ההון מחברות מנהלות בקבוצה כוללות דרישות הון בהתאם להיקף הנכסים המנהלים ולהוצאות השנתיות, אך לא פחות מהון התחלתי בסך 10 מיליון ש"ח. נכון למועד דוח זה חברות אלו עומדות בדרישות תקנות ההון.

1. דיבידנד

(1) ביום 27 באוקטובר 2015 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 185 מיליון ש"ח. ביום 1 בנובמבר 2015 התקבל בחברה מכתב הממונה ובו צויין, בין היתר, כי חלוקת הדיבידנד, בעת הזאת, בהמשך לתרגיל IQIS4 שהוגש באוגוסט 2015 ולנוכח חוסר משמעותי בהון בהיקף של מספר מיליארדי ש"ח, יש בה כדי לפגוע בניהול התקין של עסקי החברה ובהיערכותה ליישום משטר כושר פירעון חדש. לאור זאת נתבקשה החברה לכנס את הדירקטוריון ולבטל את חלוקת הדיבידנד האמורה.

בהמשך למכתב הממונה, דירקטוריון החברה חזר ובחן את החלטתו מיום 27 באוקטובר 2015 ולא מצא כי נפל פגם בהחלטה זו. מכלול השיקולים לרבות כל ההיבטים הרלבנטיים לצורך חלוקת הדיבידנד והיבטי משטר כושר הפירעון בהתאם ל-Solvency II, נלקחו בחשבון בעת קבלת ההחלטה. דירקטוריון החברה סבור כי החברה נערכה ונערכת באופן ראוי ומספק לקראת משטר כושר הפירעון של Solvency II.

ביום 18 בנובמבר 2015 הוחלט על השהיית החלוקה עד למועד חדש עליו יימסר.

(2) בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוגוסט 2016, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פירעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הקיימות ויחס כושר פירעון בשיעורים הנקובים להלן לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר הפירעון החדש, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר. יחס כושר הפירעון הנדרש, לאחר ביצוע החלוקה, יהיה לפחות בשיעורים הבאים:

- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2017 - 115%.
- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2018 - 120%.
- החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס, 2019 - 130%.

החישוב שערכה החברה ליום 31 בדצמבר 2016, כמפורט בסעיף ד' לעיל, ובסעיף 4.2 בדוח הדירקטוריון, המתבסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות לאותו יום, משקף יחס כושר פירעון נמוך מיחס כושר הפירעון כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר כנדרש על פי המכתב.

על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך עשרה ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות; תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה; פרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרוף חומר הרקע לדיון.

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 ביוני 2016	ליום 30 ביוני 2017	
מבוקר	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	
5,686,004	5,404,211	5,742,833	נדל"ן להשקעה
			<u>השקעות פיננסיות:</u>
29,277,685	29,281,407	28,864,936	נכסי חוב סחירים
12,342,415	9,160,895	14,285,660	נכסי חוב שאינם סחירים *
17,301,490	16,491,113	17,842,333	מניות
17,375,125	16,666,579	16,893,322	אחרות
76,296,715	71,599,994	77,886,251	סך השקעות פיננסיות
7,267,318	7,883,973	9,092,388	מזומנים ושווי מזומנים
832,947	(** 1,037,584)	1,527,705	אחר
90,082,984	85,925,762	94,249,177	סך נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
905,756	900,184	901,335	(* מתוכם נכסי חוב הנמדדים בעלות מופחתת
1,093,158	1,119,370	1,079,114	שווי הוגן של נכסי חוב הנמדדים בעלות מופחתת

** סווג מחדש, ראה באור 1.ג.2.

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלאות להלן מציגות ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

במהלך התקופות המדווחות לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 30 ביוני 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
28,864,936	-	2,542,992	26,321,944
13,384,325	1,029,097	12,355,228	-
17,842,333	1,482,134	-	16,360,199
16,893,322	2,234,331	201,476	14,457,515
<u>76,984,916</u>	<u>4,745,562</u>	<u>15,099,696</u>	<u>57,139,658</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
אחרות
סך השקעות פיננסיות

ליום 30 ביוני 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
29,281,407	-	3,732,371	25,549,036
8,260,711	514,746	7,745,965	-
16,491,113	1,502,056	-	14,989,057
16,666,579	2,240,298	184,588	14,241,693
<u>70,699,810</u>	<u>4,257,100</u>	<u>11,662,924</u>	<u>54,779,786</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
אחרות
סך השקעות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
29,277,685	-	3,512,046	25,765,639
11,436,659	867,907	10,568,752	-
17,301,490	1,618,624	-	15,682,866
17,375,125	2,127,840	158,180	15,089,105
<u>75,390,959</u>	<u>4,614,371</u>	<u>14,238,978</u>	<u>56,537,610</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
אחרות
סך השקעות פיננסיות

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות בלתי מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
4,614,371	2,127,840	1,618,624	867,907	-
(421,065)	(194,298)	(168,397)	(58,370)	-
846,493	340,902	48,881	456,710	-
(57,087)	(40,113)	(16,974)	-	-
(237,150)	-	-	(237,150)	-
<u>4,745,562</u>	<u>2,234,331</u>	<u>1,482,134</u>	<u>1,029,097</u>	<u>-</u>
(405,229)	(192,502)	(161,702)	(51,025)	-

יתרה ליום 1 בינואר 2017
 סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד*
 השקעות מימושים פדיונות
 יתרה ליום 30 ביוני 2017
 * מתוכם:
 סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2017

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות בלתי מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
4,721,594	2,780,806	1,564,850	375,938	-
(176,011)	(98,364)	(50,465)	(27,182)	-
853,398	475,448	109,366	268,584	-
(1,015,717)	(917,592)	(98,125)	-	-
(7,887)	-	-	(7,887)	-
(118,277)	-	(23,570)	(94,707)	-
<u>4,257,100</u>	<u>2,240,298</u>	<u>1,502,056</u>	<u>514,746</u>	<u>-</u>
(146,259)	(72,624)	(62,492)	(11,143)	-

יתרה ליום 1 בינואר 2016
 סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד*
 השקעות מימושים פדיונות העברות מתוך רמה 3
 יתרה ליום 30 ביוני 2016
 * מתוכם:
 סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2016

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,641,614	2,178,584	1,528,452	934,578	-
(137,779)	(86,488)	(36,699)	(14,592)	-
526,768	176,281	5,956	344,531	-
(49,621)	(34,046)	(15,575)	-	-
(235,420)	-	-	(235,420)	-
<u>4,745,562</u>	<u>2,234,331</u>	<u>1,482,134</u>	<u>1,029,097</u>	<u>-</u>
(128,534)	(78,643)	(38,356)	(11,535)	-

יתרה ליום 1 באפריל 2017

סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד* (

השקעות מימושים פדיונות

יתרה ליום 30 ביוני 2017

* מתוכם:

סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2017

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,547,032	2,487,437	1,611,005	448,590	-
74,108	95,090	(4,651)	(16,331)	-
421,321	230,934	10,789	179,598	-
(664,680)	(573,163)	(91,517)	-	-
(2,404)	-	-	(2,404)	-
(118,277)	-	(23,570)	(94,707)	-
<u>4,257,100</u>	<u>2,240,298</u>	<u>1,502,056</u>	<u>514,746</u>	<u>-</u>
70,337	85,477	(18,311)	3,171	-

יתרה ליום 1 באפריל 2016

סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד* (

השקעות מימושים פדיונות

העברות מתוך רמה 3

יתרה ליום 30 ביוני 2016

* מתוכם:

סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2016

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
4,721,594	2,780,806	1,564,850	375,938	-	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(209,616)	(188,987)	21,744	(42,373)	-	סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד *
1,153,435	445,824	157,508	550,103	-	השקעות מימושים
(1,011,711)	(909,803)	(101,908)	-	-	פדיונות
(17,650)	-	-	(17,650)	-	העברות אל רמה 3
96,596	-	-	96,596	-	העברות מתוך רמה 3
(118,277)	-	(23,570)	(94,707)	-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
<u>4,614,371</u>	<u>2,127,840</u>	<u>1,618,624</u>	<u>867,907</u>	-	
(180,885)	(147,474)	9,720	(43,131)	-	(* מתוכם: סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2016

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים ושיינם נצפים.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 ביוני 2017	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
20,540,772	26,477,003
1,902,766	2,113,591
1,267,281	1,458,808
3,170,047	3,572,399
23,710,819	30,049,402
47,065	

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים
פקדונות בבנקים

סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 ביוני 2016	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
20,123,454	26,431,111
1,629,499	1,867,062
686,697	920,944
2,316,196	2,788,006
22,439,650	29,219,117
38,753	

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים
פקדונות בבנקים

סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2016	
ערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	
20,450,242	26,514,946
1,902,730	2,110,441
1,254,782	1,455,523
3,157,512	3,565,964
23,607,754	30,080,910
46,222	

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות *

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים
פקדונות בבנקים

סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

* השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון החוזי.

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלאות להלן מציגות ניתוח של המכשירים הפיננסיים המוצגים על פי שוויים ההוגן. היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, פרמיות לגביה, חייבים ויתרות חובה תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם. במהלך התקופות המדווחות לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 30 ביוני 2017				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
8,597,896	-	1,399,914	7,197,982	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,070,166	52,894	-	1,017,272	מניות
2,407,188	495,093	103,727	1,808,368	אחרות
<u>12,075,250</u>	<u>547,987</u>	<u>1,503,641</u>	<u>10,023,622</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 ביוני 2016				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
8,195,668	-	1,840,220	6,355,448	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
960,649	65,047	-	895,602	מניות
2,090,558	491,483	27,277	1,571,798	אחרות
<u>11,246,875</u>	<u>556,530</u>	<u>1,867,497</u>	<u>8,822,848</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2016				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
8,953,191	-	2,234,857	6,718,334	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,057,776	54,031	-	1,003,745	מניות
2,399,061	522,907	38,608	1,837,546	אחרות
<u>12,410,028</u>	<u>576,938</u>	<u>2,273,465</u>	<u>9,559,625</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	סחירים
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
576,938	522,907	54,031	-	-
(37,932)	(37,456)	(476)	-	-
(59,959)	(59,298)	(661)	-	-
68,940	68,940	-	-	-
-	-	-	-	-
<u>547,987</u>	<u>495,093</u>	<u>52,894</u>	-	-

יתרה ליום 1 בינואר 2017
 סך רווחים (הפסדים) שהוכרו:
 ברווח והפסד *
 ברווח כולל אחר
 השקעות
 מימושים

יתרה ליום 30 ביוני 2017
 * מתוכם:
 סך רווחים (הפסדים) לתקופה
 שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים
 המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2017

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	סחירים
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
548,354	478,069	70,285	-	-
(26,628)	(23,686)	(2,942)	-	-
2,891	4,273	(1,382)	-	-
34,240	34,240	-	-	-
(2,327)	(1,413)	(914)	-	-
<u>556,530</u>	<u>491,483</u>	<u>65,047</u>	-	-

יתרה ליום 1 בינואר 2016
 סך רווחים (הפסדים) שהוכרו:
 ברווח והפסד *
 ברווח כולל אחר
 השקעות
 מימושים

יתרה ליום 30 ביוני 2016
 * מתוכם:
 סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו
 בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון
 ליום 30 ביוני 2016

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
531,409	479,508	51,901	-	-
(22,429)	(22,241)	(188)	-	-
(1,959)	(3,140)	1,181	-	-
40,966	40,966	-	-	-
-	-	-	-	-
<u>547,987</u>	<u>495,093</u>	<u>52,894</u>	-	-
<u>(22,429)</u>	<u>(22,241)</u>	<u>(188)</u>	-	-

יתרה ליום 1 באפריל 2017

סך רווחים (הפסדים) שהוכרו:
ברווח והפסד (*)
ברווח כולל אחר
השקעות
מימושים

יתרה ליום 30 ביוני 2017

(* מתוכם:
סך רווחים (הפסדים) לתקופה
שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים
המוחזקים נכון ליום 30 ביוני 2017

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
539,384	470,289	69,095	-	-
(10,365)	(7,582)	(2,783)	-	-
7,208	8,473	(1,265)	-	-
20,335	20,335	-	-	-
(32)	(32)	-	-	-
<u>556,530</u>	<u>491,483</u>	<u>65,047</u>	-	-
<u>(10,378)</u>	<u>(7,595)</u>	<u>(2,783)</u>	-	-

יתרה ליום 1 באפריל 2016

סך רווחים (הפסדים) שהוכרו:
ברווח והפסד (*)
ברווח כולל אחר
השקעות
מימושים

יתרה ליום 30 ביוני 2016

(* מתוכם:
סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו
בגין נכסים פיננסיים המוחזקים
נכון ליום 30 ביוני 2016

באור 7 - מכשירים פיננסים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסים זמינים למכירה				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות מבוקר אלפי ש"ח	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
548,354	478,069	70,285	-	-
(50,233)	(38,376)	(11,857)	-	-
6,409	9,893	(3,484)	-	-
76,952	75,858	1,094	-	-
(4,544)	(2,537)	(2,007)	-	-
<u>576,938</u>	<u>522,907</u>	<u>54,031</u>	-	-
(50,251)	(38,394)	(11,857)	-	-

יתרה ליום 1 בינואר 2016

סך רווחים (הפסדים) שהוכרו:

ברוח והפסד *

ברוח כולל אחר

השקעות

מימושים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

* מתוכם:

סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו

בגין נכסים פיננסים המוחזקים

נכון ליום 31 בדצמבר 2016

ג. התחייבויות פיננסיות

1. פרוט התחייבויות פיננסיות

ליום 30 ביוני 2017	
שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
-	-
3,872	3,885
<u>3,811,984</u>	<u>3,630,005</u>
<u>3,815,856</u>	<u>3,633,890</u>
174,586	174,586
<u>59,941</u>	<u>59,941</u>
<u>234,527</u>	<u>234,527</u>
<u>4,050,383</u>	<u>3,868,417</u>
	<u>16,692</u>
	<u>3,851,725</u>

(א) התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאידיים בנקאיים

הלוואות מתאידיים שאינם בנקאיים

כתבי התחייבות נדחים (להלן: "אגרות חוב") *

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

(ב) התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה

נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סך הכל

בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבויות נדחים המוצגת במאזן

בסעיף זכאים

סך התחייבויות פיננסיות

ליום 30 ביוני 2016	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

-	-
3,820	3,869
2,892,877	2,737,966
2,896,697	2,741,835

(א) התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאגידים בנקאיים

הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים

כתבי התחייבות נדחים (להלן: "אגרות חוב") *

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

(ב) התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה

נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סך הכל

בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבויות נדחים המוצגת במאזן

בסעיף זכאים

סך התחייבויות פיננסיות

231,444	231,444
64,337	64,337
295,781	295,781
3,192,478	3,037,616

24,074

3,013,542

ליום 31 בדצמבר 2016	
ערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	

1,912	1,912
3,823	3,847
3,765,238	3,669,952
3,770,973	3,675,711

(א) התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

הלוואות מתאגידים בנקאיים

הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים

כתבי התחייבות נדחים (להלן: "אגרות חוב") *

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

(ב) התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה

נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד

סך הכל

בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבויות נדחים המוצגת במאזן

בסעיף זכאים

סך התחייבויות פיננסיות

168,947	168,947
41,633	41,633
210,580	210,580
3,981,553	3,886,291

65,112

3,821,179

(* השווי ההוגן של אגרות החוב שאינן סחירות, הניתן לצורכי גילוי בלבד, ניתן על ידי חברת מרווח הוגן. ראה באור 7.ד. השווי ההוגן של אגרות החוב הסחירות, הניתן לצורכי גילוי בלבד, נקבע בהתאם למחירן בסגירת המסחר נכון למועד הדיווח.

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של ההתחייבויות הפיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד. היתרה בדוחות הכספיים של זכאים ויתרות זכות תואמת או קרובה לשווי הוגן שלהם.

ליום 30 ביוני 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
234,527	2,095	132,347	100,085
234,527	2,095	132,347	100,085

נגזרים
סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 30 ביוני 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
295,781	-	210,056	85,725
295,781	-	210,056	85,725

נגזרים
סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
210,580	-	110,521	100,059
210,580	-	110,521	100,059

נגזרים
סך הכל התחייבויות פיננסיות

ד. טכניקות הערכה

השווי הוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל, השווי הוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות.

שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי הוגן

השווי הוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי הוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

א. הליכים משפטיים ואחרים - כללי

סעיפים (ב) עד (ו) (כולל) להלן כוללים פרטים בדבר הליכים משפטיים ואחרים מהותיים כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות, אשר אינם במהלך העסקים הרגיל של עסקיהן. בסעיף (ב) להלן מתוארות בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות לרבות תובענות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה ("הליכים ייצוגיים"), בסעיף (ג) להלן מתוארים הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח, בסעיף (ד) להלן מתוארים הליכים משפטיים ותובענות מהותיות אחרות ובסעיף (ו) להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה.

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף ההליכים הייצוגיים המוגשים נגד החברה ו/או חברות מאוחדות של החברה. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, וכחלק מגידול בבקשות מסוג זה כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברות המאוחדות. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה ו/או החברות המאוחדות להפסדים במקרה של קבלת תביעה ייצוגית כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות. ההליכים הייצוגיים, מצויים בשלבים שונים של הברור המשפטי, החל מהשלב של ברור הבקשה לאישור תובענה כייצוגית ועד שלב שבו תביעה אושרה כייצוגית והיא מתבררת ככזו. חלק מההליכים הייצוגיים מצויים בהליכי ערעור.

בהליכים משפטיים או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not" - דהיינו הסתברות העולה על 50%) כי טענות התביעה תתקבלנה וההליך יתקבל (או במקרה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, יאשר ביהמ"ש את אישורה כייצוגית), נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות.

בבקשות לאישור תובענות אשר אושרו כייצוגיות על ידי ביהמ"ש, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה במסגרת התביעה לגופה תתקבלנה במסגרת ניהול התובענה כתובענה ייצוגית. במקרה בו אושרה תביעה כייצוגית על ידי ביהמ"ש והוגש ערעור על ידי התובע בו הוא עותר להרחיב את פסק הדין שניתן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות בערעור, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה בערעור תתקבלנה.

במקרה בו, במי מההליכים קיימת נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם מדובר במקרה אשר לפי הפירוט האמור לעיל לא הייתה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלמלא הפרשה או הנכונות לפשרה. במקרים בהם לפי הפירוט האמור לעיל נדרשת הפרשה בדוחות הכספיים יש נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בדוחות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות או סכום הנכונות לפשרה, לפי הגובה מביניהם. במקרים בהם אושר הסדר פשרה, נכללה בדוחות הפרשה בגובה הערכת החברה ו/או חברות מאוחדות לעלות הסדר הפרשה.

בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה) אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה לא חל האמור לעיל, וכן בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) הנמצאים בשלבים ראשוניים ולא ניתן להעריך את סיכויי התביעה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשות לאישור התובענות כייצוגיות המפורטות בסעיפים ב.29 עד וכולל סעיף ב.32 וסעיף 3.1) להלן, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין בקשות אלו.

להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי החברה ו/או חברות מאוחדות או הפרשה בגובה נכונות החברה ו/או חברות מאוחדות לפשרה, לפי העניין.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

להלן פירוט של הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות העומדות ותלויות כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה, בסדר כרונולוגי לפי מועד הגשתן:

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
1.	9/1999 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה	שימוש בלוח תמותה מיושן לקביעת הפרמיה בביטוח חיים, שאינו מותאם לתוחלת החיים. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה להצהרה כי המבקש זכאי לבטל את הסכמי הביטוח ו/או זכאי לקבל סעדים הנובעים מהפרת חוזה.	מי שרכש פוליסת ביטוח החל מיום תחילת החוק, קרי מיום 5 באוגוסט 1997.	ביום 10 בנובמבר 2011 פסק ביהמ"ש המחוזי: (א) חלה התיישנות בנושא ובהתאם הגדרת הקבוצה צומצמה למי שרכש פוליסות הכוללות מרכיב ריסק מחודש אוגוסט 1997 ועד למועד עדכון לוחות התמותה בחודש יוני 2001 בלבד. (ב) צמצום עילות התביעה להטעיה ועושיק.	-
					ביום 7 בפברואר 2016 נתן ביהמ"ש המחוזי החלטה הדוחה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 26 ביוני 2016 הוגש ערעור על פסק הדין על-ידי התובע לביהמ"ש העליון. (להלן: "הערעור"). ביום 2 באוגוסט 2016 הוגש על-ידי החברה בקשה למחיקת הערעור, שבעקבותיה החליט ביהמ"ש העליון ביום 15 ביוני 2017 למחוק את חלק הערעור המופנה כלפי החלטת ההתיישנות (אשר נתנה ביום 10 בנובמבר 2011) וחיוב את התובע להגיש הודעת ערעור מתוקנת המופנית כלפי ההחלטה בבקשת האישור בלבד. ביום 22 ביוני 2017 הוגש על-ידי התובע כתב ערעור מתוקן; וביום 20 ביולי 2017 הוגשה מטעם החברה בקשה למחיקת כתב הערעור המתוקן והצדדים מצויים בהחלפת כתבי טענות לעניין זה. לאחר מכן התיק יועבר לקבלת החלטה.	
2.	1/2008 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית מרכיב פרמיה המכונה "תת-שנתיות" שלא כדין ביחס לרכיבים ו/או כיסויים מסוימים בפוליסה ובסכום החורג מן הסכום המותר. במסגרת הסעדים נכללה בקשה להורות על החזר הסכום שנגבה מחברי הקבוצה כתת שנתיות שלא כדין וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שנגבה ממנו תשלום בגין רכיב "תת שנתיות" בנסיבות ובסכום החורגים מהמותר.	ביום 29 ביולי 2016 נתן ביהמ"ש החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית ביחס לכל מי שנגבה ממנו תשלום בגין תת שנתיות ביחס לרכיב החסכון בפוליסות מסוג מעורב או ביחס לרכיב גורם פוליסה או ביחס לפוליסות המבטחות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד. החברה ויתר החברות הנתבעות הגישו ביום 15 בדצמבר 2016 בקשת רשות ערעור על ההחלטה הנ"ל לביהמ"ש העליון. התיק קבוע לדיון בבקשת רשות הערעור. ביום 2 באפריל 2017 קיבל ביהמ"ש העליון את הבקשה שהגישו מגדל ויתר חברות הביטוח לעיכוב ביצוע וקבע כי הדיון בפני ביהמ"ש המחוזי יעוכב עד להכרעה בבקשת רשות הערעור.	2,300 מיליון ש"ח, מיוחס לחברה - 827 מיליון ש"ח

1 תאריך ההגשה של התובענות והבקשות הינו התאריך של הגשת התובענה והבקשה המקורי והערכאה בה הוגש במקור ההליך.
 2 הפניות לחוקים הנם בשמם המלא אך ללא שנת חקיקתם.
 3 הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, קבוצה אשר מהווה בסיס לאומדן סכום התובענה בכתב התביעה.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
3.	4/2008	מבוטחות בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	הענקת גמלה חודשית לנשים בהגיען לגיל פרישה בסכום נמוך מהגמלה החודשית לגברים בעלי נתונים זהים, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר. זאת, כאשר הפרמיה הנגבית מנשים בגין ביטוח ריסק מוות הינה בשיעור זהה לזאת שנגבית מגברים למרות ששיעורי התמותה של נשים נמוכים יותר. במסגרת הסעדים התבקש סעד הצהרתי של ביהמ"ש כי ההפליה האמורה הינה פסולה וכי תינתן למבוטחות הזכות לבחור בין החלופות הבאות: (א) השוואת מקדמי הגמלה לאלו הנהוגים לגברים. (ב) הפחתה של סכומי הריסק שנגבו והעמדתם על סכומי הריסק הראויים למבוטחת אישה.	כלל הנשים שרכשו פוליסות ביטוח מנהלים בהן נעשתה אבחנה בין נשים וגברים לעניין תשלום הגמלה אך לא נעשתה אבחנה לעניין פרמיית הריסק.	ביום 17 באוגוסט 2014 נתן בית הדין האזורי לעבודה החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. ביום 2 בדצמבר 2014 הוגשה על ידי החברה ויתר הנתבעות בקשת רשות ערעור על ההחלטה לבית הדין הארצי לעבודה אשר נעתר לבקשה. ביום 22 בדצמבר 2016 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו בנושא התומכת בטענות החברה ויתר הנתבעות. הצדדים ממתנים להחלטת ביה"ד הארצי לעבודה בבקשת רשות הערעור.	"מאות מיליוני ש"ח"
4.	4/2010	מבוטחים בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי החזרת פרמיות לאחר הפסקת ביטוח במהלך החודש, כאשר הפרמיה נגבית מראש בתחילת החודש ו/או החזרת פרמיה בערכים נומינליים (ללא הפרשי הצמדה וריבית). במסגרת הסעדים נכללה בקשה להחזר סכומי הפרמיות העודפות שנגבו ממבוטחים שלא כדין וצו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן ולהשיב למבוטחים דמי ביטוח מיום היווצרות הזכות להחזר בצירוף הפרשי הצמדה וריבית.	כל מבוטח של מי מהמשיבות שהפוליסה שלו (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר) הופסקה בין אם עקב ביטולה ובין אם עקב קרות מקרה הביטוח.	ביום 23 ביוני 2015 נתן ביהמ"ש החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית, ביחס לסעד של השבה של דמי ביטוח שנגבו בגין התקופה שלאחר הפסקת הכיסוי הביטוחי בפוליסות ביטוח (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר), הכוללות הוראה הקובעת כי הביטול ייכנס לתוקף באופן מיידי; וביחס למקרים בהם פוליסת הביטוח התבטלה עקב קרות מקרה הביטוח; וכן ביחס לתשלום הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק חוזה הביטוח בגין דמי ביטוח שהוחזרו למבוטחים בערך נומינאלי עקב ביטול הפוליסה שלהם או שקיבלו החזר תגמולי ביטוח בערך נומינאלי, בהתאמה, במהלך 7 שנים לפני מועד הגשת הבקשה (18 באפריל 2010) ועד ליום 14 במרס 2012. ביהמ"ש הורה על החלפת התובע כנגד החברה שכן אינו מחזיק בעילת תביעה כנגדה. ביום 13 בספטמבר 2016 הוגש לביהמ"ש הסכם פשרה הכולל הוראה לפיה על החברה ויתר המשיבות להעביר לתרומה 80% מסכום החזר שימצא על ידי בודק, וכן התייחסות לגבי אופן ההתנהלות בעתיד. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור ביהמ"ש. ביום 2 במרס 2017 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסכם הפשרה בה פרט את הסתייגויותיו ביחס אליו, והחברה הגישה תגובתה ביחס אליה. ביום 14 ביוני 2017 ניתנה החלטת בית משפט למינוי בודק להסכם הפשרה.	225 מיליון ש"ח (לתקופה של 10 שנים)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
5.	4/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית כספים בגין "גורם פוליסה" ללא הסכמה חוזית וללא מתן גילוי נאות. הסעדים המבוקשים כוללים תשלום פיצוי/השבה השווה לסכום "גורם פוליסה" שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה ומתן צו עשה המורה לחדול מגבייה של סכומים אלה.	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח אצל המשיבות ונגבה ממנו סכום כלשהו כ"דמי ניהול אחרים" ו/או כ"גורם פוליסה".	ביום 10 ביוני 2015 הוגש לביהמ"ש הסכם הפשרה שבמסגרתו הוסכם על החזר כספי ביחס לעבר אשר יחולק לבעלי פוליסות מסוג "עדיף"/"יותר" של חברי הקבוצה המיוצגת בסכום כולל של 100 מיליון ש"ח, כשחלקה של החברה בו הינו 44.5 מיליון ש"ח. ביחס לעתיד הוסכם על הנחה של 25% מסכום גורם הפוליסה שנגבה בהן בפועל. שכר הטרחה לתובע ובא כוחו הובא בהסכם הפשרה לאישור ביהמ"ש והינו בסך 43 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ, כשחלקה של מגדל בו הינו 44.5%. הבודק שמונה על ידי ביהמ"ש קבע כי קיים קושי לאשר את הסכם הפשרה במתכונתו הנוכחית והמליץ להחיל את ההסדר לעתיד על השנים 2013 עד 2015. ביום 26 בפברואר 2016 הוגשה עמדת היועמ"ש ביחס להסדר הפשרה לפיה אין לאשרו במתכונתו הנוכחית.	2,325 מיליון ש"ח (לתקופה של 7 שנים) מתוכם מיוחס לחברה סך של 1,024 מיליון ש"ח.
					ביום 21 בנובמבר 2016, נתן ביהמ"ש החלטה הדוחה את הסדר הפשרה ומקבלת באופן חלקי את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית וקבע כי למרות שהממונה התיר לחברות הביטוח לכלול בפוליסות ביטוח חיים הסדר המאפשר להם לגבות את גורם הפוליסה, הן לא כללו בפוליסות הביטוח, הסדר חוזי כזה ועל כן אין בסיס משפטי לגביית גורם הפוליסה והעברת הכספים לטובת גורם הפוליסה הקטינה את היקף החסכון שנצבר לטובת המבוטחים.	
					יחד עם זאת, נקבע כי אין מקום לאישור התובענה כייצוגית ביחס לפוליסות ריסק ביחס לפוליסות משולבות חיסכון, לעומת זאת, נקבע כי קיים בסיס לאישור ניהול התובענה כייצוגית מאחר והעברת הכספים לטובת גורם פוליסה הקטינה את היקף החיסכון שנצבר לטובת המבוטחים.	
					עוד קבע ביהמ"ש כי הסדר הפשרה אינו הוגן וסביר וזאת לאחר וחלק ההחזר בגין העבר אמנם מבטיח לחברי הקבוצה הטבה בהיקף משמעותי אולם אינו הוגן וסביר בהתחשב בחישובים שערכו גורמי הפיקוח שלפיהם העריך הבודק את סך הכספים שנגבו על ידי הנתבעות בתיק בין השנים 2004 ל-2012 (ועד בכלל) בגין גורם פוליסה כדי סך המגיע לכ-700 מיליון ש"ח וכן חלק ההנחה העתידית במסגרת הסדר הפשרה, אינו עומד גם בדרישות ההרתעה שכן משמעותו היא הכשרה בדיעבד ומכאן ולהבא של גביית עיקר גורם הפוליסה על חשבון רכיב החסכון. בהתאם, בקשת האישור התקבלה ביחס לגביית גורם פוליסה החל משבע שנים קודם למועד הגשת התובענה (החל מ-2004.4.21) ממבוטחים בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 2003-1992, אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם פוליסה. הסעדים הנתבעים שהוגדרו במסגרת אישור התובענה כייצוגית הינם עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטחים בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתם אילו לא היה נגבה גורם פוליסה או פיצוי המבוטחים בסכום האמור וכן הפסקת גביית גורם פוליסה מכאן ואילך.	
					ביום 16 במאי 2017 הגישו החברה ויתר חברות הביטוח הנתבעות בקשת רשות ערעור לביהמ"ש העליון על החלטת ביהמ"ש לעיל, אשר דחתה את הסדר הפשרה וקיבלה, באופן חלקי, את בקשת האישור.	
					ביום 11 ביוני 2017 הורה ביהמ"ש העליון על עיכוב ההליכים בבירור התביעה הייצוגית בביהמ"ש המחוזי.	
					ביום 19 ביולי 2017 הגישו מספר מבקשים, אשר התנגדו להסכם הפשרה, בפני ביהמ"ש המחוזי, בקשה להצטרף כמשיבים לבקשת רשות הערעור בפני ביהמ"ש, אשר הורה להחברה ויתר חברות הביטוח להגיש תגובתן לבקשה זו.	
					ביום 14 באוגוסט 2017 ניתנה החלטה המאחדת את בקשת רשות הערעור של החברה עם בקשות רשות ערעור שהגישו חברות אחרות על אותה החלטה. במסגרת החלטה זו, נקבע כי ביהמ"ש ידון תחילה בשאלת אישור הסכם הפשרה, ורק לאחר מכן, אם יהיה צורך בכך, יתקיים דיון בבקשות רשות הערעור על אישור התובענה כייצוגית.	

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
6.	6/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח רכב חובה נ' החברה וחברות נוספות	תשלום כספים שעוכבו אצל המשיבות מחמת עיקולים ושולמו בערך נומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית בגין התקופה בה עוכבו עקב העיקול. עילות התביעה נסמכות על טובת ההנאה שהפיקו המשיבות בתקופת העיכוב בהתאם לסעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט /או סעיף 28 לחוק חוזה הביטוח. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הצמדה וריבית בשיעור המשקף את טובת ההנאה שהפיקו המשיבות בתקופת העיכוב.	כל מי ששולמו לו תגמולי ביטוח לאחר ה-1 ביוני 2008 לאחר עיכוב עקב עיקול צד ג' הפירות שצמחו מהכספים בתקופת העיכוב לא הועברו אליו.	ביום 12 בדצמבר 2012 נתן ביהמ"ש החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. ביום 13 באוקטובר 2016 הוגש לביהמ"ש הסדר פשרה הכולל מנגנון לפיצוי בסכום הנקוב בהסכם הפשרה, הסדרה לעתיד והמלצה לגבי תשלום גמול ושכ"ט. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור ביהמ"ש. ביום 30 במרס 2017 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסכם הפשרה בה פרט את הסתייגותיו לגביו. ביום 20 ביולי 2017 החליט ביהמ"ש כי הוא נוטה לדעה כי יש מקום למינוי בודק להסכם הפשרה והורה לממונה להעביר המלצה בדבר זהותו של הבודק.	350 מיליון ש"ח
7.	5/2013 מחוזי - ת"א	מבוטחות בפוליסות ביטוח בריאות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי תשלום הפרשי הצמדה בגין תגמולי ביטוח ממועד קרות הביטוח ועד למועד התשלום ואי תשלום הפרשי ריבית בגין תגמולי ביטוח מ-30 ימים לאחר מסירת התביעה ועד למועד התשלום. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הצמדה וריבית אשר לא שולמו כדין.	כל מי שקיבל ב-7 שנים שקדמו להגשת התביעה או יקבל עד למתן פסק דין תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית או הצמדה כדין.	ביום 7 באוגוסט 2015 נתן ביהמ"ש החלטה לפיה הבקשה לאישור התביעה כייצוגית נדחתה בכל הקשור להפרשי הצמדה, אך התקבלה ביחס לתביעת הריבית החל מחלוף 30 יום ממסירת התביעה לתשלום תגמולי ביטוח, וזאת ביחס לתקופה של 3 שנים לפני הגשת התביעה. ביום 19 באוקטובר 2015 הוגשה לביהמ"ש העליון בקשת רשות ערעור מטעם החברה ויתר המשיבות על החלטתו של ביהמ"ש המחוזי לאישור התביעה כאמור. ביום 3 באוגוסט 2016 התקיים דיון בבקשת רשות הערעור, אשר בסיומו נמחקה בקשת רשות הערעור, בהמלצת ביהמ"ש העליון ובהסכמת הצדדים, תוך שמירת זכותן של החברה ויתר המשיבות לשוב ולהעלות את הטענות מושא בקשת רשות הערעור במסגרת הערעור שיוגש, ככל שיוגש, על פסק הדין בתביעה הייצוגית. ההליך מצוי בבירור התביעה הייצוגית לגופה בפני ביהמ"ש.	120 מיליון ש"ח ביחס לחברה
8.	6/2014 מחוזי - י-ם	מבוטח בביטוח חיים למשכנתא נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	קביעת סכום ביטוח לתשלום בביטוח חיים למשכנתא, העולה מעל ליתרת ההלוואה בבנק וכתוצאה מכך המבוטחים משלמים פרמיה גבוהה יותר. הסעדים המבוקשים בין היתר הינם תשלום הפרש בין הפרמיות ששילמו לבין הפרמיות שהיו אמורים לשלם בהתאם ליתרות ההלוואות בבנקים, בתוספת פיצוי על עגמת נפש, לחייב את המשיבות לשנות את דרך פעולתן ולעדכן את סכום הביטוח בהתבסס על נתונים מדויקים של ההלוואות בבנקים.	מבוטחים ב-7 השנים האחרונות שרכשו פוליסת ביטוח חיים לצורך משכנתא וסכום הביטוח ממנו נגזרת הפרמיה עלה על יתרת ההלוואה בבנק.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 23 למרס 2016 הגיש הפיקוח על הביטוח, לבקשת ביהמ"ש, את עמדתו התומכת בעמדת חברות הביטוח. הצדדים מנהלים הליך גישור.	1,182 מיליון ש"ח, מתוכו ביחס לחברה - 523 מיליון ש"ח

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
9.	7/2014 מחוזי - מרכז	עמותות וארגונים הפועלים עבור האוכלוסייה המבוגרת נ' מגדל מקפת וכנגד ארבע חברות מנהלות של קרנות פנסיה נוספות	שימוש חסר תום לב בזכות על פי התקנון להעלות את דמי הניהול לשיעור המקסימלי המותר, בעת פרישת העמית לפנסיה וכן אי מתן הודעה מוקדמת לפני הפרישה לפנסיה. הסעדים המבוקשים הינם סעד של חיוב להשיב לפנסיונרים או לקופת הפנסיה את דמי הניהול העודפים שנגבו מהם ו/או שיגבו מהם שלא כדין, לחילופין להשיב לקופת קרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו מן הפנסיונרים ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים שנגבו שלא כדין מהפנסיונרים, בין כל עמיתי הפנסיה, לאסור על המשיבות להעלות את דמי הניהול ביחס לכל מבוטח בסמוך לפני יציאתו לפנסיה, לקבוע כי התנאי הקיים בתקנוני הנתבעות המתיר להן להעלות את דמי הניהול מעת לעת הינו (כביכול) תנאי מקפח בחוזה אחיד, וכן להורות על ביטולו או שינויו באופן המסיר את הקיפוח הנטען.	כל עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה של המשיבות שזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי לקבל פנסיית זקנה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. לבקשת ביהמ"ש, הועברו לפיקוח על הביטוח מספר שאלות להתייחסות לגבי הנושאים השנויים במחלוקת בתובענה.	48 מיליון ש"ח "לכל הפחות מבלי שכומתו בשלב זה יתר הסעדים"
10.	5/2015 מחוזי - מרכז	מבוטח בפוליסת דירה של החברה נ' החברה	הימנעות המשיבות מלשלם תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין רכיב המע"מ במקרים שהנזק לא תוקן בפועל. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה לחייב את המשיבות לשלם את רכיב המע"מ החל על עלות התיקון גם כשהנזק לא תוקן בפועל וכן לחייב את המשיבות לפצות את כל חברי הקבוצה שתביעות הביטוח בעניינם הוגשו בתקופה האמורה על ידי תשלום רכיב המע"מ בשיעור החל על סכום הנזק ובתוספת הצמדה וריבית כדין.	כל מבוטח ו/או מוטב ו/או צד ג' בכל סוג ביטוח שלא תיקן את הנזק שתבע בגינו וקיבל תגמולי ביטוח ו/או שיפוי ללא רכיב המע"מ, לרבות כל חברי הקבוצה שזכאים בניכוי מס תשומות חלקי.	ביום 20 בפברואר 2017 דחה ביהמ"ש את הבקשה להחלפת המבקשים הייצוגיים וקיבל את בקשת המשיבות לסילוק בקשת האישור על הסף. בהתאם לכך, הורה ביהמ"ש על מחיקת בקשת האישור והתובענה. ביום 2 באפריל 2017 הוגש על-ידי המבקשים ערעור לביהמ"ש העליון על ההחלטה הנ"ל.	91 מיליון ש"ח
11.	8/2015 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים נ' החברה	אי תשלום בונוס של השתתפות ברווחים על פי נספח לפוליסת ביטוח המכונה "כפולה" והמרתו בסכום ביטוח נוסף מבלי להודיע על כך למבוטחים; תשלום סכום נמוך בהרבה מהסכום לו זכאים המבוטחים על פי הנספח האמור; אי קביעת שיעור השתתפות של המבוטח ברווחים מידי שנה בחיי הפוליסה וקביעת שיעור אחיד ונמוך באורח בלתי סביר לשיעור השתתפות זה.	כל מי שהתקשר עם החברה ורכש ממנה פוליסת ביטוח חיים שלפיה הוא זכאי לתשלום במזומן של חלקו ברווחי הפוליסה עם הגיעו לגיל 65.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 25 ביוני 2017 הורה ביהמ"ש על החלפת תובע ייצוגי, לאחר שהתובע הייצוגי הלך לעולמו.	600 מיליון ש"ח

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
12.	9/15 מחוזי - מרכז	מבוטחת בפוליסת סיעוד נ' החברה וחברות ביטוח אחרות	הפרת תנאי פוליסה עקב נקיטת עמדה פרשנית ביחס לאופן שבו ניתן ניקוד בגין רכיב "שליטה על הסוגרים" בעת בחינת זכאות מבוטחים לקבלת תגמולי ביטוח סיעוד רק מקום בו מצב זה הוא בשל מחלות אורולוגיות או גסטרואנטרולוגיות, בעוד שלפי הטענה יש מקום לתן ניקוד בגין רכיב זה גם אם מדובר באי שליטה תפקודית ואי עמידה בחובות גילוי עובר לרכישת הפוליסה בהקשר זה. הסעדים הנתבעים כוללים חיוב התובעות בפיצוי.	כל מי שהיה מבוטח בביטוח סיעודי ולא קיבל בעת מקרה ביטוח ניקוד מתאים בגין רכיב שליטה על הסוגרים עקב הפרשנות האמורה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	עשרות ואף מאות מיליוני ש"ח
13.	9/15 מחוזי - ת"א	עמית בקרן פנסיה נ' החברה וחברות מנהלות קרנות פנסיה	טענה לפיה המשיבות חולקות את דמי הניהול עם סוכנים ומתווכים המספקים להן את הלקוחות ומביאות את העמית למצב בו הוא משלם דמי ניהול גבוהים מן הראוי. הסעדים הנתבעים הינם סעד הצהרתי לפיו המשיבות חייבות לשנות את ההסדר עם הסוכנים ולהתאימו לחוק, השבת כל דמי הניהול שנגבו ביתר וכל סעד אחר הנראה לביהמ"ש נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמיתי קופות הגמל של החברות המנהלות שנגבו מהם דמי ניהול תוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת מגובה דמי הניהול.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בינואר 2017 אישרה הכנסת את תיקון 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ז-2017 שקובע כי עמלת הפצה של קופות גמל לא תחושב בזיקה לשיעור דמי הניהול שהחברה המנהלת תגבה מעמית.	2 מיליארד ש"ח
14.	9/15 מחוזי - מרכז	עמיתים בחברה ומגדל מקפת נ' החברה ומגדל מקפת	נזקים שנגרמו עקב מעשיו של סוחר לשעבר בדסק מניות של מגדל שהורשע, על פי הודאתו בעסקת טיעון, בפרשת תרמית של הרצת מניות וביצוע מניפולציות בניירות ערך. לעניין ההליכים הפליליים בנושא זה, ראה סעיף 2.1. להלן. הסעדים הנתבעים כוללים פיצוי על הנזק שנגרם לעמיתים בכל דרך שימצא ביהמ"ש לנכון.	כל אחד מעמיתי/לקוחות החברה ו/או מקפת אשר נפגעו מהפעולות הנתענות בין השנים 2006 - 2011.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. בקשה לסילוק על הסף שהגישה מגדל נדחתה. הצדדים מצויים בהליך גישור. ראה לעניין זה גם סעיף 2.1.	עשרות מיליוני ש"ח אם לא למעלה מכך
15.	9/15 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גבייה של דמי ביטוח מלאים מחיילי מילואים, וזאת בהתעלם מהעובדה שלחייל מילואים ניתן כיסוי ביטוחי חלקי וחסר המחריג מקרי ביטוח שאירעו עקב השירות הצבאי, לרבות שירות מילואים וכן טענות לאי גילוי מספק ביחס לעובדה שהפרמיה אינה מוחזרת. הסעדים הנתבעים הינם ליתן צו לרשויות הרלבנטיות ולחברות הביטוח למסור מידע הכולל בין היתר היקף ימי מילואים, פוליסות רלבנטיות ופרמיות שנגבו מחברי הקבוצה; השבת פרמיות ביחס לתקופות מילואים; ולהימנע מגביית פרמיה ביחס לתקופת שירות המילואים בעתיד.	כל מי שהייתה לו פוליסת ביטוח שכללה חחרגה ועניינה שירות מילואים וששילם ב-7 השנים הקודמות לתביעה פרמיות ביטוח בתקופה בה היה מצוי בשירות מילואים.	ביום 20 ביוני 2017 הגיש התובע בהסכמת הנתבעות בקשת הסתלקות מהבקשה לאישור התובענה כייצוגית, אשר כפופה להחלטת ביהמ"ש.	עשרות מיליוני ש"ח

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
16.	1/16 מחוזי - מרכז	עמיתה בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות אחרות	טענה בקשר עם החזקת אגרות חוב בדירוג אשראי נמוך בחריגה מהשיעור שהיה מותר בהתאם למגבלות ההשקעה, אשר חלו עליהן על פי תקנה 2ד41 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל) (להלן: "תקנות קופות הגמל") במועדים הרלבנטיים לתובענה, וגבייה של דמי ניהול בגין חריגות אלו בניגוד להוראות תקנות קופות הגמל. הסעדים הנתבעים הינם בין היתר: השבה של דמי הניהול שנגבו על ידי המשיבות במקרה של חריגה מתקנות קופות הגמל, כפי שהיו בתוקף באותו המועד, פיצוי בגין הנזק שנגרם לחברי הקבוצה עקב החריגה הנטענת מתקנות קופות הגמל וכל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, הנראה לביהמ"ש נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמיתי קופות הגמל המנוהלות על ידי הנתבעות שהחזיקו בקופות נשוא התובענה החל מיום 1 בינואר 2009 ועד ליום 4 ביולי 2012.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 24 בנובמבר 2016 הורה ביהמ"ש, בעקבות בקשת הנתבעות, על העברת הדיון לבית הדין לעבודה. בית הדין הורה על קבלת עמדת הפיקוח על הביטוח ביחס לנושאים השנויים במחלוקת בבקשה לאישור התובענה כייצוגית, אשר הוגשה ביום 23 במאי 2017.	לא הוערך על ידי התובע
17.	1/16 מחוזי - מרכז	עמית בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות אחרות	העלאת דמי ניהול לעמיתים מבלי שנשלחה אליהם הודעה, מראש או בדיעבד, על אותה העלאה ואגב כך הפרה של חובת הנאמנות והזהירות, הפרה של חובת הגילוי והדיווח על פי דין. התובע מבקש לבסס את תביעתו, בין היתר, על החלטת ביהמ"ש המחוזי בתל-אביב לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 16623-04-12 לוי נגד פסגות. הסעדים המבוקשים הינם: פיצוי ו/או השבה בגובה דמי הניהול שנגבו ביתר, פיצוי בגובה סכום הפסד התשואה של דמי ניהול ששולמו ביתר וסעד כספי של פגיעה באוטונומיה; סעד הצהרתי לפי הפער בין דמי הניהול ששולמו לאחר ההעלאה ללא הודעה לבין דמי הניהול שהיו משולמים אלמלא ההעלאה הם חלק מנכסי העמית וכי הקרן הפרה את הוראות הדין ולחילופין כל סעד אחר שיימצא ביהמ"ש כנכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מי שהינו עמית במגדל מקפת אשר דמי הניהול הנגבים ממנו הועלו ללא מתן הודעה וזאת במהלך 7 שנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד למתן פסק דין סופי בה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענה מס' 9 בסעיף זה.	לא הוערך על ידי התובע

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
18.	1/16 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה	<p>פגיעה בזכויות המבוטחים במסגרת יישום תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (להלן: "תיקון 3 לחוק קופות הגמל"). זאת, לפי הטענה, מאחר והנתבעת לא נתנה למבוטחים, שברשותם הייתה פוליסה הונית לפני כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, את מקדמי הקצבה אשר היו להם בפוליסה קצבתית קודמת שהייתה ברשותם, אצל הנתבעת או בחברת ביטוח אחרת (להלן: "פוליסה קצבתית מוקדמת").</p> <p>התובע מבקש לבסס את תביעתו בין היתר, על החלטת ביהמ"ש המחוזי מרכז לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 48006-03-10 גרניט נגד כלל ביטוח.</p> <p>הסעדים הנתבעים כוללים הוראה לנתבעת להצמיד לפוליסות ההוניות של מבוטחיה את מקדם הקצבה שהיה קיים להם קודם לתיקון 3 לחוק קופות הגמל בפוליסה קצבתית המוקדמת בעלת מקדם הקצבה העדיף; לחילופין, לחייב את הנתבעת לאפשר לתובע וליתר חברי הקבוצה להפריש את מלוא כספי החסכון הפנסיוני, באופן רטרואקטיבי החל ממועד כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל וכן מעתה ואילך, לפוליסה הקצבתית המוקדמת; לחילופין, לחייב את הנתבעת לפצות את התובע ואת יתר חברי הקבוצה בגובה הנזק הנתען לזכויותיהם הפנסיוניות של חברי הקבוצה בגובה התעשרותה על חשבון חברי הקבוצה כתוצאה ממדיניותה ה"נ"ל; וכן לגבי מבוטחים שכבר פרשו מאז 1 בינואר 2008 והחלו לקבל קצבה נמוכה מכפי שהיו זכאים, לפי טענת התובע, על פי המקדם העדיף - להורות לנתבעת להשיב למבוטחים אלה את ההפרש בין הקצבה לה היו זכאים על פי המקדם העדיף, לבין הקצבה שקיבלו בפועל.</p>	<p>כל מי שהייתה בבעלותו, קודם לכניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, הן פוליסה הונית של הנתבעת והן פוליסה קצבתית (בין אם של הנתבעת ובין אם של חברת ביטוח אחרת), ואשר בעקבות התיקון ה"נ"ל לחוק לא קיבל מקדם קצבה בפוליסה ההונית או שקיבל בפוליסה ההונית מקדם קצבה גרוע ממקדם הקצבה בפוליסה הקצבתית הישנה שלו.</p>	<p>ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 4 במאי 2017 ניתנה החלטת ביהמ"ש המורה על העברת ההליך לבית הדין לעבודה.</p> <p>ביום 6 ביוני 2017 הגיש התובע בקשת רשות ערעור על ההחלטה להעביר את ההליך לבית הדין לעבודה, והחברה הגישה את תגובתה לבקשה זו והתובע הגיב לתגובה זו.</p>	<p>50 מיליון ש"ח לשנה. נזק מצטבר יהיה מכפלה של הנזק השנתי במספר השנים הרלבנטיות שייקבעו בפסק הדין</p>

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
19.	1/16 מחוזי - מרכז	עמותה רשומה הפועלת למען אוכלוסיות חלשות ואנשים בעלי צרכים מיוחדים מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל	גביית דמי ניהול בגין קצבאות נכות ושארים מקרן הפנסיה וזאת מבלי לגלות לעמיתים כי ייגבו מהם דמי ניהול בקשר עם קצבאות אלה ומבלי לגלות כי יגבו בגין קצבאות אלה דמי ניהול בשיעור המקסימלי עם התחלת קבלת קצבת הנכות או השארים. זאת, בעת שמקבלי הקצבאות, אינם יכולים לנייד את יתרת החשבון האישי או את סכום עתודות הקצבאות שהקרן מחזיקה עבורם, תוך ניצול מצוקתם. הסעדים הנתבעים הינם: סעד כספי של השבה לכל אחד ממקבלי קצבאות הנכות את כל דמי הניהול שנגבו מהם ו/או שייגבו מהם שלא כדין ולחילופין להשיב לקרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו מהם שלא כדין, לבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים; לאסור על גביית דמי ניהול מקצבאות נכות ושארים ולחילופין לחייב את המשיבות להפחית את דמי הניהול הנגבים ולקבעם בשיעור ראוי; לחייב את המשיבות להשיב את ההפרש למקבלי הקצבאות ו/או לקרן ולחייב את המשיבות לבצע גילוי יזום בקשר עם דמי ניהול מקצבאות אלו וכן לקבוע כי התנאי הקבוע בתקנוני הקרן המתיר להן לקבוע מעת לעת את דמי הניהול באופן חד צדדי הוא תנאי מקפח בחוזה אחיד.	כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות מכל מין וסוג שהוא וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שארים וכן כל עמית פעיל ו/או מבטוח ו/או חבר בקרן פנסיה חדשה שנמנית על הנתבעות והוא ניזוק כתוצאה מגביית דמי ניהול בקשר עם קצבאות נכות ושארים.	ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענות מס' 9 ו-17 בסעיף זה.	לא הוערך על ידי התובע
20.	2/16 מחוזי - מרכז	עמית בקרן השתלמות נ' מגדל אחזקות	טענה לפיה מגדל אחזקות כשלה מליידע ולעדכן את התובע ושכמותו, שהינם מנותקי קשר, אודות כספים המצויים אצלה ולא טרחה למסור להם דיווחים, הודעות ועדכונים ולא טרחה לקבל את הסכמתם לשינויים בתקנון ובדמי הניהול שנגבו מנכסיהם כפי שהיו קבועים בין הצדדים. התובע מבקש לבסס את תביעתו, בין היתר, על החלטת ביהמ"ש המחוזי בתל-אביב לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 16623-04-12 לוי נגד פסגות. כמו כן, מזכיר התובע בבקשתו את תובענה מס' 17 בסעיף זה וטוען כי הבקשה באותו תיק דומה לבקשתו בתיק זה ועל-כן יש לבחון לשיטתו את הצמדת התובענות או איחוד הדיונים בהן בפני אותו מותב. הנזקים הנתבעים בבקשת האישור הם: (א) בנוגע לטענה לגביית דמי ניהול מופרזים ושלא כדין, נוכח ניתוק קשר, נוכח היעדר רצון והסכמה, נוכח עבירה על השיעורים הקבועים בדיון ונוכח שינויים חד צדדיים שנערכו בהם; (ב) בנוגע לטענה לשלילת זכות הקניין מחבר קבוצה ושלילת האוטונומיה לניהול כספם כאוות נפש. הסעדים הנתבעים הינם לחייב את מגדל אחזקות בהשבה ופיצוי.	כל מי שהיה או שהינו בעל זכויות או זיקה לכספים או נכסים המצויים או מנוהלים בידי מגדל אחזקות, לרבות עמיתים, מוטבים, מבטחים, יורשים וחליפים, ואשר היה בגדר מנותק קשר או לא קיבל ממגדל אחזקות הודעות, דיווחים ועדכונים.	ביום 9 ביוני 2017 הורה ביהמ"ש על מחיקת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית והתובענה.	123 מיליון ש"ח (השבת כספים) וכן 245 מיליון ש"ח (פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה של הרצון)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
21.	5/16 מחוזי - מרכז	מבוטחים נ' החברה	טענות לפיהן החברה מחלקת את כספי הפרמיות המתקבלות אצלה באופן שרירותי בניגוד להוראות שמתקבלות אצלה, ובניגוד להסכמים ולהוראות הדין; שהחברה מעבירה חלק מהכספים שנגבו ביתר לתכנית ביטוח אחרת שהמבוטח כלל לא ביקש; שהחברה גובה פרמיה מהמבוטחים עבור סיכונים שלא קיימים ועושה תיקונים רטרואקטיביים בדוחות שהיא מוציאה תוך הטעיית המבוטחים וכי החברה נמנעת מלהכניס מנגנוני בדיקה שיכולים להתריע על טעויות אפשריות וימנעו גביה בלתי חוקית. הסעדים העיקריים הנבצעים הינם: (א) לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזקים הממוניים והלא ממוניים שנגרמו להם; (ב) לחייב את החברה להתאים את הפרמיות שהיא גובה למה שצריך היה לגבות ולאכופ על החברה את תיקון הדוחות; (ג) לחייב את החברה להשיב פרמיות שקיבלה ללא זכות שבדין ושעולות על המוסכם, וכן להשיב רווחים שהפיקה ודמי ניהול על כספים שגבתה ביתר; (ד) להצהיר כי החברה גבתה כספים שלא כדין ועליה לפעול לשנות את המצב הקיים; (ה) ליתן צו עשה בדבר שינוי נהלי עבודה ומערכות ובאשר לניסוח פוליסות.	(א) כל בעלי פוליסה ו/או המבוטחים ו/או המוטבים בביטוח חיים ששילמו פרמיה גבוהה מזו שהובטחה להם בפוליסה, בין אם הפרמיה נקבעת ביחס לשכר המבוטח ובין אם הפרמיה נקבעת בסכום קבוע. (ב) כל המבוטחים בביטוח חיים אשר הכספים שהועברו חולקו שלא בהתאם להסכם ולחלוקה שחילק המעביד, ובכלל זה בין הקופות הפנימיות השונות. (ג) כל המבוטחים אשר בדוחות השנתיים שלהם שונתה יתרת הפתיחה (לרבות בדרך של "יתרת פתיחה עדכנית") מבלי שנמסר להם גילוי מלא ומפורט על השינוי ועל נימוקיו. (ד) כל מבוטח שכספים שהופקדו בעבורו הועברו לביטוח חדש שנפתח ללא הסכמתו. (ה) כל מבוטח אשר הפרמיה שנגבתה ממנו או חלקה אינם מטיבים את מצבו של המבוטח ו/או מניבים כל פיצוי נוסף בהינתן מקרה הביטוח.	לא הוערך על ידי התובע	
22.	06/16 מחוזי - ת"א	עמותה רשומה הפועלת למען האוכלוסייה המבוגרת נ' החברה, חברות ביטוח נוספות ומשרד האוצר	טענה לפיה הפיקוח על הביטוח אישר לחברות הביטוח למכור וחברות הביטוח מכרו, פוליסות ביטוח סיעודי קולקטיבי שהינן "מוצר פגום" וזאת בשל התנאי בפוליסה המאפשר לחברות הביטוח לסיים באופן חד צדדי את הפוליסה או לא לחדשה לאחר תקופה מוגבלת, ללא אזהרת המבוטחים מראש באופן ראוי, תוך גרימת נזקים ישירים ועקיפים להם. התובענה הוגשה בעילות הטעייה, תרמית, הפרת חובה חקוקה ורשלנות, ומבוקשים במסגרתה סעד כספי וכן סעדים הצהרתיים וצווי עשה בדבר כיסוי ביטוחי והבטחת זכויות לחברי הקבוצה.	כל לקוח שהחזיק פוליסת ביטוח סיעודי קולקטיבי שבוטלה ו/או שונו תנאיה באופן קיצוני ואשר הוטעה ו/או לא הוזהר ו/או לא יודע כי פוליסה זו אינה צוברת לזכותו כל סכום, וכי לא תעמוד לזכותו בימי זקנתו, וזאת לתקופה של 7 השנים שקדמו להגשת התובענה לכל הפחות ו/או מיום ההפקדה הראשונה של הלקוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	7 מיליארד ש"ח
23.	10/16 בית הדין האזורי לעבודה - ירושלים	מבוטח בקרן השתלמות נ' מגדל מקפת	טענה לגביית הוצאות ניהול השקעה ללא הוראה חוזית בתקנון בנושא. הסעד המבוקש הוא השבה של כל הוצאות ניהול ההשקעה/עמלות שנגבו מחברי הקבוצה במהלך שבע שנים מלפני מועד הגשת התביעה, בצירוף ריבית שקלית כחוק וכן להורות למגדל מקפת להימנע מלנכות מחשבונותיהם של חברי הקבוצה סכומים כלשהם בגין הוצאות ניהול השקעות/עמלות.	כל עמית בקרן "מגדל השתלמות" (בשמה זה ובשמותיה הקודמים, ולרבות כל הקרנות שמוזגו לתוכה) בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית.	94 מיליון ש"ח

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
24.	10/16 מחוזי - מרכז	עמית בקופת גמל לקצבה נ' החברה, מגדל מקפת ומבטח סימון	טענה לסיווג שגוי של כספי תגמולים המופקדים בקופות גמל לקצבה, אשר לכאורה יוביל למיסוי יתר של הקצבה שתתקבל מקופות הגמל במועד הזכאות. הסעד המבוקש הראשי הינו צו עשה, שיוורה לחברה ולמגדל מקפת לפעול לתיקון הרישומים לשם התאמתם לדין. הסעד החלופי המבוקש הוא פיצוי בסכום שלא הוערך בבקשת האישור. כמו כן התבקש בבקשת האישור צו עשה לשינוי התנהלות המשיבות ביחס לעתיד, כך שידרשו לקבל הוראות סיווג מתאימות.	שתי תתי קבוצות: (1) לקוחות מי מהנתבעות אשר הכספים שהופקדו על ידם או עבורם פוצלו בעת ההפקדה לשתי קופות גמל לקצבה שבניהול מקפת ו/או מגדל, ואשר בשל פיצול זה כספים אלו סווגו בחסר ל"קצבה מוכרת", כהגדרת המונח בסעיף 9א(א) לפקודת מס הכנסה. (2) לקוחות מי מהנתבעות, שהם עמיתים שכירים בקופת גמל לקצבה שבניהול מגדל מקפת או החברה, אשר הפקידו לקופה כספים על חשבון מרכיב תגמולי העובד, ואשר בשל כך כספים אלו סווגו בחסר ל"קצבה מוכרת".	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. לא הוערך על ידי התובע	
25.	12/16 מחוזי - מרכז	מבוטחים בפוליסת ביטוח מנהלים נ' החברה	טענה לגביית הוצאות ניהול השקעה ללא הוראה חוזית בפוליסות המתירה זאת. הסעד המבוקש הוא השבה של כל הוצאות ניהול ההשקעה שנגבו מחברי הקבוצה במהלך שבע שנים מלפני מועד הגשת התביעה, בצירוף ריבית שקלית כחוק וכן להורות לחברה להימנע מלנכות מחשבונותיהם על חברי הקבוצה סכומים כלשהם בגין הוצאות ניהול השקעות.	כל המבוטחים בביטוחי המנהלים ששווקו על ידי החברה (משתתף ברוחים, "ותר", "מגדלור" וכיוב'), אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בניגוד לדין ו/או כאשר הפוליסה לא כללה הוראה המאפשרת לחברה לגבות הוצאות אלו.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביהמ"ש החליט ביום 15 ביוני 2017 על העברת התיק לבית הדין לעבודה. ראה גם תובענה מס' 23 בסעיף זה.	

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
26.	01/17 מחוזי - מרכז	שני מבטוחים בביטוח רכב חובה נ' החברה	טענה לפיה החברה נמנעת מלגלות למבטוחיה כי על פי פרקטיקה הנהוגת אצלה (והקיימת גם אצל יתר חברות הביטוח), הם זכאים להפחתת הפרמיה המשולמת על ידם בהגיעם למדרגות גיל ו/או וותק נהיגה הנהוגות אצלה. הסעדים המבוקשים הם לחייב את החברה להשיב לחברי הקבוצה את דמי הביטוח העודפים שנגבו בניגוד לדין עקב התנהלותה כאמור לעיל וכן צו עשה, המורה לחברה לשנות את דרך התנהלותה כאמור לעיל.	מבטוחי החברה בביטוח רכב חובה, צד ג' ומקיף בתקופה שתחילתה בשבע השנים הקודמות להגשת התובענה, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת גיל ו/או וותק נהיגה המזכה על פי דין וכן על פי הפרקטיקה הנהוגה אצל החברה בהפחתת דמי הביטוח, ואשר החברה נמנעה מלנהוג כלפיהם על פי דין וכן על פי אותה פרקטיקה נהוגה וכתוצאה מכך לא קבלו את ההפחתה בפרמיה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענה בסעיף ג(3) להלן.	62 מיליון ש"ח
27.	2/17 מחוזי - מרכז	עמותה רשומה הפועלת למען האוכלוסייה המבוגרת נ' מגדל מקפת	טענה לפיה מגדל מקפת גבתה מעמיתיה בקרן הפנסיה ובקופות הגמל, תשלום בגין "הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קופות הגמל" (הוצאות ישירות), בניגוד להוראות התקנון ובניגוד למצגיה החוזיים והטרומ חוזיים כלפי עמיתיה. בכך נטען שמגדל מקפת מפרה את החוזה בינה לבין עמיתיה ומפרה גם את הוראות הדין. הסעדים המבוקשים הם: (א) ליתן צו לפיו התנהלות מגדל מקפת הינה בלתי חוקית, באשר היא מפרה חוזה - התקנון בינה לבין עמיתיה; (ב) לחייב את מגדל מקפת להשיב לכל אחד מחברי הקבוצה את הסך המצטבר שנגבה ו/או נוכה מחשבונו בקשר עם כל סוג של הוצאה בקשר עם הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קופות הגמל; (ג) לחילופין לחייב את מגדל מקפת להשיב לנכסי קרן הפנסיה ולנכסי קופות הגמל את כל ההוצאות הישירות שנגבו שלא כדי ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של כספים אלה. (ד) להורות למגדל מקפת להציג באופן ברור ומפורש מעתה ואילך, בכל טופסי ההצטרפות ובכל התקנונים כי בנוסף לדמי הניהול ייגבה ו/או ינוכה סך נוסף בקשר עם הוצאת ישירות וכן לציין את השיעור המקסימלי שייגבה.	כל מי שהוא בעל זכות מכל מין וסוג שהוא, בכספים המצויים בקרן הפנסיה אשר בניהולה של מגדל מקפת החל מחודש יולי 2013 ואילך, וכן כל מי שהיה בעבר בעל זכות בכספים כאמור. וכן כל מי שהוא בעל זכות, מכל מין וסוג שהוא, בכספים המצויים בקופות הגמל אשר בניהולה של מגדל מקפת בשבע שנים שקדמו להגשת בקשת האישור ואילך, וכן כל מי שהיה בעבר בעל זכות בכספים כאמור.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענות מס' 23 ו-25 בסעיף זה.	287 מיליון ש"ח

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
28.	2/17 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים בחברה נ' החברה	טענה לפיה החברה גבתה דמי עריכה או כל תשלום אחר מלקוחותיה בגין העמדת הלוואות בניגוד לטיטת עמדת הפיקוח על הביטוח בנושא גביית דמי טיפול בהלוואות ובניגוד להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח). הסעדים המבוקשים במסגרת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית הם: (א) השבת מלוא הסכומים שגבתה החברה מלקוחותיה בניגוד לדיון ו-(ב) צווים הצהרתיים המורים כי החברה פעלה שלא כדין וכי כל אדם שחויב בגין הסכומים הבלתי חוקיים, יהיה זכאי להשבה של מלוא הסכומים העודפים ששילם.	כלל הלקוחות של החברה שנטלו הלוואה ואשר חויבו בדמי עריכה או כל תשלום אחר כדמי הקמת הלוואה או כדמי טיפול בה ב-7 השנים האחרונות.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. ביום 2 ביולי 2017 פרסמה הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון טיוטת הכרעה כלפי חברות הביטוח הכוללת הוראות להשבת דמי הטיפול שנגבו בגין הלוואות בתקופה של 7 שנים קודם ליום 30 ביוני 2017.	2 מיליון ש"ח
29.	5/17 מחוזי - ת"א	עובדים של מעסיקים, שהנתבעות מנהלות ההסדר שלהם נ' מבטח סימון וסוכנויות ביטוח נוספות	טענה לפיה הנתבעות גרמו בפעילותן כסוכנויות ביטוח (מנהלות הסדר פנסיוני) לנזקים כלכליים לחברי הקבוצה, מאחר ועד לתיקוני חקיקה (תיקונים שבוצעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 ("חוק הייעוץ") וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב ל-2015 ו-2016), (התשע"ו-2015), עלויות תפעול ההסדרים הפנסיוניים, שסיפקו הנתבעות למעסיקים, סובסדו על ידי העובדים של אותם מעסיקים והנתבעות העדיפו את טובת המעסיקים, עמם התקשרו בהסכמי שירותים, על פני טובת העובדים, ששילמו בפועל על שירותי התפעול הללו, באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם. הנזק הנטען לחברי הקבוצה הוא התשלום העודף של עלויות התפעול כאמור, שהועמס לפי הטענה על חברי הקבוצה באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם. הסעדים הנתבעים הינם פיצוי/השבה בגין דמי ניהול עודפים שנגבו לטענת התובעים מחברי הקבוצה וכן כל סעד אחד שייראה לביהמ"ש כנכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מי שנמנה על מצבת לקוחות הנתבעות בזמן שהן סיפקו למעסיק שירותי ניהול הסדר פנסיוני, במשך התקופה שתחילתה 7 שנים קודם להגשת התובענה ועד שהמעסיק החל לשאת בעלויות התפעול בהתאם לתיקון מס' 6 לחוק הייעוץ.	בקשת האישור כוללת טענות דומות לאלו שפורטו בבקשה לאישור תובענה ייצוגית אחרת, קודמת בזמן, שנמחקה על-ידי ביהמ"ש ביום 28 בנובמבר 2016 לנוכח המלצתו למחוק את ההליך. ביום 2 באוגוסט 2017 הוגשה מטעם המשיבות בקשה לסילוק בקשת האישור על הסף, ולחלופין העברתה לבית הדין לעבודה ולקביעת ערובה להוצאות.	357 מיליון ש"ח, מתוכם כ-131 מיליון ש"ח כנגד מבטח סימון וסוכנות לביטוח

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
30.	5/17 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח רכב לעובדי המדינה נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	טענה לפיה הנתבעות, גבו ממבוטחים בביטוח רכב לעובדי מדינה, פרמיית ביטוח המגלמת סיכון גבוה יותר שאינו רלבנטי לתובעים ולחברי הקבוצה, וזאת תוך הפרה של הוראות סעיפים 55 ו-58 לחוק הפיקוח (איסור תיאור מטעה ואיסור פגיעה), הפרת חובה חקוקה, הפרת הוראות חוק החוזים לרבות הפרת חובת תם הלב בשלב המשא ומתן ובשלב החוזה ועשיית עושר ולא במשפט. הסעדים העיקריים הנתבעים: ליתן צו המורה לנתבעות להשיב על שאלונים ו/או לגלות בפני התובעים את כל המידע שיש בידם בקשר לגודל הקבוצה ושיעור הנזק שנגרם לה; להתיר לתובעים לתקן את כתב התובענה באופן של עדכון הנתונים המספריים והסכומים המתאימים כפי שיגולו על ידי הנתבעות; לפסוק לטובת חברי הקבוצה את סכום התובענה המהווה אומדן של שיעור הנזק שנגרם לחברי הקבוצה; וליתן צו המחייב את הנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות.	כל לקוח של הנתבעות, בשבע השנים האחרונות אשר רכש ממי מהנתבעות פוליסת ביטוח רכב לעובדי מדינה והיה זכאי להנחה בפרמיית הביטוח בשל העדר תביעות בשלוש שנים הקודמות, אך שילם פרמיה גבוהה יותר בשל אי התחשבות בעברו הביטוחי ו/או לפי פרמיה של העדר עבר ביטוחי.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. 155 מיליון ש"ח כנגד כל הנתבעות יחד	
31.	6/17 מחוזי - מרכז	חברה המעסיקה עובדים נ' אליהו בטוח בע"מ	השבה של דמי הפגיעה כמשמעותם בסעיף 94 לחוק ביטוח הלאומי ששילמו מעסיקים/מעבידים למוסד לביטוח לאומי בתקופה המתחילה בחודש ה-84 שקדם למועד הגשת בקשת האישור ומסתיימת במועד פסה"ד בתובענה הייצוגית או לחילופין עד מועד אישור הבקשה כתובענה ייצוגית (להלן: "התקופה הרלבנטית") בגין תקופת הזכאות הראשונה (12 הימים הראשונים שבעדם זכאי העובד לדמי פגיעה כמשמעותה בסעיף 94 לחוק הביטוח הלאומי וזאת בעקבות תאונות דרכים שנגרמו לעובדיהם שניזוקו בנזקי גוף כתוצאות מהתאונות הנ"ל, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה ע"י המל"ל. התביעה נכללת במסגרת תיק RUN OFF שרכשה החברה מאליהו בטוח, בעלת השליטה בחברה ביום 21 באפריל 2016. במסגרת ההסכם לרכישת התיק נכללו הסדרים לכיסוי בגין תביעות עבר מביטוח המשנה שנרכש על ידי החברה וכן נכללו הסדרי שיפוי.	ציבור המעבידים ומעסיקים "הרגילים" למעט המדינה וקבוצות שהוחרגו בבקשה, אשר שילמו/החזירו לביטוח לאומי במהלך התקופה הרלבנטית, בגין עובדיהם הניזוקים, דמי פגיעה בגין תקופת הזכאות הראשונה עקב תאונות דרכים שאירעו לעובדיהם אשר הוכרו גם כתאונות עבודה ע"י ביטוח לאומי ואשר הנתבעת הנפיקה פוליסות ביטוח החובה המכסות את האירועים נשוא התאונות הרלבנטיות.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. כ-14.5 מיליון ש"ח	

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה
32.	7/17	מבוטח בביטוח מנהלים נ' החברה	<p>טענה לפיה החברה אינה מחשבת את סכום הקצבה המשולמת למבוטח, כולה או חלקה, על פי מקדם המרה הנקוב בנספח המצורף לפוליסת ביטוח מנהלים הונית ו/או בהתאמה לו. נטען כי החברה מאפשרת את המרת סכום הביטוח ההוני לפי מקדם הקצבה שבנספח הנ"ל אך ורק ביחס להפרשות המעביד לתגמולים, ואילו ביחס ליתר הכספים שבפוליסה מאפשרת את המרת סכום הביטוח ההוני לפי מקדם קצבה נחות.</p> <p>הסעדים המבוקשים הינם: (א) להורות לחברה לשלם לכל עמית החבר בקבוצה, אשר קיבל קצבה שחושבה או שחלקה חושב לפי מקדמים גבוהים מאלו המפורטים בנספח ו/או מן המקדמים הנגזרים מאלה הנקובים בנספח, פיצוי בגובה הפרש בין הקיצבה ששולמה לו בפועל לבין הקיצבה שצריכה הייתה להיות משולמת לו אילו חושבה כולה לפי המקדמים הנקובים בנספח ו/או בהתאמה להם (בהתאם לגיל המבוטח במועד ההמרה), והכל בתוספת ריבית והפרשי הצמדה כדין. (ב) לצוות על החברה לחשב ולשלם לעמיתים חברי הקבוצה, מכאן ולהבא את הקצבה במלואה, לפי המקדמים המפורטים ו/או המותאמים למקדמים הנקובים בנספח.</p>	<p>כל מי שהתקשר עם החברה בהסכם להבטחת קיצבה הנספח לפוליסת ביטוח מנהלים הוני (תהא כותרתו אשר תהא) שקיבל בפועל ו/או עתיד לקבל מהחברה סכום קצבה שחלקה ו/או כולה מחושב לפי מקדם הגבוה מזה הנקוב בנספח (לרבות נגזרותיו של אותו מקדם הנקוב בנספח)</p>	<p>טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. לא הוערך על ידי התובע</p>	

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
1.	12/2012 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח רכב נ' אליהו בטוח וחברות ביטוח נוספות	גביית פרמיה שלא בהתאם לסיווג העדכני של הרכב בהתייחס לרכבים אשר סיווגם שונה בשנת 2017 בתקנות התעבורה מרכב מסחרי לרכס פרטי. התביעה נכללת במסגרת תיק RUN OFF שרכשה החברה מאליהו בטוח, בעלת השליטה בחברה ביום 21 באפריל 2016. במסגרת ההסכם לרכישת התיק נכללו הסדרים לכיסוי בגין תביעות עבר מביטוח המשנה שנרכש על ידי החברה וכן נכללו הסדרי שיפוי.	לא צוין	ביום 23 באפריל 2017 דחה ביהמ"ש את בקשת אישור התובענה כייצוגית.
2.	4/2015 מחוזי - ת"א	חסוי (באמצעות אפוטרופוס) שהיה מבוטח בביטוח חיים קבוצתי נ' בנק לאומי לישראל בע"מ והחברה	חיוב נוטלי משכנתאות מעל גיל 55 ברכישת פוליסת ביטוח חיים וזאת בידיעה שהם בגיל שאינו בר ביטוח, והמשך חיוב נוטלי משכנתאות בתשלום עבור פוליסת ביטוח חיים גם לאחר הגיעם לגיל 65 - גיל תום תקופת הביטוח. הסעדים המבוקשים הינם כדלהלן: להפסיק לגבות פרמיה בגין ביטוח חיים בגין לווים שהגיעו לגיל תום תקופת הביטוח, להשיב פרמיות ביטוח חיים שנגבו מנוטלי משכנתאות שגילם ביום ההצטרפות היה מעל גיל 55, וממבוטחים שעברו את גיל תום תקופת הביטוח.	360 מיליון ש"ח	ביום 18 בינואר 2017 אישר ביהמ"ש את הסתלקות המבקש מהבקשה ודחיית התביעה האישית, מבלי שאישר את הגמול המוצע למבקש ובא כוחו.
3.	5/2014 מחוזי - ת"א	מבוטחת בביטוח רכב הכולל כיסוי לרכב חילופי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי מתן רכב חילופי לנהג צעיר מבלי שנערך גילוי על כך ברשימה/מפרט, זאת בניגוד לחובת הגילוי המוטלת על מבטחים. הסעדים המבוקשים כוללים סעד הצהרתי על התרשלות כלפי התובעים והפרת חובות כלפיהם, חיוב המשיבות לספק כיסוי זה, להורות על גילוי נאות ותשלום פיצוי כיסוי כאמור.	28 מיליון ש"ח, מתוכו חלק החברה כ-8 מיליון ש"ח	ביום 31 בינואר 2017 אישר ביהמ"ש את בקשת ההסתלקות שהוגשה בהסכמת הצדדים.
4.	4/2010 מחוזי - מרכז	ארגון צרכנים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	הפרה של החובות המוטלות על המשיבות לאיתור בעלי זכויות בפוליסות ביטוח, אי ניהול נפרד של כספים ללא דורש, אי העברת כספים שלא נדרשו לאפוטרופוס הכללי, גביית דמי ניהול העולים על המותר והתעשרות שלא כדין מהתשואה שמניבים הכספים שלא נדרשו. במסגרת הסעדים נכללה בקשה לחייב את המשיבות להעביר את הכספים לבעלי הזכויות, להעביר כספים שלא נדרשו לאפוטרופוס הכללי, לחייב השבה של דמי ניהול ותשואה ולהקים קרן בה ינוהלו כספים שלא נדרשו בחשבון נפרד בגין כל פוליסה.	-	ביום 9 בפברואר 2017 אישר ביהמ"ש הסכם פשרה בתיק הקובע פעולות שעל החברה לנקוט לאיתור בעלי זכויות באמצעות מאתר חיפוי.

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח (המשך)

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
5.	8/2016 מחוזי - מרכז	מבוטחת בביטוח רכב חובה נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	טענה לגביית דמי ביטוח גבוהים מדי בביטוח רכב מקיף בשל אי עדכון דמי הביטוח עקב שינוי גיל המבוטח במהלך תקופת הביטוח. הסעדים העיקריים שנתבעו במסגרת התובענה היו כדלהלן: א) לחייב את החברה להשיב את כל הפרמיות שגבתה ממבוטחיה ביתר בניגוד לדין עקב התנהלותה כאמור לעיל, בצירוף ריבית כדן, בגין שבע השנים טרם הגשת התובענה; ב) סעד הצהרתי לפיו החברה אינה רשאית לגבות פרמיה מבלי להתחשב בגיל המבוטח אשר משתנה במהלך תקופת הביטוח המוזיל את תעריף הפרמיה; ג) צו המונע מהחברה להמשיך בפרקטיקה של גביית דמי ביטוח ביתר כאמור לעיל.	100 מיליון ש"ח	ביום 12 ביולי 2017 הורה ביהמ"ש, לבקשת התובעת, על מחיקת החברה מהבקשה לאישור התובענה כייצוגית ומהתובענה עצמה.
6.	5/2015 מחוזי - ת"א	נכה אשר ביקשה לחנות בחניון מרכז ויצמן בתל אביב נ' החברה ואריאל פרומול ניהול קניונים בע"מ	אי מתן חניה חינם לאדם עם מוגבלות במרכז ויצמן בת"א בהתאם לחוק חנייה לנכים, התשנ"ד-1993. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה ליתן צו למשיבות להציב שילוט במקום בולט לעין בכל הכניסות לחניון ויצמן, המסביר על זכויות הנכים ולחייב את המשיבות בפיצוי הקבוצה בסכום דמי החנייה שגבתה מחברי הקבוצה בתקופה האמורה.	כ-7 מיליון ש"ח	ביום 1 באוגוסט 2017 אישר ביהמ"ש את בקשת ההסתלקות שהוגשה בהסכמת הצדדים.

ד. הליכים משפטיים ותובענות מהותיות אחרות

להלן מתוארות תובענות מהותיות אחרות, סכום התביעות מוצג נכון למועד הגשתן.

תאריך וערכאה	הצדדים	עילת התביעה, סעד וסכום	פירוט
5/2/14 8/4/14	כלל חברי קופות חולים כללית ומכבי נ' החברה, חברות ביטוח נוספות, שירותי בריאות כללית ומכבי שירותי בריאות	תביעות נגזרות בשם מבטחים בקופות חולים כללית ומכבי להם קיים ביטוח בריאות פרטי למימוש זכות ההשתתפות של קופת חולים כללית וקופת חולים מכבי, בגין הוצאות שהוציאו במסגרת תכניות שירותי הבריאות הנוספים (שב"ן) ובגין ניתוחים שבוצעו על ידן במסגרת סל הבסיסי או המשלים בשל חפיפת החבויות בין השב"ן לפוליסות ביטוחי הבריאות המסחריים.	ביום 11 ביוני 2015 ניתנה החלטת ביהמ"ש בשאלת מעמדם של המבקשים להגיש תביעה נגזרת ונקבע כי חבר באגודה עותומנית רשאי להגיש תביעה נגזרת בשם האגודה. ביום 14 ביולי 2015 הפנה ביהמ"ש המחוזי את התיק לקבלת עמדת היועמ"ש. כמי שאמור להתייחס בתגובתו לעמדת משרד האוצר, הממונה על הביטוח ומשרד הבריאות בכל הסוגיות המתעוררות התיק וזאת בשל המשמעויות הציבוריות ומורכבות הסוגיות שההכרעה בהן אינה פשוטה, ובמוקדן השאלה האם לא ראוי שנושא התיק יוסדר על ידי הרשות המבצעת או הרשות המחוקקת.
		הסעד הנתבע הינו שיפוי קופות החולים ב-60% מעלות ניתוח בשב"ן ו-33.3% בסל הבסיסי ו-50% ביחס לכל המקרים האחרים שבחפיפת חבויות.	קופות החולים הגישו בקשת רשות ערעור לביהמ"ש העליון ביום 16 ביולי 2015 על החלטת ביהמ"ש בשאלת מעמדם של המבקשים, אליה הצטרפו חברות הביטוח. בהחלטה מיום 11 בנובמבר 2015 קבע ביהמ"ש העליון כי יש להמתין לקבלת עמדת היועמ"ש בנושא ולאחר הגשתה יוחלט על אופן המשך הטיפול בבקשת רשות הערעור.
		סכום התביעה: ביחס לקופת חולים כללית 3,518 מיליון ש"ח. ביחס לקופת חולים מכבי 1,714 מיליון ש"ח.	ביום 3 בפברואר 2016 החליט ביהמ"ש המחוזי להשהות את המשך הדיון בתביעה הנגזרת עד לקבלת עמדת היועמ"ש והכרעת ביהמ"ש העליון בבקשות רשות הערעור.
			ביום 2 במרס 2016 הגיש היועמ"ש עמדה ולפיה אין למבקשים בתיק זכות להגיש תביעה נגזרת בשם קופות החולים וכי אין מקום בנסיבות העניין לאשר את התביעה לגופה, וזאת בין השאר, מאחר שלא ניתן לקבוע מראש את עצם קיומה של זכות שיבוב או את משמעותה הכספית; לאור האפשרות שהמשמעות של אישור התביעה כנגזרת תהיה הגשת תביעות שיבוב פרטניות בהיקף בלתי סביר עם מורכבות משפטית, תוך הטלת נטל כבד ובלתי סביר על המערכת המשפטית, ואפשרות שהשכר מתביעות הדדיות בין המבטחים לבין קופות החולים לא יעלה על המשאבים שיושקעו בניהולן; קיים יתרון משמעותי לקביעת נורמה משפטית קבועה ומוגדרת ויצירת מנגנון כללי וגלובאלי בין המערכת הביטוחית המסחרית לזאת של קופות החולים, אשר תאפשר איזון ומבלי להידרש לכל מקרה פרטני. ואולם נורמה כזאת אינה בנמצא וסוגיה זו מצויה בבחינה בידי משרדי הממשלה ובכוונת המשרדים השונים להסדיר את הנושא, ככל שיימצא שיש פערים המצדיקים הסדרה. התיק קבוע לדיון בפני ביהמ"ש העליון.
			ביום 20 ביולי 2017 החליט ביהמ"ש לתת רשות ערעור בעקבות בקשת רשות הערעור והתיק ממתין לפסק דין בערעור.

ה. סיכום נתוני תביעות משפטיות

(1) להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברות המאוחדות, כפי שצוינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו.

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע באלפי ש"ח ⁽¹⁾
תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית⁽²⁾ (3)	6	2,546,552
צוין סכום המתייחס לקבוצה	3	1,971,061
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	2	575,491
לא צוין סכום התביעה	1	-
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות⁽³⁾	26	11,941,139
צוין סכום המתייחס לקבוצה	11	2,738,124
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	4	9,203,015
לא צוין סכום התביעה	11	-
תביעות מהותיות אחרות	1	5,232,000
תביעה מתייחסת למספר חברות לא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	1	5,232,000

(1) כל הסכומים באלפי ש"ח ובקירוב, למועד הגשת הבקשות או התובענות לפי העניין.
 (2) כולל תובענה בה לא צויין סכום תביעה מדויק (שורה 3 בטבלה בסעיף ב' לעיל), שם הוערך סכום התביעה במאות מיליוני ש"ח מבלי שנגקב בסכום תביעה.
 (3) מקום בו צויין סכום המתייחס לקבוצה, הובא בחשבון הסכום המתייחס לקבוצה ולא הסכום המתייחס לכלל התובעות.

(2) סכום ההפרשה הכולל בגין התובענות הייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, שהוגשו כנגד הקבוצה כמפורט בטבלה המסכמת בסעיף 1) לעיל מסתכם בכ-70 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2016 כ-68 מיליון ש"ח).

(3) סך כל ההפרשות הכולל בגין כל ההליכים כנגד הקבוצה, לרבות תובענות ייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, לרבות בגין הליכים כמפורט בסעיף ו' להלן, הינן כ-113 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2016 כ-108 מיליון ש"ח).

1. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה

להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים ואחרים המתנהלים כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות:

(1) בחודש דצמבר 2012 פורסמה טיוטת הכרעה שעניינה הפקדות חד-פעמיות בפוליסות מבטיחות תשואה של החברה. על-פי טיוטת ההכרעה, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") סבור כי היה על חברות הביטוח להודיע ו/או לקבל הסכמה לזקיפת תשואת תיק משתתף ברווחים ביחס להפקדות חד-פעמיות שנעשו בפוליסות מבטיחות תשואה. על פי טיוטת ההכרעה של הממונה יש לבצע פעולות מסוימות תוך חלוקת המבוטחים לשתי קבוצות - האחת מבוטחים שהפקדותיהם החד-פעמיות נשאו תשואה שווה או גבוהה מהתשואה המבוטחת, והשנייה שהפקדותיהם החד-פעמיות נשאו תשואה נמוכה מהתשואה המבוטחת. החברה הגישה תגובתה לטיטוט ההכרעה, התקיים שימוע, נמסרו לפיקוח נתונים כבקשתו. טרם הוצאה הכרעה בנושא.

(2) ביום 27 ביולי 2015 הורשע בביהמ"ש המחוזי בתל אביב יפו (המחלקה הכלכלית) במסגרת הסדר טיעון עובד לשעבר בתחום המסחר בשוק ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה ("הגופים המוסדיים", "העובד", בהתאמה). כתב האישום בו הודה העובד הוגש ביום 11 בפברואר 2015 על ידי פרקליטות מחוז מרכז תל אביב (מיסוי וכלכלה) כנגד העובד וכנגד נאשם נוסף, אשר לפי כתב האישום פעל עם העובד ("הנאשם הנוסף"). על פי כתב האישום העובד והנאשם הנוסף ניצלו את השליטה והידע של העובד, מתוקף תפקידו ומעמדו בגופים המוסדיים לשם השאת רווחים לטובת עצמם וזאת באמצעות מסחר בניירות ערך עבור עצמם, בין על ידי רכישת מניות במתווה המלווה בהוראות מכירה של הגופים המוסדיים ו/או מכירת מניות במתווה המלווה בהוראות רכישה או בטרם תבוצע רכישה זו לחשבונות הגופים המוסדיים ובין על ידי שילוב של פעולות אלו.

כמו כן, על פי כתב האישום העובד לשעבר והנאשם הנוסף פעלו באופן מרמתי במסחר בניירות ערך בעשרות ניירות ערך שונים, על ידי העברת מידע על ידי העובד לנאשם הנוסף בדבר הוראות בחשבונות הגופים המוסדיים וביצוע מוקדם של פעולות בניירות ערך על ידי הנאשמים בשערי רכישה נמוכים ושערי מכירה גבוהים יותר על פני חשבונות הגופים המוסדיים. על פי כתב האישום, בעשותו את האמור, נהג העובד לשעבר במרמה והפרת אמונים וכן לקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו כעובד ציבור ותמורת השוחד שקיבל, ניצל העובד את תפקידו ומעמדו בגופים המוסדיים על מנת להפיק רווחים אישיים לו ולנאשם הנוסף. כמו כן, על פי כתב האישום פעולותיהם של הנאשמים השפיעה בדרכי תרמית על תנודותיהם של כ-59 שערי ניירות ערך, וקיבלו במרמה בנסיבות מחמירות רווחים בסך של כ-11.5 מיליון ש"ח. לתובענה בנושא זה, יחד עם בקשה לאישורה כייצוגית ראה סעיף ב.14 לעיל.

(3) בחודש יולי 2017 קיבלה החברה הודעה מחברה מנהלת שאיננה בבעלות החברה (להלן: "הנתבעת"), אודות כתב תביעה שהוגש בחודש אוקטובר 2016 נגד הנתבעת לביהמ"ש המחוזי בתל-אביב בת"צ 35374-10-16 (להלן: "התובענה") ע"י בניו של מנוח שהינם מוטבים של המנוח בקופת גמל שמנוהלת ע"י הנתבעת (להלן: "התובעים"). יחד עם התובענה הוגשה נגד הנתבעת בקשה לאישור התובענה כייצוגית על פי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "בקשת האישור"). בהודעה הנ"ל ציינה הנתבעת כי עניינה של התובענה הוא בביטוח חיים קבוצתי אשר רכשה הנתבעת (וקודמותיה) עבור עמיתה. עוד ציינה הנתבעת בהודעה הנ"ל, כי התובעים טוענים בבקשת האישור, בין השאר, כי הנתבעת (וקודמותיה), הפרה את חובותיה על-פי דין, ונמנעה מלשלוח הודעות למוטביו או ליורשיו של עמית שנפטר אודות קיומה של פוליסת ביטוח חיים וזכאותו לקבלת תגמולים מכוח אותה פוליסה, כך שבסופו של יום חלה התיישנות על התביעה הביטוחית. בנוסף, מציינת הנתבעת, כי התובעים טוענים בבקשת האישור, כי היה על הנתבעת לפעול באופן אקטיבי לצורך קבלת כספי ביטוח החיים, להתריע בפני המוטבים או היורשים כי קיימת תקופת התיישנות מקוצרת על-פי הדין לצורך הגשת תביעה ביטוחית, ואף להגיש תביעה על-מנת לקבל את תגמולי הביטוח עבור אותם מוטבים/יורשים, אשר יוחזקו בחשבון העמית. כמו כן, טענה הנתבעת בהודעה הנ"ל כי היא אינה מרוויחה מקיומה של פוליסת ביטוח חיים קבוצתי לעמיתה, וכי תשלומי הפרמיה שמשלמים העמיתים מועברים לחברת הביטוח במלואם; ועל-כן הגורם היחיד שהתעשר, לטענתה, כתוצאה מאי תשלום פוליסת ביטוח החיים למוטבי או יורשי העמית (ככל שהיו מקרים כאלה) היא החברה המבטחת (ובין היתר החברה). כן הנתבעת ציינה בהודעתה, כי היא שומרת על טענותיה וזכויותיה כלפי החברה ככל שהתביעה תתקבל.

(4) לענין שומות המס בקשר עם שנות המס 2007, 2009 ו-2010 בסך של כ-70 מיליון ש"ח, וערעור שהגישה מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ בביהמ"ש המחוזי בתל-אביב בסוגיית מיסוי החברה בגין קבלת דיבידנדים שמקורם ברווחי שערך ראה באור 2.1 ד.2. לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2016.

לענין שומות המס לשנים 2011 ו-2012 בסוגיית החבות במס רווח בגין דיבידנד מחברות מוחזקות ששוורר לחברה וערעורים שהגישה החברה בבית משפט המחוזי בתל-אביב, ראה באור 1.1 ד.2. לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2016.

חבות המס הנובעת מהשומות לשנים 2011 - 2012 (כולל הפרשי הצמדה וריבית למועד פרסום הדוחות הכספיים) מסתכמת בכ-1.5 מיליון ש"ח.

1. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה (המשך)

(5) החברה ו/או החברות המאוחדות חשופות לתביעות או לטענות נוספות בעילות שונות, שאינן תביעות לכיסוי ביטוחי של מקרה ביטוח על פי הפוליסה שהופקה על ידי החברה, מצד לקוחות, לקוחות בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. החשיפה הכוללת מוערכת במאות מיליוני ש"ח, מזה סכום מצטבר בגין תביעות שהוגשו בסך של כ-53 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2016 כ-56 מיליון ש"ח) וזאת מעבר לחשיפות הכלליות המתוארות בבאור זה ובכללן בסעיף 6.1 ו-7) לבאור זה.

(6) הממונה, מפרסם מעת לעת, ניירות עמדה, עקרונות לניסוח תוכניות ביטוח, מסמכי נהגים ראויים ולא ראויים וכיצא באלה מסמכים או טיוטות מסמכים הרלבנטיים לתחומי פעילותה של הקבוצה אשר יכול ויש להם השפעה על זכויות מבוטחים ו/או עמיתים ויכול ויש בהם ליצור חשיפה לקבוצה במקרים מסוימים הן ביחס לתקופת פעילותה קודם לכניסת אותם מסמכים לתוקף והן ביחס לעתיד.

לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופים המבטחים לטענות בקשר ו/או בעקבות הוראות אלו אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. לעיתים יכולה להיות השלכה מסוג זה גם לחוזרים שהממונה מפרסם ואשר ברגיל תחולתם העתידית.

כנגד הקבוצה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה ביחס לזכויות מבוטחים ו/או עמיתים על פי תוכניות ביטוח ו/או קרנות ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בקבוצה. לעיתים הכרעות (או טיוטות הכרעה) של הממונה בתלונות אלו, ניתנות באופן רחבי ביחס לקבוצת מבוטחים.

כמו כן, עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בגופים המוסדיים בקבוצה ו/או מעביר אליהם בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול הגופים המוסדיים, ניהול זכויות מבוטחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמים, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות המבוצעות על-ידי הגופים המוסדיים, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבטחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל הממונה עיצומים כספיים בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

(7) קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות, עקב פערי מידע בין הקבוצה לבין הצדדים השלישיים לחוזי הביטוח, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר ביחס למוצרי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת הקבוצה, בהיותם מאופיינים באורח חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, לרבות בנושאי תשלומי הפקדות על-ידי מעסיקים ומבטחים, פיצולם ושייכותם לרכיבי הפוליסות השונים, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. מוצרים אלו מנוהלים על פני שנים בהם מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלו מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות בתי המשפט. שינויים אלו מיושמים על מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. קבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיונים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקות חברות הקבוצה הינו עתיר פרטים ונסיבות, ואשר קיים בו סיכון אינהרנטי שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות או שורה של טעויות מיכוניות או טעויות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטני בלקוח, ואשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלבנטי בהתייחס ללקוח בודד. הגופים המוסדיים בקבוצה מטפלים, באופן שוטף, בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדיים, בהתאם לפערים המתגלים מעת לעת.

החברה וחברות מאוחדות חשופות לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, ייעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד ענינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של הגופים המקצועיים בקבוצה לרבות סוכנויות הקבוצה וכיוצ"ב טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי חברות הקבוצה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מסוג האמור. הקבוצה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי, ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסה או פוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה:

שיעור מס כולל במוסדות כספיים	שיעור מס רווח %	שיעור מס חברות	שנה
35.90	17.00	25.00	2016
35.04	17.00	24.00	2017
34.19	17.00	23.00	2018 ואילך

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח

ביטוח חיים ובריאות

בשנים האחרונות נצפו תופעות שהשפיעו על הנחות אקטואריות מרכזיות המשמשות בסיס לחישוב העתודות. האחת, נגזרת מהירידה המתמשכת בשיעורי הריבית והשנייה משינויים דמוגרפיים הבאים לידי ביטוי בעלייה בתוחלת החיים. בנוסף, שינויים בהסדרי המיסוי שנועדו להביא למשיכת החיסכון הסוציאלי בדרך של גמלה, הביאו להגדלה בשיעורי מימוש הגמלה.

העתודה המשלימה לגמלה נצברת באופן הדרגתי בגין הכספים שנצברו בפוליסות עד לגיל הפרישה הצפוי, בהתחשב ברווחים הצפויים מהפוליסות עד הגיע המבוטחים לגיל הפרישה הצפוי.

דהיינו, ההפרשה מבוצעת במקביל להכרה ברווחים מדמי ניהול בגין הפוליסות, לאורך התקופה שנותרה עד למועד הגיע המבוטח לגיל פרישה. עבור פרמיות הצפויות להתקבל במסגרת הפוליסות תיצבר ההפרשה ממועד קבלתן ועד לגיל הפרישה כאמור.

ההפרשה ההדרגתית נעשית על ידי שימוש בפקטור K הנגזר משיעור ההכנסות העתידיות כאמור (להלן: "פקטור K"). פקטור זה נלקח בחשבון בחישוב צבירת השלמה לעתודה לתשלום קצבה. ככל שפקטור K גבוה יותר, ההתחייבות להשלמת עתודה לקצבה שתוכר בדוח הכספי תהיה נמוכה יותר והסכום שידחה וירשם בעתיד יהיה גבוה יותר.

אקטואר החברה קובע בהתאם להנחיות הממונה שני ערכי K נפרדים. פקטור K האחד נקבע עבור התחייבויות בגין פוליסות משתפות ברווחים, והשני בגין פוליסות מבוטחות תשואה.

נכון לתאריך הדוחות הכספיים ערך ה-K שהחברה משתמשת בו עבור פוליסות מבוטחות תשואה עומד על 0.09% ועבור פוליסות משתפות ברווחים 0.87% (ליום 31 בדצמבר 2016 0.09% ו-0.85% בהתאמה, וליום 30 ביוני 2016 0.1% ו-0.76% בהתאמה).

העלייה בשיעור ה-K של פוליסות משתפות ברווחים נובעת מגידול תחזית הרווחים הנגזרת מעליית שיעורי הריבית חסרת הסיכון והשפעתה מוצגת להלן.

מתחילת השנה החברה הקטינה בכ-196 מיליון ש"ח את העתודה המשלימה לגמלאות ואת ההתחייבות בגין בחינת נאותות העתודות (LAT) בעקבות עליה בשיעורי הריבית.

באור 10 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח (המשך)

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)

ביטוח חיים ובריאות (המשך)

השפעת התופעות הנ"ל על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
2016	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	מיליוני ש"ח				
202	32	-	201	-	הורדת שיעור ריבית היוון בחישוב העתודה המשלימה לגמלאות
171	72	(8)	380	(49)	הגדלת (הקטנת) העתודות לגמלה בעקבות שינוי צפי ההכנסות העתידיות, הנגזר משינוי הריבית (K)
373	104	(8)	581	(49)	סך הגידול (קיטון) בהפרשות לגמלה כתוצאה משינוי הריבית
76	(72)	-	(72)	-	שינוי בשיעור מימוש הגמלה
449	32	(8)	509	(49)	סך הכל השפעה על עתודה משלימה לגמלה
(18)	68	(20)	302	(147)	גידול (קיטון) בעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT)
431	100	(28)	811	(196)	סך הכל לפני מס
276	64	(18)	520	(127)	סך הכל לאחר מס

לאחר תאריך הדוח נרשמה ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון, דבר הצפוי להביא להגדלה של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ראה באור 11 בדבר אירועים מהותיים לאחר תאריך הדוח.

ביטוח כללי

1. החל מיום 31 בדצמבר 2015 בוחנת החברה את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי המפורטים בבאור 2.2.1(ד.4) לדוחות הכספיים השנתיים. בעקבות בחינה זו מצאה החברה במאזן דצמבר 2015, כי נדרש להשלים עתודות על פי עקרונות הנוהג המיטבי בענפים חבות צד ג' ומעבידים ובהתאם לכך החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים בענפים אלו. ההיוון הינו לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו. העלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון בתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017, הביאה להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות בענפים האמורים בסך של כ-1 מיליון ש"ח וזאת לעומת הגדלה של ההתחייבויות הביטוחיות בכ-25 מיליון ש"ח בחציון המקביל אשתקד.

העלייה של עקום הריבית חסרת הסיכון בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2017 הביאה להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות בענפים האמורים בסך של כ-11 מיליון ש"ח וזאת לעומת הגדלה של ההתחייבויות הביטוחיות בכ-2 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

2. ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי

בהמשך לאמור בבאור 3.7.3(ג.5) לדוחות הכספיים השנתיים, בדבר ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי, החברה הגדילה את ההפרשות ליום 30 ביוני 2016 בסך של כ-119 מיליון ש"ח לפני מס וכ-76 מיליון ש"ח לאחר מס. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים.

ב. לעניין יישום הוראות משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח, מבוסס Solvency II, ראה באור 6.

באור 11 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח

לאחר תאריך הדיווח ובסמוך למועד אישור הדוחות הכספיים, חלה ירידה של עקום הריבית חסרת הסיכון הצפויה להביא להגדלה של ההתחייבויות הביטוחיות.
ראה באור 1.37.ב.א) לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016 בדבר רגישות ההתחייבויות הביטוחיות לשינוי בריבית.

מאידך, חלה עליה בשוין של ההשקעות הפיננסיות של החברה.

מוקדם עדיין להעריך את השפעתם הכוללת של אירועים אלו על התוצאות הכספיות של החברה, וזאת במיוחד לאור הרגישות הרבה של התוצאות לשינויים האמורים.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' עמינדב 3, תל-אביב, 6706703
טל. +972 3 623 2525
פקס +972 3 562 2555
ev.com

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד:
בעלי המניות של מגדל חברה לביטוח בע"מ

הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד לפי - דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן "החברה") ליום 30 ביוני 2017 לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד מתוך הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת שווי מאזני אשר ההשקעה בהן הינה כ- 317,197 אלפי ש"ח ליום 30 ביוני 2017 וחלקה של החברה ברווחיהן הינו כ- 24,033 אלפי ש"ח וכ- 16,501 אלפי ש"ח לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדוחות הכספיים של אותן חברות נסקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואי החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי נפרד לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום של נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בחוזר ביטוח 2015-1-15.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב,
17 באוגוסט 2017

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (להלן - "דוחות סולו"), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), למעט העיניינים הבאים:

1. מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי.
2. זכויות במקרקעין כוללות גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברה מוחזקת, ששיעור ההחזקה בהן מעל 50% ושהחזקת זכויות אלה הוא עיסוקה היחיד.

תמצית דוחות ביניים על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	
	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

נכסים

416,471	432,489	412,445	נכסים לא מוחשיים
-	-	-	נכסי מס נדחים
1,725,936	1,707,309	1,787,230	הוצאות רכישה נדחות
507,255	516,513	500,664	רכוש קבוע
1,234,712	1,182,732	1,262,872	השקעות בחברות מוחזקות
5,686,004	5,404,211	5,742,833	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
811,761	791,870	810,705	נדל"ן להשקעה - אחר
1,026,712	1,126,761	1,032,140	נכסי ביטוח משנה
287,584	535,167	1,372	נכסי מסים שוטפים
895,074	975,828	1,544,008	חייבים ויתרות חובה
719,100	(* 755,017)	945,055	פרמיות לגבייה
76,296,715	71,599,994	77,886,251	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
8,811,373	8,035,065	8,483,821	נכסי חוב סחירים
23,554,883	22,428,431	23,695,872	נכסי חוב שאינם סחירים
1,043,967	949,631	1,057,129	מניות
2,376,448	2,069,498	2,386,472	אחרות
35,786,671	33,482,625	35,623,294	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
7,267,318	7,883,973	9,092,388	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,687,110	2,132,692	3,267,766	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>134,348,423</u>	<u>128,527,181</u>	<u>139,909,023</u>	סך הכל הנכסים
<u>90,082,984</u>	<u>(* 85,925,762)</u>	<u>94,249,177</u>	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(* סווג מחדש, ראה באור 2.ג.1. לדוחות הכספיים המאוחדים.)

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על המצב הכספי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 ביוני	
	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

			הון
512,345	512,345	512,345	הון מניות ופרמיה
308,124	387,340	319,039	קרנות הון
4,030,893	3,311,197	4,466,965	עודפים
4,851,362	4,210,882	5,298,349	סך הכל הון
			התחייבויות
33,794,792	33,731,483	34,222,147	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
89,531,080	85,223,745	93,759,184	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
414,991	241,502	418,250	התחייבויות בגין מסים נדחים
280,812	284,028	293,221	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
-	2,042	160,518	התחייבויות בגין מסים שוטפים
1,660,205	(* 1,824,802)	1,909,626	זכאים ויתרות זכות
3,815,181	3,008,697	3,847,728	התחייבויות פיננסיות
129,497,061	124,316,299	134,610,674	סך הכל התחייבויות
134,348,423	128,527,181	139,909,023	סך הכל הון והתחייבויות

(* סווג מחדש, ראה באור 2.ג.1. לדוחות הכספיים המאוחדים.)

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
11,194,490	(* 2,640,237	3,049,958	(* 5,292,584	6,149,284	פרמיות שהורווחו ברוטו
708,795	(* 167,711	197,590	(* 340,038	401,023	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
10,485,695	2,472,526	2,852,368	4,952,546	5,748,261	פרמיות שהורווחו בשייר
4,935,373	1,694,604	2,142,956	907,636	3,967,036	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,190,387	241,147	281,380	447,125	652,580	הכנסות מדמי ניהול
161,613	43,315	38,645	84,944	99,754	הכנסות מעמלות
36,999	(109)	697	33,123	1,557	הכנסות אחרות
16,810,067	4,451,483	5,316,046	6,425,374	10,469,188	סך הכל הכנסות
14,753,507	(* 4,114,342	4,705,627	(* 6,290,873	8,861,722	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
335,885	(* 100,929	116,067	(* 137,011	160,288	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי התחייבויות בגין חוזי ביטוח
14,417,622	4,013,413	4,589,560	6,153,862	8,701,434	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,457,951	341,509	367,762	729,434	755,677	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
629,240	153,257	167,494	316,550	343,710	הוצאות הנהלה וכלליות
14,395	3,819	2,581	7,638	5,162	הוצאות אחרות
103,226	29,783	36,428	43,533	64,133	הוצאות מימון
16,622,434	4,541,781	5,163,825	7,251,017	9,870,116	סך הכל הוצאות
86,575	14,049	30,277	52,090	43,938	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
274,208	(76,249)	182,498	(773,553)	643,010	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
55,133	(35,585)	47,797	(276,691)	207,505	מסים על הכנסה
219,075	(40,664)	134,701	(496,862)	435,505	רווח (הפסד) לתקופה

(* סווג מחדש, ראה באור 2.ג.2. לדוחות הכספיים המאוחדים.)

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		מבוקר
	2016	2017	2016	2017	
	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
219,075	(40,664)	134,701	(496,862)	435,505	רווח (הפסד) לתקופה
					רווח (הפסד) כולל אחר:
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר
					שהוכחו לראשונה במסגרת הרווח הכולל
					הועברו או יועברו לרווח והפסד
					שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
59,973	127,823	61,039	137,175	64,548	
					שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
(238,656)	(60,111)	(62,316)	(161,601)	(83,047)	
					הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
81,707	30,039	11,753	55,138	34,322	
					חלק ברווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
(449)	931	222	1,088	876	
					הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
854	1,260	(549)	888	(1,424)	
					השפעת המס על נכסים פיננסיים זמינים למכירה
44,735	(35,097)	(3,063)	(5,305)	(4,847)	
					השפעת המס על רכיבים אחרים של רווח כולל אחר
(305)	(437)	189	(308)	487	
					רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר
					ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל
					הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
(52,141)	64,408	7,275	27,075	10,915	
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו
					לרווח והפסד
					רווח (הפסד) ממדידה מחדש בשל תכנית ההטבה מוגדרת
7,234	(1,910)	(2,502)	2,365	459	
					חלק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
16	(113)	(67)	(498)	265	
					השפעת המס
(2,473)	686	855	(849)	(157)	
					רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלא יועבר
					לרווח והפסד, נטו ממס
4,777	(1,337)	(1,714)	1,018	567	
					רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
(47,364)	63,071	5,561	28,093	11,482	
					רווח (הפסד) כולל לתקופה
171,711	22,407	140,262	(468,769)	446,987	

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון

מיוחס לבעלי מניות החברה							
סה"כ הון	עודפים	קרן הערכה מחדש	קרנות תרגום של פעילות חוץ אלפי ש"ח	קרנות הון בגין נכסים		קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
				פיננסים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה		
4,851,362	4,030,893	3,352	(55)	230,389	21,368	53,070	512,345
435,505	435,505	-	-	-	-	-	-
11,482	567	-	(937)	11,852	-	-	-
446,987	436,072	-	(937)	11,852	-	-	-
<u>5,298,349</u>	<u>4,466,965</u>	<u>3,352</u>	<u>(992)</u>	<u>242,241</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2017 (מבוקר)

הפסד לתקופה
רווח כולל אחר, נטו ממס
סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 ביוני 2017 (בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
סה"כ הון	עודפים	קרן הערכה מחדש	קרנות תרגום של פעילות חוץ אלפי ש"ח	קרנות הון בגין נכסים		קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
				פיננסים זמינים למכירה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה		
4,679,651	3,807,041	3,352	(604)	283,079	21,368	53,070	512,345
(496,862)	(496,862)	-	-	-	-	-	-
28,093	1,018	-	580	26,495	-	-	-
(468,769)	(495,844)	-	580	26,495	-	-	-
<u>4,210,882</u>	<u>3,311,197</u>	<u>3,352</u>	<u>(24)</u>	<u>309,574</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)

הפסד לתקופה
רווח כולל אחר, נטו ממס
סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 ביוני 2016 (בלתי מבוקר)

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון (המשך)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
הון ופרמיה	קרן לחלוקת מניות הטבה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרנות הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרנות תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	עודפים	סה"כ הון
אלפי ש"ח							
512,345	53,070	21,368	234,606	(632)	3,352	4,333,978	5,158,087
-	-	-	-	-	-	134,701	134,701
-	-	-	7,635	(360)	-	(1,714)	5,561
-	-	-	7,635	(360)	-	132,987	140,262
<u>512,345</u>	<u>53,070</u>	<u>21,368</u>	<u>242,241</u>	<u>(992)</u>	<u>3,352</u>	<u>4,466,965</u>	<u>5,298,349</u>

יתרה ליום 1 באפריל 2017 (בלתי מבוקר)

הפסד לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

מיוחס לבעלי מניות החברה							
הון ופרמיה	קרן לחלוקת מניות הטבה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרנות הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרנות תרגום של פעילויות חוץ	קרן הערכה מחדש	עודפים	סה"כ הון
אלפי ש"ח							
512,345	53,070	21,368	245,989	(847)	3,352	3,353,198	4,188,475
-	-	-	-	-	-	(40,664)	(40,664)
-	-	-	63,585	823	-	(1,337)	63,071
-	-	-	63,585	823	-	(42,001)	22,407
<u>512,345</u>	<u>53,070</u>	<u>21,368</u>	<u>309,574</u>	<u>(24)</u>	<u>3,352</u>	<u>3,311,197</u>	<u>4,210,882</u>

יתרה ליום 1 באפריל 2016 (בלתי מבוקר)

הפסד לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

מיוחס לבעלי מניות החברה							
הון ופרמיה	קרן לחלוקת מניות הטבה	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה	קרנות הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרנות תרגום של פעילות חוץ	קרן הערכה מחדש	עודפים	סה"כ הון
אלפי ש"ח							
512,345	53,070	21,368	283,079	(604)	3,352	3,807,041	4,679,651
-	-	-	-	-	-	219,075	219,075
-	-	-	(52,690)	549	-	4,777	(47,364)
-	-	-	(52,690)	549	-	223,852	171,711
<u>512,345</u>	<u>53,070</u>	<u>21,368</u>	<u>230,389</u>	<u>(55)</u>	<u>3,352</u>	<u>4,030,893</u>	<u>4,851,362</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)

ב. פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות

פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 ביוני 2017				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
8,597,896	-	8,597,896	-	נכסי חוב סחירים
23,710,819	23,710,819	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,070,166	-	1,069,730	436	מניות
2,407,188	-	2,297,987	109,201	אחרות
<u>35,786,069</u>	<u>23,710,819</u>	<u>11,965,613</u>	<u>109,637</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 ביוני 2016				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
8,195,668	-	8,195,668	-	נכסי חוב סחירים
22,439,650	22,439,650	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
960,649	-	924,994	35,655	מניות
2,090,558	-	2,051,889	38,669	אחרות
<u>33,686,525</u>	<u>22,439,650</u>	<u>11,172,551</u>	<u>74,324</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2016				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
8,953,191	-	8,953,191	-	נכסי חוב סחירים
23,607,754	23,607,754	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,057,776	-	1,047,336	10,440	מניות
2,399,061	-	2,354,213	44,848	אחרות
<u>36,017,782</u>	<u>23,607,754</u>	<u>12,354,740</u>	<u>55,288</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ב. פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

1. נכסי חוב סחירים

ליום 30 ביוני 2017	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
4,380,232	4,399,221
4,217,664	4,121,500
8,597,896	8,520,721
367	

אגרות חוב ממשלתיות
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
סך נכסי חוב סחירים
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 ביוני 2016	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
4,201,956	4,104,705
3,993,712	3,889,247
8,195,668	7,993,952
1,124	

אגרות חוב ממשלתיות
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
סך נכסי חוב סחירים
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2016	
הערך בספרים	עלות מופחתת
מבוקר	
אלפי ש"ח	
4,190,207	4,220,113
4,762,984	4,723,509
8,953,191	8,943,622
382	

אגרות חוב ממשלתיות
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
סך נכסי חוב סחירים
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ב. פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. מניות

ליום 30 ביוני 2017	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,017,272	889,101
52,894	36,366
<u>1,070,166</u>	<u>925,467</u>
<u>109,528</u>	

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 ביוני 2016	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
895,602	765,353
65,047	45,759
<u>960,649</u>	<u>811,112</u>
<u>78,547</u>	

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2016	
הערך בספרים	עלות (*)
מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,003,745	898,517
54,031	36,843
<u>1,057,776</u>	<u>935,360</u>
<u>88,388</u>	

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) בניכוי הפרשות לירידת ערך.

ב. פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. אחרות

ליום 30 ביוני 2017		
הערך בספרים	עלות (*)	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,808,368	1,724,215	השקעות פיננסיות סחירות
598,820	431,029	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
2,407,188	2,155,244	סך השקעות פיננסיות אחרות
318,734		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 ביוני 2016		
הערך בספרים	עלות (*)	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,571,798	1,518,144	השקעות פיננסיות סחירות
518,760	373,731	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
2,090,558	1,891,875	סך השקעות פיננסיות אחרות
283,521		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2016		
הערך בספרים	עלות (*)	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,837,546	1,741,579	השקעות פיננסיות סחירות
561,515	399,537	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
2,399,061	2,141,116	סך השקעות פיננסיות אחרות
298,601		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) בניכוי הפרשות לירידת ערך.

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, קרנות גידור, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.